

อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สู่การ
จัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน

คุณฉวีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

The Characteristics and Cultural Significance of Figure Ceramic Sculptures for the
Management of Jingdezhen Sculpture Porcelain Factory Living Museum

SHUJING ZHAO

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY
IN ART AND CULTURAL ADMINISTRATION
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY
2024
COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ได้พิจารณาคุณิพนธ์
นิพนธ์ของ SHUJING ZHAO ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุมภกร)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุมภกร)

..... กรรมการ

(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63810017: สาขาวิชา: การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม; ปร.ด. (การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม)

คำสำคัญ: อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรม, ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์, พิพิธภัณฑน์มีชีวิต, โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

SHUJING ZHAO : อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สู่การจัดการพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น. (The Characteristics and Cultural Significance of Figure Ceramic Sculptures for the Management of Jingdezhen Sculpture Porcelain Factory Living Museum) คณะกรรมการควบคุมดุขงู๊นินพนธ์: จันทนา คชประเสริฐ, ภรดี พันธูภากร ปี พ.ศ. 2567.

งานวิจัยเรื่อง “อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สู่การจัดการพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิวัฒนาการและต้นกำเนิดของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น วิเคราะห์อัตลักษณ์ คุณค่าทางศิลปะ และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่สร้างสรรค์โดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น และนำเสนอแผนการจัดการพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปะและวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของจิ่งเต๋อเจิ้น งานนี้ใช้วิธีการศึกษาทางเอกสาร การวิจัยภาคสนาม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ ความหมายทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

ผลการวิจัยพบว่า ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นหนึ่งในศิลปะเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น โดยอัตลักษณ์ทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้ได้แสดงออกผ่านรูปทรง ลวดลาย สีเส้น เทคนิคการขึ้นรูปและเทคนิคการตกแต่งสำหรับความหมายทางวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นผ่านความหมายที่แสดงออกถึงความเป็นสิริมงคลผ่านสีเส้นและลวดลาย และความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรง ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เหล่านี้ยังอุดมไปด้วยคุณค่าทางจิตวิญญาณ คุณค่าของการเป็นสื่อกลาง คุณค่าทางเศรษฐกิจ และคุณค่าทางสุนทรียภาพ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่อย่างแข็งแกร่ง งานวิจัยนี้ใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่และกิจกรรมเชิงประสบการณ์ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นในการค้นหากลยุทธ์สำหรับการพัฒนาที่แตกต่างตลอดจนมีการวางแผนและจัดการโครงการเพื่อพัฒนาพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่อง

เคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นทั้งหมด 3 โครงการ ได้แก่ 1.โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์มีชีวิต
โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ 2.โครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่อง
เคลือบสาขาที่ 6 3.โครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่
แสดงศิลปะเครื่องเคลือบ โครงการเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นการเผยแพร่ประวัติศาสตร์ของโรงงาน
ประติมากรรมเครื่องเคลือบและวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบ ส่งเสริมการสืบทอดและการ
พัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมการ
เผยแพร่และการสืบทอดศิลปะและวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิมอีกด้วย

63810017: MAJOR: ART AND CULTURAL ADMINISTRATION; Ph.D. (ART AND CULTURAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: Identity and cultural meaning, Humanoid porcelain sculpture, Living museum, Jingdezhen Porcelain Sculpture Factory

SHUJING ZHAO : THE CHARACTERISTICS AND CULTURAL SIGNIFICANCE OF FIGURE CERAMIC SCULPTURES FOR THE MANAGEMENT OF JINGDEZHEN SCULPTURE PORCELAIN FACTORY LIVING MUSEUM. ADVISORY COMMITTEE: JANTANA KHOCHPRASERT, PORADEE PANTHUPAKORN 2024.

Research on “The identity and cultural meaning of human-shaped porcelain sculpture towards the management of the Jingdezhen Ceramic Sculpture Factory Living Museum” aims to study the evolution and origins of the art of human-shaped porcelain sculpture in Jingdezhen. Dezheng identity analysis artistic value and the cultural meaning of the humanoid porcelain sculptures created by Jingdezhen Porcelain Sculpture Factory. and presented the management plan of the Jingdezhen Ceramics Sculpture Factory Living Museum. To promote the preservation and inheritance of the art and culture of Jingdezhen's human-shaped porcelain sculptures. This work uses a documentary study method. field research and interviews with 3 groups of experts to study identity. The cultural meaning and artistic value of human-shaped porcelain sculptures, Jingdezhen Porcelain Sculpture Factory.

The research results found that The humanoid porcelain sculpture of the Porcelain Sculpture Factory is one of Jingdezhen's porcelain arts. The artistic identity of these porcelain sculptures is expressed through shapes, patterns, colors, molding techniques, and decoration techniques. For the cultural meaning is reflected through the meaning that expresses auspiciousness through colors and patterns. and the symbolic meaning of shapes These humanoid porcelain sculptures are also rich in spiritual values. The value of being a medium economic value and aesthetic value It is a traditional cultural property with a strong local identity. This research uses the existing tourism resources and experiential activities that can create added value for Jingdezhen Ceramic Sculpture Factory to find strategies for differentiated development. As well as project planning and management to develop the Jingdezhen Ceramics Sculpture Factory Living Museum, a total of 3 projects are: 1. Cultural tourism project, Living Museum, Ceramics Sculpture Factory. 2. Cultural field trip project, Ceramic Sculpture Factory Branch 6. 3. Cultural field trip project for ceramic sculpture linked to the ceramic art display area. These projects not only promote the history of the porcelain sculpture factory and the culture of porcelain sculpture. Only promote the inheritance and development of Jingdezhen's traditional

porcelain sculpture art. but also promotes the dissemination and transmission of traditional Chinese arts and culture.

กิตติกรรมประกาศ

ดุชฎินิพนธ์เรื่อง “อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สู่การจัดการพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น” สามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามเป้าหมายเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนเป็นอย่างดีนี้จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักดุชฎินิพนธ์ และศาสตราจารย์ ภรดี พันธุ์ภากร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมดุชฎินิพนธ์ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้คำปรึกษาการดำเนินงานวิจัย ตลอดจนได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการจัดทำดุชฎินิพนธ์ ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมหัวข้อดุชฎินิพนธ์ แนวคิด การเขียน ไปจนถึงขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์ อาจารย์ภูวษา เรืองชีวิน อาจารย์บุญชู บุญลิขิตศิริ อาจารย์ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ช่วยสั่งสอนให้ความรู้ ให้ความช่วยเหลือ และดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนการสอนมาโดยตลอด

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญด้านประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ รวมถึงทีมงานและผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่านเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้แปลและทีมล่ามทุกคน ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่คอยดูแล ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด ขอขอบคุณความช่วยเหลือและสนับสนุนของทุกคนที่ทำให้งานวิจัยของข้าพเจ้าดำเนินสำเร็จลุล่วงไปอย่างราบรื่น ขอขอบคุณกำลังใจจากทุกคน

ขอขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้าเป็นอย่างสูงที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจข้าพเจ้ามาโดยตลอด ทำให้ข้าพเจ้ามีความหนักแน่นที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมายในการวิจัยและทำดุชฎินิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากงานดุชฎินิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่บุพการี คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่ผู้วิจัยมาตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย.....	1
คำถามของงานวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	4
ขอบเขตของงานวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	6
ระเบียบวิธีวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น.....	10
1. วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นใน สมัยราชวงศ์ซ่ง-หยวน-หมิง-ชิงและยุคสาธารณรัฐจีน	10
2. พื้นที่หลักที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์กระจายตัวสู่ท้องถิ่นในเมืองจิ้ง เต๋อเจิ้น.....	27
3. มาตรฐานด้านขนาดของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ.....	31

ประวัติศาสตร์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจันทบุรีโดยสังเขป.....	36
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	38
1. ทฤษฎีวิวัฒนาการ.....	38
2. ทฤษฎีพิพิธภัณฑสถานมีชีวิต.....	39
3. ทฤษฎีการจัดการวิวัฒนาการ.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
บทที่ 3 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจันทบุรี.....	46
ประเภทและพัฒนาการของประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานศิลปะเครื่องเคลือบจันทบุรี.....	46
1. การจำแนกประเภทประติมากรรมรูปบุคคล.....	46
2. พัฒนาการของประติมากรรมรูปทรงมนุษย์.....	58
โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจันทบุรี.....	73
เทคนิควิธีและกระบวนการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานสาขาที่ 6 ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจันทบุรี.....	79
1. เทคนิควิธีการขึ้นรูป.....	79
2. เทคนิควิธีการตกแต่ง.....	82
บทที่ 4 อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์.....	93
อัตลักษณ์ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ.....	93
1. อัตลักษณ์ด้านรูปทรง.....	93
2. อัตลักษณ์ด้านลวดลายที่ปรากฏบนประติมากรรมรูปทรงมนุษย์.....	107
3. อัตลักษณ์ด้านการใช้สี.....	109
4. อัตลักษณ์ด้านเทคนิค.....	120
ความหมายทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์.....	127
1. ความหมายที่แสดงออกถึงความเป็นสิริมงคลผ่านสีสันทันและลวดลาย.....	127

2. ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรง	131
คุณค่าของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์	134
1. คุณค่าทางจิตวิญญาณ	134
2. คุณค่าของการเป็นสื่อกลาง	135
3. คุณค่าทางเศรษฐกิจ	135
4. คุณค่าทางสุนทรียภาพ	136
การวางแผนโครงการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	137
บทที่ 5 การจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้น	143
ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้น	143
1. ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	143
2. กิจกรรมสัมผัสประสบการณ์ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้	145
3. การค้นหากลยุทธ์การพัฒนาที่แตกต่าง	147
โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	148
1. ชื่อโครงการ	148
2. ความเป็นมาของโครงการ	148
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	149
4. รูปแบบของโครงการ	150
5. เส้นทางการท่องเที่ยว	150
6. บรรยากาศกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	153
7. ประโยชน์ของโครงการ	157
8. การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ	157
โครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6	158
1. ชื่อโครงการ	158
2. ความเป็นมาของโครงการ	158

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	159
4. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ	159
5. รูปแบบของโครงการ	159
6. กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์ขึ้นรูป.....	160
7. กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสีตกแต่ง	160
8. บรรยายภาคกิจกรรมการทำทัศนศึกษาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6	161
9. ประโยชน์ของโครงการ.....	163
10. การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ.....	163
โครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปเครื่อง เคลือบ	164
1. ชื่อโครงการ.....	164
2. ความเป็นมาของโครงการ.....	164
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	166
4. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ	166
5. รูปแบบของโครงการ	166
6. แผนของโครงการ	166
7.ประโยชน์ของโครงการ	174
8. การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ.....	175
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	177
สรุปผลการวิจัย.....	177
การอภิปรายผล	181
ข้อเสนอแนะ.....	183
บรรณานุกรม.....	186

ภาคผนวก.....	189
ภาคผนวก ก.....	190
ภาคผนวก ข.....	193
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	198

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 การพัฒนาและวิวัฒนาการของประติมากรรมเครื่องเคลือบจิงเต๋อเจิ้น.....	26
ตารางที่ 2-2 ตารางแสดงข้อแตกต่างระหว่างพิพิธภัณฑน์มีชีวิตและพิพิธภัณฑน์ดั้งเดิม.....	40
ตารางที่ 3-1 เส้นเวลา (Timeline) ของการพัฒนาของประติมากรรมเครื่องเคลือบจิงเต๋อเจิ้น.....	72
ตารางที่ 3-2 ภาพแสดงขั้นตอนหลักในการขึ้นรูปด้วยเทคนิคพิมพ์อื่นพี.....	80
ตารางที่ 3-3 ขั้นตอนและวิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีโบราณ (กุ๋ไฉ่).....	84
ตารางที่ 3-4 ขั้นตอนและวิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีใหม่ (ซินไฉ่).....	88
ตารางที่ 4-1 ลวดลายการตกแต่งขอบเสื่อผ้าบนประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบ	107
ตารางที่ 4-2 ลวดลายหลักที่ใช้ในการตกแต่งประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรม เครื่องเคลือบ	108

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 แผนภาพกรอบแนวคิดของงานวิจัย	6
ภาพที่ 2-1 ตุ๊กตาเครื่องเคลือบสำหรับพิธีฝังร่วมสุสานรูปชาวหู (ชาวต่างชาติหรือชนเผ่านอกด่าน กำแพงเมืองจีน)	12
ภาพที่ 2-2 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งชิงรูปเทพเขียนทางคติความเชื่อลัทธิเต๋า	12
ภาพที่ 2-3 ตุ๊กตาฝังร่วมสุสานรูปทรงต่าง ๆ ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	13
ภาพที่ 2-4 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งชิงเทพโหว่ชิง เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สมัยราชวงศ์ซ่ง	15
ภาพที่ 2-5 ตุ๊กตาฝังร่วมสุสานรูปทรงมนุษย์ตกแต่งเคลือบสีแดง	16
ภาพที่ 2-6 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบชิงไป๋รูปเจ้าแม่กวนอิม เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สมัยราชวงศ์หยวน	17
ภาพที่ 2-7 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงเด็กชายตกแต่งด้วยเทคนิคลายครามผสมห้าสี (ชิง ฮวาอู่ไฉ่)	20
ภาพที่ 2-8 ภาชนะหยดน้ำสำหรับฝนหมึกรูปหญิงสาวตกแต่งด้วยเทคนิคอู่ไฉ่ (ห้าสี) และเทคนิค เหมียวจิน (ตัดลายด้วยน้ำทอง)	20
ภาพที่ 2-9 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปพระอมิตายุพุทธเจ้าปางนั่งประทับบนพระที่ นั่งตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีเฟินไฉ่และเหมียวจิน รัชสมัยเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง	22
ภาพที่ 2-10 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปปางยืนตกแต่งลงสี สร้างโดยเซิงหลงเซิงยุค สาธารณรัฐจีน	24
ภาพที่ 2-11 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปพระศรีอริยเมตไตรยมหาโพธิสัตว์ สร้างโดย เว่ยหงไถ่ ยุคสาธารณรัฐจีน	25
ภาพที่ 2-12 ประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปพระอรหันต์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ยุคสาธารณรัฐจีน	25
ภาพที่ 2-13 แผนที่แสดงที่ตั้งของตรอกปี้เจี๋ยล่ง (จุดสีเขียว)	28
ภาพที่ 2-14 แผนที่แสดงที่ตั้งของตรอกหลงกั๋งล่ง (จุดสีเขียว)	29

ภาพที่ 2-15 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น	30
ภาพที่ 2-16 ตุ๊กตาฝังร่วมสุสานรูปทรงมนุษย์ สมัยราชวงศ์ซ่ง	32
ภาพที่ 2-17 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบซิงไปรุไปเจ้าแม่กวนอิม	33
ภาพที่ 2-18 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบซิงไปรุไปเจ้าแม่กวนอิม (ความสูงอยู่ที่ 67 เซนติเมตร โดยประมาณ) สมัยราชวงศ์หยวน	33
ภาพที่ 2-19 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเจ้าแม่กวนอิมปางชโลมน้ำทิพย์ขณะประทับบนหลัง เต่าทะเลยักษ์ในทะเลหนานไห่ สร้างโดยไซ่จิ้งเปียว โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น ..	35
ภาพที่ 2-20 ภาพประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ฝังไว้ซึ่งเส้นแบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น	36
ภาพที่ 3-1 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหนึ่งในผลงานชุดพระอรหันต์ทั้ง 18 องค์.....	47
ภาพที่ 3-2 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบเทพธิดาโปรยดอกไม้.....	48
ภาพที่ 3-3 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระอรหันต์	48
ภาพที่ 3-4 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบไตรเทพตกแต่งเขียนสี.....	49
ภาพที่ 3-5 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากอุปรกรจีนเรื่อง “หงเต็งจี้ (บันทึกโคมแดง)”	51
ภาพที่ 3-6 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากอุปรกรจีนเรื่อง “หงโหลวเมิ่ง (ความฝันในหอแดง)”	51
ภาพที่ 3-7 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากอุปรกรจีนเรื่อง “ซีเซียงจี้ (บันทึกหอดตะวันตก)”	52
ภาพที่ 3-8 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากนางหลินไต้ยวี๋จากวรรณกรรมจีนเรื่อง “หงโหลวเมิ่ง (ความฝันในหอแดง)”	52
ภาพที่ 3-9 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบขุนพลหญิงเหลียงหงอวี	54
ภาพที่ 3-10 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบกวี ซูซื่อ.....	54
ภาพที่ 3-11 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบท่านประธานหมาเจ้าตง	55
ภาพที่ 3-12 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบกวีรักชาติ ชวีหยวน	55
ภาพที่ 3-13 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาวน้อยไปเลี้ยงแกะในชุมชน	56
ภาพที่ 3-14 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบทหารสาวถือปืน	57

ภาพที่ 3-15 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระบำสึงโต.....	57
ภาพที่ 3-16 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหญิงสาวออกกำลังกายท่ามกลางลมและคลื่นแรงๆ.....	58
ภาพที่ 3-17 หนึ่งในประติมากรรมเครื่องเคลือบพระอรหันต์ 18 องค์ ยุคสาธารณรัฐจีน	59
ภาพที่ 3-18 พื้นผิวและรายละเอียดผลงานที่มีความสมจริง.....	60
ภาพที่ 3-19 การแสดงออกทางสีหน้าของผลงานมีความหลากหลาย.....	60
ภาพที่ 3-20 รูปทรงของผลงานให้ความสำคัญกับรายละเอียด.....	61
ภาพที่ 3-21 ผลงาน “หญิงสาวได้ผ้าคลุมโปรงบาง” ของ He Nianqi	63
ภาพที่ 3-22 ผลงาน “บัลเล่ต์” ของ Zhou Guozhen.....	63
ภาพที่ 3-23 ผลงาน “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของ Zeng Longsheng.....	64
ภาพที่ 3-24 ผลงานประติมากรรม “ท่านประธานเหมาเจ๋อตง”	66
ภาพที่ 3-25 ผลงานประติมากรรม “ดื่มน้ำคิดถึงคนชดบ่อ”	67
ภาพที่ 3-26 ผลงานประติมากรรม “ซาเจียปัง”	67
ภาพที่ 3-27 ผลงานประติมากรรม “สาวผมขาว”	68
ภาพที่ 3-28 ผลงานประติมากรรม “ต้าไฉ่เหริน”	68
ภาพที่ 3-29 อาจารย์ Zeng Longsheng กำลังให้คำปรึกษาแก่ Zhang Yuxian ศิษย์ของเขา.....	70
ภาพที่ 3-30 ประติมากรรมระบำตุนหวง	71
ภาพที่ 3-31 ประติมากรรมอรหันต์ทรงยิ้ม	71
ภาพที่ 3-32 ประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบสมัยใหม่.....	72
ภาพที่ 3-33 แผนผังโรงงานสาขาย่อยที่ 6 (เดิม).....	74
ภาพที่ 3-34 ซอยทางเข้าโรงงานสาขาที่ 6.....	75
ภาพที่ 3-35 ประตูทางเข้าโรงงานสาขาที่ 6.....	75
ภาพที่ 3-36 สถานะการณ์ปัจจุบันของถนนและบ้านเรือนในโรงงานสาขาที่ 6.....	76
ภาพที่ 3-37 ซอยทางซ้ายสุดของถนนในโรงงานสาขาที่ 6	76
ภาพที่ 3-38 สภาพแวดล้อมภายในของห้องปฏิบัติการของโรงงานสาขาที่ 6.....	77

ภาพที่ 3-39	ช่างฝีมืออายุมากที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	78
ภาพที่ 3-40	ภาพสภาพภายในโรงงานที่มีการจัดสรรพื้นที่อย่างไม่เป็นระเบียบและกระจัดกระจาย. 78	
ภาพที่ 3-41	ลายเส้นของการเขียนสีโบราณ (กู๋ไฉ่).....	83
ภาพที่ 3-42	ลายเส้นและอัตลักษณ์ด้านสีของการเขียนสีแบบสีนูน (เฟินไฉ่) หมายเหตุ:ภายในวงกลมสีแดงเป็นการใช้สีขาวลงเป็นสีพื้นหลังก่อน.....	86
ภาพที่ 3-43	ภาพในพื้นที่วงกลมเป็นการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีนูน (เฟินไฉ่).....	87
ภาพที่ 3-44	ภาพแสดงคุณลักษณะของผิวเนื้อที่ตกแต่งด้วยเทคนิคเซโอไทเขียนสีเพิ่มเติม.....	89
ภาพที่ 3-45	ด้านซ้ายเป็นผงทองคำบริสุทธิ์ ด้านขวาเป็นน้ำทองเหลืองที่มีปริมาณทองคำ 30%.....	90
ภาพที่ 3-46	ภาพผลลัพธ์ที่มีการตกแต่งด้วยเทคนิคการเขียนลายด้วยน้ำทองคำเหลว	91
ภาพที่ 3-47	ภาพผลลัพธ์ที่มีการตกแต่งด้วยเทคนิคการเขียนลายด้วยทองคำบริสุทธิ์	91
ภาพที่ 4-1	ภาพพิมพ์ขาวหลิวซิง “เหนียนเหนียนไย่วยวี”.....	95
ภาพที่ 4-2	ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เหนียนเหนียนไย่วยวี”.....	95
ภาพที่ 4-3	ภาพนางอัปสรในภาพจิตรกรรมฝาผนังตุนหวง	96
ภาพที่ 4-4	ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เทพธิดาโปรยดอกไม้”	96
ภาพที่ 4-5	ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “สวรรค์บนดิน”	97
ภาพที่ 4-6	ศิลปินหลิวหยวนฉางและผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระยูไลของเขา.....	98
ภาพที่ 4-7	ประติมากรรมเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ซ่ง	99
ภาพที่ 4-8	ประติมากรรมเครื่องเคลือบพระโพธิสัตว์กวนอิมแบบศิลปะเหอไฟ	99
ภาพที่ 4-9	ประติมากรรมเครื่องเคลือบสีขาวของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	100
ภาพที่ 4-10	ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เทพธิดาโปรยดอกไม้”ของไซ่ จินไถ.....	101
ภาพที่ 4-11	ผลงาน “ต้าไฉ่เหริน”ที่มีรูปทรงแบบพีรามิดตรง.....	102
ภาพที่ 4-12	ผลงาน “เซิดสิงโต”รูปทรงแบบพีรามิดกลับหัว	103
ภาพที่ 4-13	พระพุทธรูปที่ถ้ำหลงเหมินในเมืองลั่วหยาง.....	104
ภาพที่ 4-14	พระพุทธรูปกระเบื้องเคลือบของหลิวหยวนฉาง.....	105

ภาพที่ 4-15 ประติมากรรมเทพเจ้าแห่งความมั่งคั่งในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ.....	105
ภาพที่ 4-16 ประติมากรรมพระโพธิสัตว์เจ้าแม่กวนอิมที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	106
ภาพที่ 4-17 จีวรของประติมากรรมทางพระพุทธศาสนาใช้สีแดง.....	111
ภาพที่ 4-18 เสื้อผ้าของประติมากรรมซุนหงอคงใช้สีแดง.....	111
ภาพที่ 4-19 ประติมากรรมหญิงสาวชนเผ่าอูยกูร์ใช้สีแดง.....	112
ภาพที่ 4-20 ประติมากรรมหญิงสาวใช้สีส้ม.....	112
ภาพที่ 4-21 หนึ่งในผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ไตรเทพแห่งประจิมทิศ” ของหลิวหย่วนฉาง	113
ภาพที่ 4-22 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “พระโพธิสัตว์กวนอิม”	114
ภาพที่ 4-23 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ซุนหงอคง”	114
ภาพที่ 4-24 ประติมากรรมเครื่องเคลือบตกแต่งด้วยสีน้ำเงิน.....	115
ภาพที่ 4-25 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ซาเจียปาง” ตกแต่งสีน้ำเงิน.....	116
ภาพที่ 4-26 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ผู้เฒ่าหลี่ถื่อไม่เท้า” ตกแต่งสีเขียว.....	116
ภาพที่ 4-27 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “หงเหลียงยี” ตกแต่งสีเขียว เขียว.....	117
ภาพที่ 4-28 ประติมากรรมรูป “ซางหยาง” รัฐบาลแห่งยุคจ้านกั๋ว	118
ภาพที่ 4-29 ประติมากรรมเครื่องเคลือบพระโพธิสัตว์กวนอิมทรงประโปรงสีม่วง เขียว.....	119
ภาพที่ 4-30 ประติมากรรมเครื่องเคลือบชนชั้นแรงงานสวมเสื้อผ้าสีม่วง เขียว.....	119
ภาพที่ 4-31 แถบโคลน “ลูกฟูก” หรือเรียกกันทั่วไปว่า “เจิงจื่อ” ในเทคนิคอินพี เขียว.....	121
ภาพที่ 4-32 กระเช้าดอกไม้จากเทคนิคการปั้นดินให้ทับกันเป็นชั้นในผลงาน “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของหลิว หย่วนฉาง เขียว.....	122
ภาพที่ 4-33 ดอกไม้จากเทคนิคการปั้นดินในผลงาน “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของหลิว หย่วนฉาง เขียว	122
ภาพที่ 4-34 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเทพเหวินไฉเสิน (เทพเจ้าแห่งโชคลาภ) ที่มีการตกแต่ง แบบเต็มสี.....	124

ภาพที่ 4-35 ประติมากรรมพระโพธิสัตว์กวนอิมที่มีการตกแต่งแบบจุดสี เขียว	125
ภาพที่ 4-36 ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีการตกแต่งด้วยการลงสีแบบสีเคลือบ เขียว	126
ภาพที่ 4-37 ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีการตกแต่งด้วยการลงสีแบบสีเคลือบผสมกับการจุดสี เขียว	126
ภาพที่ 4-38 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ไตรเทพแห่งประจิมทิศ”	128
ภาพที่ 4-39 รายละเอียดลวดลายบนเสื้อผ้าของไตรเทพแห่งประจิมทิศ	128
ภาพที่ 4-40 การใช้ลายลูกท้อเพื่อสื่อความหมายถึงอายุยืนยาวบนงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	129
ภาพที่ 4-41 การใช้ลวดลายค้ำคาวเพื่อสื่อถึงความสุขอันยืนยาว.....	130
ภาพที่ 4-42 การใช้ลวดลายดอกหงฮวาเพื่อสื่อถึงความเจริญรุ่งเรือง มั่งคั่ง และเกียรติยศ.....	130
ภาพที่ 4-43 รูปทรงที่มีลักษณะสั้นและหยาบของนักรบ (บู๊).....	132
ภาพที่ 4-44 รูปทรงที่มีลักษณะเรียวยาวของผู้ที่มีความรู้ (บู๋น).....	132
ภาพที่ 4-45 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เหลียงซานป้อและจู้อิงไท่กลายเป็นผีเสื้อ”	133
ภาพที่ 4-46 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “คำสาบานในสวนท้อ”	133
ภาพที่ 4-47 บริเวณทางเข้าโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6	138
ภาพที่ 4-48 ประตูทางเข้าห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของฟางเส้า	138
ภาพที่ 4-49 ประตูทางเข้าห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของเนี่ยหฺรุเซิง.....	139
ภาพที่ 4-50 สภาพแวดล้อมภายในของห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของฟางเส้า	140
ภาพที่ 4-51 สภาพแวดล้อมภายในของห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของเนี่ยหฺรุเซิง	141
ภาพที่ 5-1 ทรัพยากรทางธรรมชาติและภูมิสถาปัตยกรรมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	144
ภาพที่ 5-2 ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและทรัพยากรทางสังคมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	145
ภาพที่ 5-3 ร้านสัมผัสประสบการณ์เครื่องเคลือบภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	146

ภาพที่ 5-4 แผงลอยและตลาดนัดภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	146
ภาพที่ 5-5 กิจกรรมการวาดภาพบนหน้าพัดและทำพู่กันจีน.....	146
ภาพที่ 5-6 กิจกรรมการสัมผัสประสบการณ์และการเข้าร่วม	147
ภาพที่ 5-7 คู่มือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	151
ภาพที่ 5-8 เส้นทางการท่องเที่ยวในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ	152
ภาพที่ 5-9 บรรยากาศการเข้าชมสถาปัตยกรรมภายในสวนหมิงซิง	153
ภาพที่ 5-10 บรรยากาศการอธิบายความเป็นมาของถนนโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ.....	153
ภาพที่ 5-11 กิจกรรมการวาดภาพบนพัด	154
ภาพที่ 5-12 กิจกรรมการเข้าชมการสร้างงานประติมากรรมของช่างฝีมือ	154
ภาพที่ 5-13 กิจกรรมการเข้าชมพื้นที่ศิลปะประติมากรรมของศิลปินหลิว หยวนฉาง.....	155
ภาพที่ 5-14 กิจกรรมการเข้าชมวัสดุดินเคลือบใช้จากโรงงานกลั่นดิน	155
ภาพที่ 5-15 กิจกรรมการเข้าชมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลที่กำลังรอเข้าเตาเผา.....	156
ภาพที่ 5-16 กิจกรรมการเข้าชมเทคนิคการเขียนสีบนประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล	156
ภาพที่ 5-17 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ.....	157
ภาพที่ 5-18 ภาพบรรยากาศกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์ขึ้นรูป	161
ภาพที่ 5-19 ภาพบรรยากาศกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสีตกแต่ง.....	162
ภาพที่ 5-20 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6	163
ภาพที่ 5-21 กรอบแนวคิดของโครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยง กับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบ	165
ภาพที่ 5-22 การบรรยายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล	167
ภาพที่ 5-23 การบรรยายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสีบนประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล	167
ภาพที่ 5-24 การเข้าชมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล “สิบแปดอรหันต์”.....	168
ภาพที่ 5-25 การบรรยายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นรูปประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล.....	168

ภาพที่ 5-26 บรรยากาศการเข้าไปเยี่ยมชม ณ พื้นที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของศิลปินหลิวหย่วนฉาง	169
ภาพที่ 5-27 การเข้าศึกษาเรียนรู้เทคนิคการเขียนสีบนเคลือบประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์	169
ภาพที่ 5-28 การเข้าศึกษาดูงาน ณ พื้นที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของศิลปินหลิวหย่วนฉาง	170
ภาพที่ 5-29 การเข้าศึกษาดูเทคนิคการแสดงออกและภาษาทางศิลปะของศิลปินหลิวหย่วนฉาง..	170
ภาพที่ 5-30 การเข้าศึกษาดูงาน ณ ห้องนิทรรศการผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของเนี่ยหฺรูเซิง	171
ภาพที่ 5-31 การเข้าฟังการบรรยายด้านเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบจากช่างฝีมือเนี่ยหฺรูเซิง	171
ภาพที่ 5-32 การเข้าชมการเขียนสีตกแต่งประติมากรรมของช่างฝีมือ	172
ภาพที่ 5-33 ผลงานประติมากรรมรูปบุคคลแบบดั้งเดิมของเนี่ยหฺรูเซิง	172
ภาพที่ 5-34 ภรรยาของเนี่ยหฺรูเซิงทำการสาธิตวิธีการเขียนสีบนประติมากรรม	173
ภาพที่ 5-35 ผู้วิจัยถ่ายรูปร่วมกับช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบ เนี่ยหฺรูเซิง	173
ภาพที่ 5-36 แผนภาพแนวคิดโดยรวมของแผนการจัดการวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบของงานวิจัยนี้	174
ภาพที่ 5-37 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่อง	175

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ใน “อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” ซึ่งประกาศใช้โดยองค์การยูเนสโก (UNESCO) ในปีค.ศ.2003 ทักษะหรือเทคนิคเชิงหัตถศิลป์ดั้งเดิมถูกจัดประเภทรวมอยู่ในขอบเขตของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม) (Liu Zhenghong, 2018) ในกระบวนการพัฒนาและต่อยอดวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เทคนิคหัตถศิลป์ดั้งเดิมถือเป็นปัจจัยไร้รูปประเภทหนึ่งที่คอยบันทึกอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชาติเอาไว้ จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในเชิงการสืบสานและความหมายทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเทคนิคหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมนั้นมีอยู่หลากหลายประเภท อันประกอบด้วยศิลปะเครื่องเคลือบ งานเย็บปัก งานถักทอและย้อมสี งานแกะสลัก ตลอดจนศิลปะเครื่องเงินเงิน ฯลฯ

จิ่งเต๋อเจิ้นเป็นเมืองแห่งศิลปะเครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงระดับโลก ถือเป็นนครเครื่องเคลือบที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานจึงอุดมไปด้วยศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมหลากหลายรูปแบบ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ถือเป็นหนึ่งในประเภทศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมที่มีความพิเศษเฉพาะของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น งานศิลปะแขนงนี้ปรากฏรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรกใน “‘Changnan historical record (昌南历记)’ หรือบันทึกชางหนาน” ซึ่งข้อความในบันทึกกล่าวถึงช่วงแรกเริ่มที่มีการสร้างงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในแผ่นดินจีนช่วงปีค.ศ.605-608 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบในยุคก่อนสมัยราชวงศ์ซ่งส่วนใหญ่มักเป็นงานเครื่องเคลือบสีเขียว อาทิ เครื่องเคลือบไปโย่ว (เครื่องเคลือบสีขาวพิสุทธิ์) หรือเครื่องเคลือบสีลาตลหยิ่งชิงโย่ว (เครื่องเคลือบสีเขียวไขกออมขาว) เป็นหลัก (Xia Xuebing, 2019)

ทว่าในกาลต่อมา เนื่องจากเทคนิคโย่วซางไฉ่ (釉上彩) หรือเทคนิคเขียนสีบนเคลือบ เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นในยุคราชวงศ์หมิง (ช่วงปีค.ศ.1368-1644) งานประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในยุคสมัยนั้นจึงเริ่มปรากฏผลงานที่ตกแต่งด้วยเทคนิคศิลปะเขียนสีอุ๋นไฉ่ (五彩) และเทคนิคศิลปะเขียนสีลายครามชิงฮวา (青花) มากขึ้น จนเมื่อเข้าสู่ยุคราชวงศ์ซ่ง (ช่วงปีค.ศ.1644-1911) เทคนิคการตกแต่งแบบสีบนเคลือบก็ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นานวันเข้านวัตกรรมทางหัตถกรรมชนิดนี้จึงยิ่งสมบูรณ์และเป็นที่นิยมมากขึ้นตามลำดับ ส่งผลให้ลวดลายที่ใช้ตกแต่งชิ้นงาน รวมถึงประเภทของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นล้วนอุดมไปด้วยสไตล์และสีสันแปลกใหม่หลากหลายรูปแบบ

กระทั่งมาถึงยุคแห่งการสู้รบของบรรดาขุนศึกสาธารณรัฐจีนในช่วงปีค.ศ.1920 แม้ในขณะนั้นชาวจีนทุกคนจะเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎของรัฐบาลกลาง ทว่าเป็นการเชื่อฟังแค่เพียงลมปากเท่านั้น ขุนศึกแต่ละฝ่ายใช้กำลังทหารเข้ายึดพื้นที่ สร้างฐานอำนาจในท้องถิ่น ซึ่งการพยายามแผ่ขยายอำนาจในครั้งนั้นก่อให้เกิดสงครามแบ่งแยกดินแดน ในช่วงเวลาดังกล่าวผู้สืบทอดของเหอเฉาจง (何朝宗) ประติมากรเครื่องชื้อแห่งมณฑลฝูเจี้ยนและชาวอำเภอเฟิงเฉิงเฉิงที่ซึ่งเป็นที่รู้จักในด้านทักษะการแกะสลักไม้ที่ยอดเยี่ยมอย่างหาตัวจับยากได้พบกับหลบลีหนี่สงครามมาตั้งถิ่นฐานยังเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น (Cao Chunsheng, 2008, P.51) คณะประติมากรกลุ่มนี้ได้ผสมผสานทักษะและรูปแบบงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่พวกเขาเชี่ยวชาญเข้ากับเทคนิคการตกแต่งด้วยศิลปะเขียนสีบนเคลือบและคุณลักษณะเฉพาะตัวของดินที่ใช้ในการสร้างเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น เมื่อปัจจัยเหล่านี้ถูกหล่อหลอมเข้าด้วยกันจึงก่อให้เกิดเป็นรูปแบบศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบประจำเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ซึ่งรูปแบบของศิลปะแขนงนี้ก็ได้รับการพัฒนาเรื่อยมา

หลังจากการสถาปนาประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (การก่อตั้งประเทศจีนใหม่ในปีค.ศ.1949) จนเข้าสู่ปีค.ศ.1956 โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นก็ก่อตั้งขึ้นเป็นผลสำเร็จ ซึ่งแรกเริ่มเดิมทีโรงงานแห่งนี้เป็นกิจการประเภทรัฐวิสาหกิจในท้องถิ่นที่เกิดจากการรวมตัวของสหกรณ์ศิลปะ สหกรณ์งานประติมากรรม และสหกรณ์งานหัตถศิลป์ประจำเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น โดยรับผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นหลัก

ประเภทงานประติมากรรมที่ถือเป็นอัตลักษณ์ของโรงงานประติมากรรมแห่งนี้ คืองานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ ซึ่งผลงานโดดเด่น ได้แก่ งานประติมากรรมเทียนหนี่ชานฮวา (เทพธิดาโปรยดอกไม้) ผลงานชุด 108 วีรบุรุษแห่งเขาเหลียงซาน เจ้าแม่กวนอิมปางประทับบนหลังเต่าทะเลข้ามแม่น้ำ เทพเจ้ากวนอู เทพโจเสิน(เทพแห่งความมั่งคั่งของจีน) แปดเซียนสวรรค์ เทพฟู่ ลู่และโซ่ว รวมถึงประติมากรรมเจ้าแม่กวนอิมขณะประทับอริยาบถในปางต่าง ๆ อีกทั้งเทคนิคตกแต่งที่มักใช้อย่างแพร่หลายในงานเครื่องเคลือบที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น ได้แก่ เทคนิคเคลือบสีอุณหภูมิสูง (高温色釉) เทคนิคเขียนสีใต้เคลือบอู่ไฉ่ (釉下五彩) เทคนิคเขียนสีชิงฮวาไต้วไฉ่ (青花斗彩) เป็นศิลปะการเขียนสีลายครามและตกแต่งให้เฉดสีตัดกัน เทคนิคเขียนสีนุ่นเฟินไฉ่ (粉彩) เทคนิคเขียนสีสตูกู่ไฉ่ (古彩) ตลอดจนเทคนิคชุบเงินหรือทอง (镀银/金)

นอกจากงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ ภายในโรงงานยังผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบประเภทเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอีกหลากหลายประเภท อาทิ งานประติมากรรมรูปสัตว์ ไม้ดอกสำหรับตกแต่ง และศาลา ฯลฯ ซึ่งผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้ไม่เพียงเป็นที่ต้องการของตลาดภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังได้รับความนิยมและส่งออก

ไปจัดจำหน่ายยังท้องที่ต่าง ๆ เช่น ฮองกง มาเก๊า และนานาประเทศอีก 20 กว่าประเทศ อาทิ ประเทศสิงคโปร์ พม่า มาเลเซีย ไทยและอินโดนีเซีย ฯลฯ

ทว่าเนื่องจากการก่อตัวของพื้นที่สังคมเมืองสมัยใหม่ กอปรกับแนวคิดด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบให้มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งนับวันก็ยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นอัตลักษณ์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นต้องเผชิญกับภาวะตลาดซบเซา การสืบสานศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้แรงสนับสนุนและกำลังค่อย ๆ มลายหายไปตามกาลเวลา ดังนั้น วิธีอนุรักษ์ความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมให้คงอยู่สืบไปจึงเป็นหัวข้อวิจัยที่สำคัญและควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าอย่างยิ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์มีชีวิต (Living Museum) ถือเป็นวิธีและแนวคิดรูปแบบหนึ่งในการศึกษาสถานที่ทางประวัติศาสตร์และอนุรักษ์วัฒนธรรมภายในพื้นที่เขตชุมชนเมืองยุคปัจจุบัน (Wang Fang, 2010) ในขณะที่เดียวกันก็ยังเป็นวิธีการและแนวคิดที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นฐานของแนวคิดนิเวศพิพิธภัณฑ์ (Eco museum) อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อจำกัดของพิพิธภัณฑ์แบบดั้งเดิม อาทิ เงื่อนไขด้านพื้นที่เยี่ยมชม บุคลากรผู้มีส่วนร่วม ฯลฯ เห็นได้ว่าแนวคิดของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตนั้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในเขตพื้นที่ทางวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์มากกว่า กอปรกับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตเป็นแนวคิดที่เหมาะสมสำหรับสังคมเมืองที่มีกระแสการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว รวมถึงการดำเนินงานสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมมีชีวิตมากกว่าแนวคิดพิพิธภัณฑ์แบบดั้งเดิม ซึ่งในปัจจุบันกิจกรรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบพิพิธภัณฑ์มีชีวิตได้รับการจัดตั้งและดำเนินงานตามเขตภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อาทิ เมืองอู่ซีในมณฑลเจียงซูและเมืองหลินซิงในมณฑลซานตง การดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์เหล่านี้ถือได้ว่ามีความสำคัญในเชิงบวกต่อการสืบสานวัฒนธรรมในสังคมเมืองอย่างมาก

จิ่งเต๋อเจิ้นเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงในเครื่องเคลือบ วัสดุและเทคนิคทางด้านเครื่องเคลือบที่เอกลักษณ์ ก่อให้เกิดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบอันโดดเด่นและสวยงาม (Xia Xuebing, 2019) โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นเป็นพื้นที่วัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์เพียงแห่งเดียวของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นที่ยังคงมีระบบการผลิตที่สมบูรณ์และสภาพแวดล้อมด้านศิลปะเครื่องเคลือบเชิงนิเวศแบบดั้งเดิมเอาไว้ได้เป็นอย่างดี แม้ว่าในปัจจุบันทางโรงงานจะยุติบทบาทด้านกิจกรรมการผลิตและการดำเนินงานภายใต้องค์กรรัฐวิสาหกิจลงแล้ว ทว่าภูมิทัศน์แวดล้อมทางธรรมชาติ โรงเตาเผาผลิตตลอดจนเหล่าผู้อยู่อาศัยภายในชุมชนเขตพื้นที่โรงงานยังคงดำรงอยู่แก่เช่นเดิม และมีผู้คนในชุมชนยังคงประกอบกิจการ ดำเนินการผลิตและสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เรื่อยมาในรูปแบบของสตูดิโอเอกชนที่ตั้งอยู่ภายในสภาพแวดล้อมดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้

ผู้วิจัยหวังว่าการวิจัยนี้จะสามารถนำทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจันทบุรี ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติภายในพื้นที่โรงงาน บรรยากาศทางศิลปวัฒนธรรมเครื่องเคลือบ รวมถึงผู้อาศัยภายในชุมชนมาบูรณาการร่วมกันด้วย มุมมองด้านการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของ เมืองจันทบุรี เพื่อนำเสนอแผนการจัดการในรูปแบบโครงการศึกษาวิจัยศิลปวัฒนธรรมงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจัน เตอเงิน เพื่อกระตุ้นความกระตือรือร้นในการสืบสานเทคนิคศิลป์ในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ รูปทรงมนุษย์ของเหล่าผู้อยู่อาศัยภายในชุมชน โดยช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมศิลปะประติมากรรมเครื่อง เคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจันทบุรีให้เป็นที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้น และช่วยขับเคลื่อน การสืบสานแบบมีชีวิตและช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมศิลปะเครื่องเคลือบดั้งเดิมประเภทอื่น ๆ ของเมือง จันทบุรีด้วยอีกทางหนึ่ง ถือเป็นส่งเสริมประสิทธิผลในการสืบสานแบบมีชีวิตของงานหัตถศิลป์ ดั้งเดิมประเภทเครื่องเคลือบของเมืองจันทบุรี กล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาวิจัยที่มีความสำคัญในทาง ปฏิบัติต่อการพัฒนางานหัตถศิลป์ดั้งเดิมของเมืองจันทบุรีอย่างยั่งยืน

คำถามของงานวิจัย

1. วิวัฒนาการทั้งในทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจันทบุรีมีความเป็นมาอย่างไร
2. อัตลักษณ์ทางศิลปะของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแต่ละประเภทมีลักษณะอย่างไร
3. แนวทางจัดการโครงการทางวัฒนธรรมรูปแบบใดที่เหมาะสมสำหรับนำมาประยุกต์ใช้กับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจันทบุรี

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิวัฒนาการและต้นกำเนิดของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจันทบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ คุณค่าทางศิลปะ และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่สร้างสรรค์โดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจันทบุรี

3. เพื่อนำเสนอแผนการจัดการในรูปแบบโครงการศึกษาวิจัยศิลปวัฒนธรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคม วิวัฒนาการทางเทคนิคงานฝีมือ อุตสาหกรรมทางศิลปะ ตลอดจนคุณค่าของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น เรื่อยมาจนถึงประวัติความเป็นมาและกระบวนการพัฒนาระบบการผลิตของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น เพื่อต่อยอดไปสู่การดำเนินโครงการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและศิลปะในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ภายในพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

2.1 พื้นที่ภายในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น : พื้นที่วิจัยส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณเขตจูชาน เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น

2.2 พื้นที่เขตโรงงานของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ : ประกอบด้วยเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ซึ่งเป็นศูนย์รวมของโรงหัตถกรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์

3. ขอบเขตด้านเวลา

3.1 ช่วงแรก: ข้อมูลที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ยุคสาธารณรัฐจีน (ปีค.ศ.1911-1949) เป็นต้นไป โดยนำสไตล์ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในช่วงสมัยนั้น ๆ เข้าสู่กระบวนการวิจัยเชิงเปรียบเทียบเพื่อศึกษาการก่อตัวและวิวัฒนาการของสไตล์ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์

3.2 ช่วงที่สอง: หลังจากก่อตั้งโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น (ช่วงปีค.ศ. 1956) จนถึงปัจจุบัน

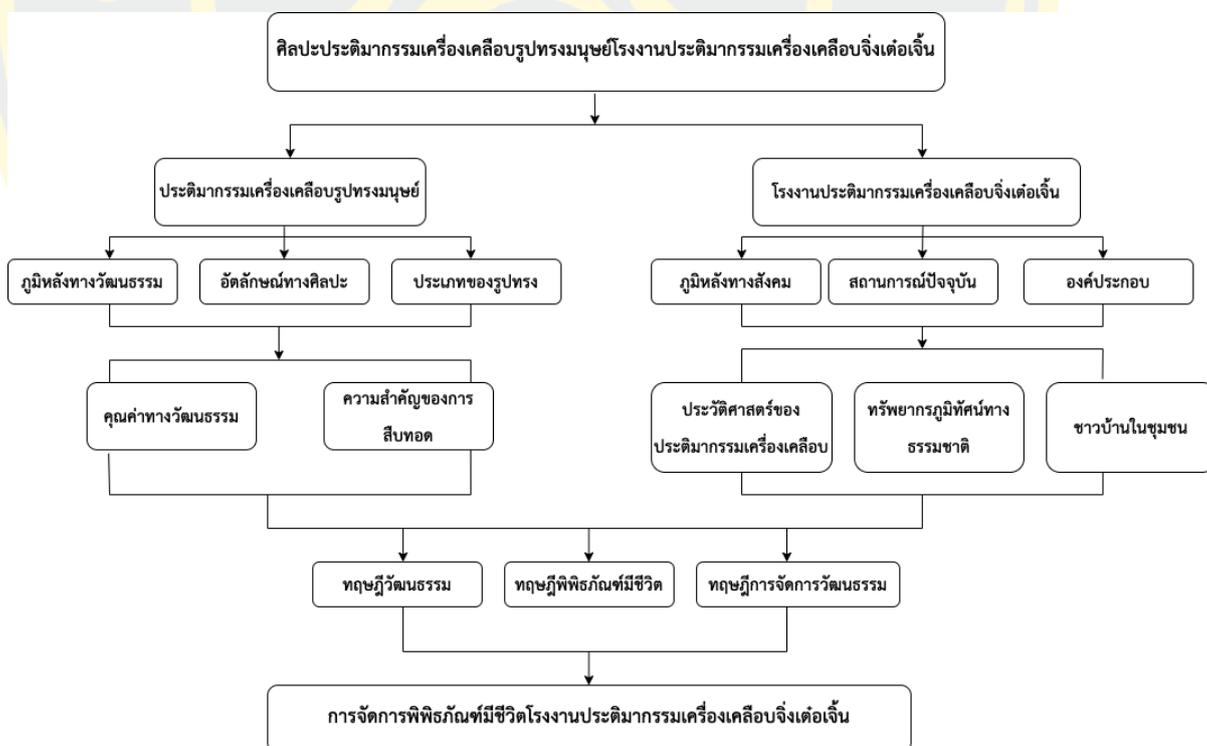
4. ขอบเขตด้านการจัดการ

พิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นและงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

แก่นหลักของหัวข้อวิจัยนี้ คือการศึกษาวิจัยเพื่อค้นคว้าวิธีการสืบสานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงของมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้หลักทฤษฎีวัฒนธรรม หลักทฤษฎีพิพิธภัณฑน์มีชีวิตและทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสนับสนุนการวิจัยเชิงทฤษฎี รวบรวม ศึกษา จำแนกและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ทางศิลปะ รวมถึงประเภทรูปทรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิน โดยผ่านวิธีวิจัยทางเอกสารและการลงพื้นที่ภาคสนาม

จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิจัยในข้างต้นบูรณาการร่วมกับหลักทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีและวิธีวิจัยแบบสหวิทยาการ แล้วดำเนินการศึกษาค้นคว้าให้ได้มาซึ่งแผนการจัดการในรูปแบบโครงการศึกษาวิจัยศิลปวัฒนธรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของพิพิธภัณฑน์มีชีวิต โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินเพื่อนำเสนอวิธีการจัดการรูปแบบใหม่ในการพัฒนาและการสืบสานมีชีวิตสำหรับศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแผนภาพกรอบแนวคิดของงานวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1-1 แผนภาพกรอบแนวคิดของงานวิจัย (Shujing Zhao, 2023)

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือและแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น โดยอิงตามเนื้อหางานวิจัยที่ต้องการศึกษา ตลอดจนข้อมูลอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพิพิธภัณฑน์มีชีวิตเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในโครงการจัดการวัฒนธรรมในครั้งนี้ เมื่อได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอแล้วผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ สรุปใจความทั้งหมดและนำมาใช้เป็นพื้นฐานทางทฤษฎีและหลักการที่ช่วยแนะแนวทางให้แก่งานวิจัยครั้งนี้

2. การวิจัยภาคสนาม

2.1 การลงสำรวจภาคสนาม

พื้นที่ซึ่งผู้วิจัยจำเป็นต้องลงสำรวจภาคสนามส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเขตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น ประกอบด้วยเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ซึ่งเป็นศูนย์รวมโรงหัตถกรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ และพิพิธภัณฑน์เครื่องเคลือบเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น

2.2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มประชากรเป้าหมายในการสัมภาษณ์ไว้ 4 กลุ่มด้วยกัน

ประชากรเป้าหมายการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 1: ปรมาจารย์ด้านงานหัตถศิลป์ประติมากรรมเครื่องเคลือบ อาจารย์หลิวหยวนฉาง (刘远长)

ประชากรเป้าหมายการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 2: ผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการศิลปะเกี่ยวกับงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ในเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น เนี่ยหู่เซิ่ง (聂汝胜) และฟางเส้า (方嫂)

ประชากรเป้าหมายการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 3: ช่างฝีมือผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค หลี่เจี้ยนเป่า (李建保) และหูกวางหลิน (胡光琳)

ประชากรเป้าหมายการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 4: บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดการพิพิธภัณฑน์ไฉ่จิ่ง (赖婧) และเฉิงหลินเย่า (程林耀)

3. การวิจัยแบบสหวิทยาการ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยอาศัยหลักทฤษฎีการจัดการศิลปะ ทฤษฎีพิพิธภัณฑน์มีชีวิต ทฤษฎีวัฒนธรรม และทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมเป็นหลัก รวบรวมข้อมูลผ่านการสืบค้นจากเอกสารอ้างอิง การลงสำรวจภาคสนาม ตลอดจนการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรเป้าหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการวิจัยเชิงทฤษฎี ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการองค์

รวมในรูปแบบโครงการจัดการวัฒนธรรมสำหรับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ
จึงต่อเงินภายใต้การชี้แนะทางการวิจัยด้วยทฤษฎีและมุมมองที่หลากหลาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ให้เป็นที่แพร่หลายในวงกว้าง
2. เป็นการเสริมสร้างให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเงินได้มากยิ่งขึ้น
3. ยกระดับความมั่นใจในการสืบสานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ และกระตุ้นความมีชีวิตชีวาให้กับศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ
4. ได้แผนการจัดการในรูปแบบโครงการศิลปวัฒนธรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สำหรับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเงิน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ หมายถึงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีรูปร่างลักษณะแบบมนุษย์ซึ่งดำเนินการสร้างสรรค์และผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจึงต่อเงิน ซึ่งส่วนใหญ่ผลิตโดยขึ้นรูปด้วยเทคนิคแผ่นพิมพ์โครดินเหนียวแบบดั้งเดิมของจึงต่อเงิน แล้วตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีบนเคลือบ ได้แก่ เทคนิคเขียนสีเงินไหม้และเทคนิคเขียนสีกุ๊ไฉ่แบบดั้งเดิม

อัตลักษณ์ หมายถึงลักษณะพิเศษจำเพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แตกต่างจากสิ่งอื่น ๆ และมีคุณลักษณะหรือสัญลักษณ์เฉพาะที่ระบุให้เห็นถึงความแตกต่าง ซึ่งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจึงต่อเงินมีเทคนิคการขึ้นรูปและเทคนิคการลงสีตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ความหมายทางวัฒนธรรม หมายถึงความคิดเชื่อมโยงถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมและสังคม รวมถึงความสนใจ ความมุ่งหมาย อารมณ์ความรู้สึกที่ผู้คนมีต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นพลังทางวัตถุในกระบวนการรับรู้ของมนุษย์เราทั้งยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางสังคมอย่างลึกซึ้ง ถือเป็นพลังทางจิตวิญญาณประเภทหนึ่ง

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ หมายถึงโรงงานแห่งนี้ตั้งอยู่ในเขตถนนตงอี เมืองจึงต่อเงิน ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีค.ศ.1956 โดยดำเนินการสร้างสรรค์และผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

เป็นหลัก ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของโรงงาน ได้แก่ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์

พิพิธภัณฑ์มีชีวิต หมายถึงพื้นที่วัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ของเมืองซึ่งประกอบด้วย ปัจจัย 3 ส่วน ได้แก่ ผู้อยู่อาศัยในชุมชน วัฒนธรรมชุมชน และความทรงจำทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นสถานที่ซึ่งเหมาะสำหรับให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจัดการ ศิลปวัฒนธรรม

บทที่ 2

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาในบทนี้มุ่งประเด็นไปที่การศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น รวมถึงสภาพการณ์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นโดยรวบรวมข้อมูลผ่านวิธีวิจัยทางเอกสาร ตลอดจนการอธิบายถึงหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อมูลเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ซึ่งผู้วิจัยจำแนก เรียบเรียงและแบ่งข้อมูลตามแต่ละหัวข้อโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นเป็นหนึ่งในบรรดาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีอยู่หลากหลายประเภทของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งจนถึงสมัยช่วงกลางราชวงศ์หมิงถือเป็นช่วงระยะแตกหน่อของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น หลังจากช่วงกลางราชวงศ์หมิงเป็นต้นมา จนถึงสมัยราชวงศ์ชิงถือได้ว่าแนวโน้มด้านการพัฒนาของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นนั้นเฟื่องฟูอย่างมาก และแล้วจึงเข้าสู่ระยะแตกฉานด้านการสร้างสรรค์และทักษะการผลิตอย่างต่อเนื่องในช่วงสมัยราชวงศ์ชิงตอนปลาย เรื่อยมาจนถึงช่วงศตวรรษที่ 20

ซึ่งในกระบวนการทั้งหมดที่กล่าวมาในข้างต้น งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นเริ่มต้นจากชิ้นงานขนาดเล็กที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคปั้นแกะสลักเครื่องเคลือบสีเดียว จนเกิดการพัฒนาและนำไปสู่การกำหนดรูปแบบศิลปะและเทคนิคที่ใช้สร้างสรรค์จนกลายเป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบขนาดใหญ่ที่สามารถแกะสลักสร้างสรรค์ได้อย่างหลากหลาย และแต่งเติมความสวยงามด้วยเทคนิคเขียนสีหลากหลายรูปแบบ

1. วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ซ่ง-หยวน-หมิง-ชิงและยุคสาธารณรัฐจีน

1.1 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นสมัยราชวงศ์ซ่ง

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ซ่ง เนื่องจากสมัยราชวงศ์ซ่งถูกแบ่งออกเป็นยุคราชวงศ์ซ่งเหนือและซ่งใต้ ช่วงราชวงศ์ซ่งเหนือตอนต้น (ตั้งแต่ช่วงปีค.ศ. 960 เป็นต้นไป) เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นมีข้อจำกัดด้านการขุดทรัพยากรดินที่จำเป็นสำหรับ

การผลิตเครื่องเคลือบ ส่งผลให้งานเครื่องเคลือบหิ้งชิงในช่วงเวลานั้นมีเนื้อผิวร่วน โคร่งเครื่องเคลือบถูกสร้างขึ้นอย่างหยาบ ๆ อีกทั้งผิวด้านนอกของเครื่องเคลือบหิ้งชิงยังมีความหนาแน่นน้อยและเนื้อบาง (ดังภาพที่ 2-1) ซึ่งมีงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากช่วงยุคดังกล่าวที่ตกทอดมาจนถึงยุคปัจจุบันอยู่ไม่มากนัก และส่วนใหญ่มักเป็นงานประติมากรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวได้แก่ เครื่องเคลือบสำหรับฝังร่วมกับศพและพระพุทธรูป “สมัยราชวงศ์ซ่งมีงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปแบบใหม่มากมายปรากฏขึ้นในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น อาทิ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรง 12 นักษัตรและตุ๊กตาตัวละครจิวสำหรับใช้ในพิธีฝังของร่วมกับศพตามแบบฉบับธรรมเนียมจีนโบราณ ฯลฯ ซึ่งการสร้างสรรครูปทรงของชิ้นงานในลักษณะนี้ไม่เคยปรากฏขึ้นมาก่อน งานประติมากรรมฝังร่วมรูปแบบใหม่ โดยทั่วไปมักมีขนาดเล็ก เพราะต้องนำชิ้นงานเข้าเตาเผาโดยบรรจุในถלבขนาดเล็ก...” (Cao, 2015) กล่าวโดยสรุปได้ว่า เนื่องจากข้อจำกัดด้านเทคนิคหัตถศิลป์ในขั้นตอนการเผาผลิต งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในสมัยราชวงศ์ซ่งตอนต้นส่วนใหญ่จึงมีขนาดเล็ก แม้ประเภทของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจะมีรูปแบบที่แปลกใหม่และหลากหลายมากยิ่งขึ้น แต่คุณภาพของชิ้นงานยังจัดอยู่ในระดับทั่วไป

ต่อมา ในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ (ปีค.ศ.1127-1279) ด้วยความก้าวหน้าทางเทคนิค และขนาดอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเคลือบที่ขยายใหญ่ขึ้นอย่างมาก กอปรกับวิธีเผาเครื่องเคลือบที่ได้รับการปรับปรุงขนานใหญ่ ส่งผลให้การพัฒนาเครื่องเคลือบหิ้งชิงในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ตอนต้นและตอนกลางเฟื่องฟูจนถึงขีดสุด เมื่อพิจารณาจากงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในยุคสมัยนั้นที่ตกทอดมาถึงยุคปัจจุบันจึงทำให้ค้นพบว่างานแกะสลักเครื่องเคลือบหิ้งชิงของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ทั้งตอนต้นและตอนกลางมีเนื้อสัมผัสที่ละเอียด เกลี้ยงเกลา โคร่งเครื่องเคลือบเป็นสีขาวสะอาด ชิ้นเคลือบสีหยกขาวกระจ่างหิ้งชิงนั้นใสและโปร่งบางเหมือนหยก แม้ว่าในช่วงปลายราชวงศ์ซ่งใต้แหล่งทรัพยากรหินฉือสือคุณภาพสูง (瓷石) หนึ่งในวัสดุสำคัญในการผลิตเครื่องเคลือบจะถูกขุดออกมาจนแทบไม่เหลือเหลือ ซ่างฝี่มื่อในสมัยนั้นจึงถูกบีบให้จำยอมหันไปใช้งานหินฉือสือคุณภาพต่ำในการผลิตเครื่องเคลือบ (Cao, 2015, p. 27) ในด้านของวิธีการขึ้นรูปเครื่องเคลือบ นอกเหนือจากตุ๊กตาเครื่องเคลือบสำหรับพิธีฝังร่วมสุสานจำนวนน้อยชนิดที่ถูกสร้างขึ้นจากแม่พิมพ์แล้วนั้น งานเครื่องเคลือบในยุคสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ส่วนใหญ่มักขึ้นรูปโดยใช้วิธีการปั้นแกะสลัก การแกะสลักริ้วเส้น และการปั้นปะติดเสริมให้เป็นรูปทรงเป็นหลัก ยังมีชิ้นงานบางส่วนที่ใช้แม่พิมพ์ในการขึ้นรูปองค์ประกอบหลัก จากนั้นจึงใช้วิธีอื่น ๆ อาทิ การปั้น ปะติดเสริมและการแกะสลักผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อขึ้นรูปองค์ประกอบปลีกย่อยที่เหลือ (ดังภาพที่ 2-2)

ภาพที่ 2-1 ตุ๊กตาเครื่องเคลือบสำหรับพิธีฝังร่วมสุสานรูปชาวหู (ชาวต่างชาติหรือชนเผ่านอกด่าน
กำแพงเมืองจีน) จูงม้าที่ขึ้นโครงและเคลือบอย่างหยาบ สมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ
(<https://baike.baidu.com/item/北宋青白釉牵马俑/55333859?fr=aladdin>)

ภาพที่ 2-2 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งซึ่งรูปเทพเซียนทางคติความเชื่อลัทธิเต๋า (คุณภาพตัว
โครงเครื่องเคลือบมีเนื้อสัมผัสละเอียด เทคนิคที่ใช้ได้รับการพัฒนานอยู่ในขั้นแตกฉาน)
สมัยราชวงศ์ซ่งใต้ (Cao, 2015)

ก่อนเข้าสู่ช่วงกลางยุคสมัยราชวงศ์ซ่ง หนึ่งในประเภทงานประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งซิงที่ผลิตกันเป็นที่แพร่หลายมากที่สุดคือตุ๊กตารูปทรงมนุษย์ประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในพิธีฝังร่วมกับศพผู้ตายซึ่งมักเรียกกันว่าเครื่องหมิงซี (明器) หรืออีกชื่อหนึ่งที่อ่านพ้องเสียงกันแต่เขียนคนละตัวอักษร (冥器) เครื่องหมิงซีเป็นเครื่องภาชนะที่สร้างขึ้นเพื่อพิธีฝังศพแบบจีนโบราณเป็นการเฉพาะ ซึ่งตุ๊กตาเครื่องเคลือบหมิงซี (ดังภาพที่ 2-3) มักมีรูปร่างเล็กกว่ามีหลากหลายประเภทให้เลือกสรร ตุ๊กตาฝังร่วมรูปทรงมนุษย์มีรูปร่างลักษณะที่แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ปัจเจกบุคคล การกระทำและอาชีพ ฯลฯ ที่พบเห็นได้ทั่วไป “มักเป็นตุ๊กตาเครื่องเคลือบรูปข้าราชการสำนัก ตุ๊กตาเครื่องเคลือบรูปเต่าและงู ตุ๊กตาร้องไห้ ตุ๊กตารับใช้ที่หมอบรอฟังคำสั่ง ตุ๊กตารูปคนจูงม้า ตุ๊กตาคนชรา และตุ๊กตาเทพ 12 โมงยาม (十二时神)” (Cao, 2015) ซึ่งตุ๊กตาเครื่องเคลือบแต่ละประเภทเป็นตัวแทนของนัยแฝงและอุดมการณ์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น ตุ๊กตาเทพ 12 โมงยามเป็นงานประติมากรรมที่จำลองรูปลักษณะของ 12 ราศีในรูปแบบของตุ๊กตากระเบี้องที่มีร่างกายเป็นมนุษย์และมีส่วนศีรษะเป็นสัตว์ป่า แสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งและบรรยากาศที่น่าเกรงขามของเหล่าเทพเซียน ขวนให้ผู้พบเห็นสัมผัสได้ถึงความเร้นลับและบรรยากาศชวนพิศวง (Cao, 2015) อีกทั้งในสมัยราชวงศ์ซ่งยังมีตุ๊กตากระเบี้องเคลือบชุฟู่ไฉ่ (瓷塑敷彩俑) ที่พบได้เฉพาะในเขตเตาเผาจึงต่อเจิ้นเท่านั้น ซึ่งตุ๊กตากระเบี้องประเภทดังกล่าว คืองานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่สวมเครื่องแต่งกายของตัวแสดงในบทธละครจีวจิน เป็นชิ้นงานที่มักมีขนาดเล็กและแกะสลักอย่างวิจิตรงดงาม

ภาพที่ 2-3 ตุ๊กตาฝังร่วมสุสานรูปทรงต่าง ๆ ในสมัยราชวงศ์ซ่ง

(https://www.sohu.com/a/484023175_121124705.)

เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากวิถีชีวิตทางสังคมและความผูกพันในศาสนาของชนชั้นปกครองสูงสุดในขณะนั้น ซึ่งเคารพนับถือคติความเชื่อของลัทธิเต๋าอย่างสูง ส่งผลให้งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ้งเต๋อเงินสมัยราชวงศ์ซ่งส่วนใหญ่มักเป็นงานประติมากรรมที่ใช้ความเชื่อทางลัทธิเต๋าเป็นหัวข้อสร้างสรรค์ รวมถึงงานประติมากรรมรูปเทพเซียนตามคติของลัทธิเต๋า อาทิ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปอวี๋หวางต้าตี้ (เง็กเซียนฮ่องเต้) เทพแห่งอายุวัฒนะโซ่วซิง (寿星) ตลอดจนเทพเซียนทุกองค์ผู้มีหน้าที่ดูแลแต่ละสรรพสิ่ง อีกทั้งงานประติมากรรมลัทธิเต๋าเหล่านี้ยังมีพื้นฐานมาจากสถานะและหน้าที่ของเทพเซียนแต่ละองค์ และยังเชื่อมโยงกับบรรทัดฐาน รวมถึงข้อกำหนดด้านการผลิตทั้งระดับและสถานะของผลงาน อาทิ “ในการสร้างงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปพระพุทธรูปเจ้าต้องเป็นงานประติมากรรม 9 สี เสริมด้วยเมฆเรืองรอง 5 สี รวมถึงผ้าไหมสีสันสดใสที่ผสมปนเปกันจนกลายเป็นทิวทัศน์ธรรมชาติอันงดงาม อีกหนึ่งอัตลักษณ์สำคัญคือการห่มกายด้วยผ้าคลุมยาวสีเหลืองทองขาว ประดับศรัทธาด้วยกวางทองคำและกวางหยก” (Cao Chunsheng, 2015, p. 38)

นอกจากนี้ปัจจุบันงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ตามคตินิยมลัทธิเต๋าของเมืองจิ้งเต๋อเงินสมัยราชวงศ์ซ่งได้ อาทิ ‘ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเทพโซ่วซิง (道教寿星)’ ซึ่งถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอ่าวเอ๋อเต๋อเจียง มณฑลเจ้อเจียง ผลงานชิ้นนี้เป็นงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งซิงเสมือนจริงที่อิงตามคติความเชื่อทางลัทธิเต๋าสมาชิกราชวงศ์ซ่งได้ซึ่งรังสรรค์ความวิจิตรประณีตโดยเมืองจิ้งเต๋อเงิน ตามรายละเอียดที่ยังพอมองเห็นได้จากตัวชิ้นงาน งานประติมากรรมเทพโซ่วซิงชิ้นนี้ส่วนศีรษะสวมด้วยกวางแบบนักบวชเต๋า สองเท้าสวมรองเท้าหุ้มสูง มือขวากถือเห็ดหลินจือ ปล่อยมือซ้ายปล่อยพักไว้บริเวณหัวเข่าอย่างเป็นธรรมชาติ ข้างตัวมีกวางซีกา (梅花鹿) ยืนอยู่ 1 ตัว (กวางถือเป็นสัตว์อายุยืนในคติความเชื่อจีนโบราณ เป็นสัญลักษณ์มงคลหมายถึงอายุชัยอันยืนยาว) อยู่ในอากัปกิริยาขณะเงยหน้าขึ้นเพื่ออธิษฐาน ลักษณะโดยภาพรวม ตัวงานประติมากรรมมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง งานฝีมือช่วงเครื่องแต่งกายแสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญและความประณีตอย่างยิ่ง อุปกรณ์เสริมแต่ละส่วนมีการลงรายละเอียดอย่างใส่ใจ จึงทำให้ตัวผลงานมีความเป็นธรรมชาติและสมจริงยิ่งขึ้น (ดังภาพที่ 2-4)

ภาพที่ 2-4 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งชิงเทปโซ่วชิง เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สมัยราชวงศ์ซ่ง (Cao Chunsheng, 2015)

จากการพินิจพิเคราะห์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ทั้งลัทธิเต๋าและพุทธศาสนาที่ยังหลงเหลือมาจนถึงยุคปัจจุบัน ทำให้สังเกตเห็นได้ว่างานประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งชิงรูปบุคคลที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่ผลิตโดยเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ซ่งยังมีอัตลักษณ์เฉพาะตัว อาทิ การแกะสลักรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างประณีตบรรจง ไม่เพียงเท่านั้น งานฝีมือส่วนองค์ประกอบเครื่องแต่งกายก็ยังพิถีพิถันอย่างมาก ทั้งยังปั้นแต่งรูปทรงโดยยึดถือรูปแบบอย่างเคร่งครัดและตรวจสอบองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน

1.2 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นสมัยราชวงศ์หยวน

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หยวนเริ่มมีการใช้ศิลปะตกแต่งเขียนสีน้ำเงินใต้เคลือบลายครามชิงฮวา (青花) และเทคนิคเขียนสีแดงใต้เคลือบโหย่วหลีหง (釉里红) ในการวาดตกแต่งลวดลายใต้เคลือบ ซึ่งมักใช้ตกแต่งส่วนเสื้อผ้าเครื่องประดับและกวางบนศีรษะเป็นหลัก ส่วนการตกแต่งบริเวณใบหน้ามักคลุมด้วยการเคลือบสีหยิ่งชิง แบบอย่างของรูปแบบผลงานตามแบบฉบับดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์หยวน คือผลงานตุ๊กตาฝังร่วมตกแต่งเคลือบสีแดง 2 ชั้นของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หยวนซึ่งถูกค้นพบในปีค.ศ.1979 เป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ 2 คนในมือถืออยู่ป่าน บนศีรษะสวมหมวกกวาง แต่งกายด้วยชุดคลุมยาวแขนกว้าง อยู่ป่านเรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่าไสวปานหรือเฉาปาน ในสมัยโบราณแผ่นป้าอยู่

ปานนี้เป็นสิ่งที่เหล่าขุนนางในสมัยนั้นใช้บันทึกพระราชประสงค์และพระบรมราชโองการขององค์จักรพรรดิที่ทรงดำรัสหรือรับสั่งขณะเข้าเฝ้า ทั้งยังสามารถใช้บันทึกเนื้อหาที่ต้องการกราบทูลต่อจักรพรรดิได้ด้วยเช่นกัน จากข้อมูลในข้างต้นจึงเห็นได้ชัดว่างานประติมากรรมเครื่องเคลือบ 2 ชิ้นนี้เป็นตุ๊กตาฝังร่วมรูปข้าราชการสำนักในบรรดาตุ๊กตาเครื่องเคลือบหมิงซีประเภทรูปทรงมนุษย์ (ดังภาพที่ 2-5)

ภาพที่ 2-5 ตุ๊กตาฝังร่วมสุสานรูปทรงมนุษย์ตกแต่งเคลือบสีแดง

(http://www.360doc.com/content/15/1008/06/13708883_504062585.shtml.)

แผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์หยวนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมในดินแดนแปลกใหม่ อาทิ ดินแดนในแถบภูมิภาคตะวันตกและเอเชียกลาง รวมถึงอิทธิพลจากพุทธศาสนาที่รับมาจากพื้นที่แถบทิเบตซึ่งส่งผลให้รูปแบบการตกแต่งในศิลปะเครื่องเคลือบมีความสวยงามตระการตาและละเอียดละออมากขึ้น (Cao Chunsheng, 2008) กอปรกับความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการผลิตงานเครื่องเคลือบในสมัยนั้น ทำให้รูปลักษณะมนุษย์ของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเงินสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อิริยาบถการเคลื่อนไหวของงานประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ยังมี

การเปลี่ยนแปลงจนมีหลากหลายท่วงท่าให้เลือกสรร และไม่ได้จำกัดอยู่เพียงรูปปั้นที่มีโครงรูปทรงสมมาตรทั้งซ้าย-ขวาอีกต่อไป อาทิ “งานประติมากรรมเครื่องเคลือบชิงไป๋รูปเจ้าแม่กวนอิม (青白釉瓷观音)” (ดังภาพที่ 2-6) ซึ่งขุดค้นพบจากซากโบราณสถานต้าตูในสมัยราชวงศ์หยวนในกรุงปักกิ่ง เป็นงานประติมากรรมพระพุทธรูปอันวิจิตรประณีตซึ่งสร้างขึ้นที่เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ตัวงานทั้งชิ้นมีความสูงอยู่ที่ 67 เซนติเมตร ปางประทับนั่งในอิริยาบถอันสง่างาม พระพักตร์นุ่มนวลอ่อนโยนแฝก齡นัยศักดิ์สิทธิ์ บนศีรษะสวมมงกุฎรัตเกล้า ตัวมงกุฎประดับด้วยดอกไม้อันวิจิตรตรงดงาม การตกแต่งช่วงตัวประกอบด้วยลวดลายสร้อยหยกและเพชรพลอยที่ปั้นด้วยมือ เส้นสายส่วนเสื้อผ้าพลิ้วไหวมีชีวิตชีวา ถือเป็นผลงานอันวิจิตรประณีตที่สร้างสรรค์จากการผสมผสานระหว่างการเทคนิคขึ้นรูป อาทิ เทคนิคแกะสลักปั้นนูน เทคนิคปั้นปะติด และเทคนิคปั้นพิมพ์ ฯลฯ ในชิ้นงานเดียว

ภาพที่ 2-6 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบชิงไป๋รูปเจ้าแม่กวนอิม เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สมัยราชวงศ์หยวน
(<https://www.meipian.cn/1z6imoj0>.)

ต่อมา เนื่องด้วยได้รับอิทธิพลจากเขื่อนไขกววิสัยทั้งการยกระดับเทคโนโลยีการผลิตงานเครื่องเคลือบและการปรับปรุงสูตรผสมดินปั้นงานเครื่องเคลือบ ทำให้เมื่อเปรียบเทียบกับสมัยราชวงศ์ซ่ง งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในสมัยราชวงศ์หยวนทั้งในด้านขนาดที่สามารถเผาผลิตได้ และเทคนิคขึ้นรูปล้วนมีการพัฒนาที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (Feng, 1982) เตาเผาเมืองจี้เต๋อเงินในช่วงเวลานั้นเป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพระดับสูงสุดในการเผาผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์หยวน ซึ่งไม่ได้มีการเผาผลิตตุ๊กตาเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เพื่อใช้เป็นเครื่องหิ้งซึ่งฝังร่วมในสุสานเป็นหลักอีกต่อไป งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ค่อย ๆ เปลี่ยนผ่านสู่การสร้างสรรคงานประเภทพระพุทธรูปเพื่อชื่นชมและสักการบูชาเป็นหลัก อีกทั้งรูปแบบการตกแต่งในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ยังคงค่อย ๆ ทวีความซับซ้อนและความพิถีพิถันมากขึ้นเรื่อย ๆ

โดยสรุป งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจี้เต๋อเงินในสมัยราชวงศ์หยวน รูปแบบศิลปะในช่วงแรกเริ่มถือความเป็นธรรมชาติและความเรียบง่ายเป็นหลัก ต่อมาในช่วงกลางยุคสมัย เทคนิคหัตถศิลป์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับความประณีตและความชาญฉลาดเชิงทักษะมากขึ้น จากนั้นในช่วงยุคหลังปรากฏแนวโน้มการพัฒนาที่หลากหลายซึ่งช่วยวางรากฐานให้กับรูปแบบศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจี้เต๋อเงินในสมัยราชวงศ์หมิง

1.3 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจี้เต๋อเงินสมัยราชวงศ์หมิง

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจี้เต๋อเงินในสมัยราชวงศ์หมิงในช่วงรัชศกวานลี่แห่งราชวงศ์หมิง ศิลปะการตกแต่งสีบนงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจี้เต๋อเงินนิยมใช้เทคนิคตกแต่งแบบเขียนสีบนเคลือบและสีน้ำเงินครามใต้เคลือบจนกลายเป็นการตกแต่งด้วยสีเคลือบ 5 สี ซึ่งฮวาอู่ไฉ่ (青花五彩) รวมถึงการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีใต้เคลือบลายครามชิงฮวาเป็นหลัก อาทิ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “รูปทรงเด็กชายตกแต่งด้วยเทคนิคชิงฮวาอู่ไฉ่ (青花五彩童子像)” (ดังภาพที่ 2-7) ในสมัยรัชศกวานลี่แห่งราชวงศ์หมิงซึ่งปัจจุบันถูกเก็บรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเซี่ยงไฮ้ เป็นผลงานที่ตกแต่งโดยเทคนิคเขียนสีน้ำเงินครามใต้เคลือบ จากนั้นจึงตกแต่งด้วยการเขียนสีบนเคลือบจนเครื่องลายครามใต้เคลือบถูกแต่งแต้มทับด้วยสีแดง สีเหลืองและสีเขียวบนเคลือบ ซึ่งจากผลงานที่ผู้วิจัยยกตัวอย่างมาในข้างต้นนี้สามารถสังเกตเห็นได้ว่า ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจี้เต๋อเงินในยุคสมัยนั้นได้นำเทคนิคการแกะสลักทรงกลม (圆雕) การแกะสลักนูนลอย (浮雕) มาใช้ในการขึ้นรูปและตกแต่งงานประติมากรรม อีกทั้งผลงานรูปทรงมนุษย์ในสมัยนั้นยังมีลักษณะที่เรียบง่ายแบบโบราณและมีรายละเอียดไม่มากนัก

เนื่องด้วยความสำเร็จในการเผาผลิตเครื่องเคลือบเขียนสีกระด้างได้วู้ไฉ่ (斗彩) ในสมัยราชวงศ์ชิงฮว่าแห่งราชวงศ์หมิง ซึ่งส่งผลเรื่อยมาจนถึงสมัยราชวงศ์เจ็งเต๋อแห่งราชวงศ์หมิง นอกเหนือจากผลงานเครื่องเคลือบฐานขาวเขียนสีเขียว (白地绿彩) เครื่องเคลือบตกแต่งลายครามใต้เคลือบและสีแดงบนเคลือบชิงฮว่าหงไฉ่ (青花红彩) และเครื่องเคลือบเขียนสีบนเคลือบห้าสีไฉ่ (釉上五彩) แล้วนั้น ยังมีการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบโดยตกแต่งด้วยสีเหลือง สีเขียวและสีม่วงเป็นหลัก (Feng, 1982) ซึ่งในสมัยนั้นเรียกเครื่องเคลือบประเภทนี้ว่า “ซู่ชานไฉ่” ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเครื่องเคลือบซู่ชานไฉ่ไม่ได้จำกัดขอบเขตว่าต้องใช้เพียงสามสีนี้เท่านั้น แต่สามสีดังกล่าวเป็นสีที่ชาวจีนโบราณในสมัยนั้นนิยมนำมาใช้กับเครื่องเคลือบซู่ชานไฉ่ กระทั่งเข้าสู่สมัยราชวงศ์เจียงและวานลี่ ประเภทของสีเคลือบก็ยิ่งทวีความหลากหลายมากขึ้น เริ่มมีสีสันสดใสปรากฏออกมามากมาย “โดยนิยมสีแดง สีเขียวอ่อน สีเขียวเข้ม สีเหลือง สีน้ำตาล สีม่วง และสีน้ำเงินครามใต้เคลือบเป็นหลัก สีเคลือบที่ใช้มีเนื้อสีที่เข้มข้น ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีแดงเคลือบ” (China Silicate Association, 1982) ซึ่งในสมัยราชวงศ์เจียงหรือช่วงปลายยุคราชวงศ์หมิง การตกแต่งเครื่องเคลือบด้วยเทคนิคเขียนสีทองจินไฉ่ (金彩) กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย อาทิ “ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบภาชนะหยดน้ำสำหรับพนมมือรูปทรงหญิงสาวตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีห้าสีไฉ่และเทคนิคเขียนลายน้ำทองเหมียวจิน (五彩描金妇人形水注)” (ดังภาพที่ 2-8) ในปัจจุบันถูกเก็บรักษาอยู่ที่ The Museum of Oriental Ceramics, Osaka ประเทศญี่ปุ่น ตัวผลงานชิ้นดังกล่าวใช้ลายเส้นสีทองจินไฉ่วาดลวดลายพืชและดอกไม้บนกระโปรง กล่าวได้ว่างานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมชิ้นนี้เป็นงานศิลป์อันวิจิตรประณีตที่นำเทคนิคเขียนสีไฉ่และเทคนิคเขียนลายน้ำทองเหมียวจินมาผสมผสานจนกลายเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างสมบูรณ์

ภาพที่ 2-7 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงเด็กชายตกแต่งด้วยเทคนิคลายครามผสมห้าสี (ชิงฮวาอู่ไฉ่) (<https://www.meipian.cn/1to3ht2f>.)

ภาพที่ 2-8 ภาพชะหยัดน้ำสำหรับฝนหมึกรูปหญิงสาวตกแต่งด้วยเทคนิคอู่ไฉ่ (ห้าสี) และเทคนิคเหมียวจิน (ตัดลายด้วยน้ำทอง) (<https://weibo.com/1406892441/Kt01047ha>.)

ความก้าวหน้าทางเทคนิคอีกประการหนึ่งในการผลิตเครื่องเคลือบของเตาเผาเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง คือ นวัตกรรมการเป่าเคลือบ (吹釉技术) ที่นำมาใช้แทนเทคนิคเคลือบจุ่มซึ่งมีมาแต่เดิม ซึ่งจุดเริ่มต้นของเทคนิคเป่าเคลือบได้วางรากฐานทางเทคนิคสำหรับกระบวนการเผาผลิตเครื่องเคลือบขนาดใหญ่ อวี๋จู่ฉิวและเหลียงอ้ายเหลียน ได้กล่าวถึงประเด็นในข้างต้นเอาไว้ในวารสาร ‘Ceramic Science and Art’ ฉบับเดือนเมษายน ปีค.ศ.2003 ไว้ว่า “งานประติมากรรมเครื่องเคลือบขนาดใหญ่พิเศษซึ่งมีชื่อเสียงในระดับโลก ‘พระพุทธรูปพระไวยโรจนะ (卢舍那大佛)’ ซึ่งมีความสูงถึง 2.47 เมตร เเผาผลิตที่เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในช่วงรัชศกหงอู่ (ปีค.ศ.1368-1398) เป็นงานพระพุทธรูปกระเบื้องเคลือบที่งามเลิศ ตกแต่งด้วยเทคนิคอันวิจิตรหลากหลายดงามตระการตาอย่างยิ่ง” (Wu & Liang, 2003) ผลงานชิ้นนี้ถูกบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรว่าเป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยเผาผลิตในสมัยราชวงศ์หมิง ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าเทคนิคการเผาและผลิตเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิงนั้นได้รับการพัฒนาต่อยอดจนแตกฉานและประสบความสำเร็จอย่างมาก

โดยสรุป ความแตกฉานด้านเทคนิคตกแต่งเขียนสีบนเคลือบในสมัยราชวงศ์หมิงถือเป็นองค์ความรู้สำคัญที่ช่วยวางรากฐานทางเทคนิคให้แก่สไตล์ศิลปะตกแต่งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ชิงซึ่งอุดมไปด้วยสีสันอันหลากหลายและความงดงามอันเหลือค่า ทั้งยังส่งผลให้นับแต่นั้นมา ศิลปะการตกแต่งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้ก้าวเข้าสู่ช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ที่เปี่ยมด้วยสีสันแพรวพราวและความงามอันตระการตา

1.4 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นสมัยราชวงศ์ชิง

ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นสมัยราชวงศ์ชิงราชวงศ์ชิงในช่วงรัชสมัยจักรพรรดิคังซี ยงเจิ้งและเฉียนหลงเป็นยุคที่เศรษฐกิจสังคมของแผ่นดินจีนอยู่ในช่วงรุ่งเรือง เนื่องจากความเชี่ยวชาญ และพัฒนาการทางด้านเทคนิคการผลิตเครื่องเคลือบ กอปรกับวิธีการตกแต่งเครื่องเคลือบที่ยิ่งทวีความหลากหลายมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงสามารถกล่าวได้ว่าจุดสูงสุดของประวัติศาสตร์งานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบยุคจินโบราณนั้นคือช่วงยุคสมัยนี้เอง

จากข้อมูลดังกล่าวไว้ว่า “งานประติมากรรมเครื่องเคลือบในรัชสมัยเฉียนหลงที่ตกทอดมาจนถึงยุคปัจจุบันมีอยู่หลากหลายรูปแบบด้วยกัน อาทิ งานประติมากรรมรูปเหมือนประเภทต่าง ๆ รวมถึงพระพุทธรูปกระเบื้องเคลือบ เช่น พระโพธิธรรม (达摩) และเจ้าแม่กวนอิม” (China Silicate Association, 1982, p. 446) ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าในสมัยราชวงศ์ชิง งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นส่วนใหญ่เป็นพระพุทธรูปของเหล่าเทพเจ้าทางศาสนาพุทธ นอกเหนือจากนี้ก็ยังมียานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ประเภทอื่น ๆ อีกประปราย อาทิ หุ่นละครจิว รูปปั้นเหมือนของบุคคลในเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ

ในสมัยราชวงศ์ซิง งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมมักได้รับการตกแต่งอย่างวิจิตรประณีต อดมไปด้วยสีอันสวยสด ตลอดจนรายละเอียดที่งดงามลอกค่าจากทักษะทางทัศนศิลป์อันละเอียดลออ เช่น ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปพระอมิตายุพุทธเจ้าปางนั่งประทับบนพระที่นั่งตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีฝุ่นไฉ่และเขียนลายน้ำทองเหมียวจิน (粉彩描金无量寿佛坐像) (ดังภาพที่ 2-9) ซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ซิง ผลงานชิ้นนี้ถือเป็นพระพุทธรูปที่อยู่ในการครอบครองของทางราชสำนักราชวงศ์ซิงและเป็นผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจีนดั้งเดิมชิ้นเอกที่ตกทอดมาแต่ยุคสมัยโบราณ

ภาพที่ 2-9 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปพระอมิตายุพุทธเจ้าปางนั่งประทับบนพระที่นั่งตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีฝุ่นไฉ่และเหมียวจิน รัชสมัยเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ซิง
(<https://baijiahao.baidu.com/s?id=1752000918626571508&wfr=spider&for=p>)

เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดด้านรูปลักษณะ องค์กายบนพระพักตร์ของพระพุทธรูปพระอมิตายุพุทธองค์นี้ประกอบด้วยคิ้วเรียวบาง ตาหลุบต่ำ จมูกสูง หูห้อยย้อย สีหน้านิ่งขริมงามสง่า ทว่าไม่เข้มงวดจนเกินไป ตัวประติมากรรมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวพระพุทธรูปในท่วงท่าขณะอยู่

ในปางนั่งประทับและฐานดอกบัว โดยใช้เตี๊ยมเป็นตัวเชื่อมให้โครงสร้างพระพุทธรูปกับฐานติดเข้าด้วยกัน แต่ส่วนล้วนได้รับการออกแบบอย่างประณีตบรรจง และสรรสร้างด้วยทักษะทางทัศนศิลป์ที่ล้ำเลิศเป็นหนึ่งไม่มีสอง ตัวพระพุทธรูปมีช่วงไหล่กว้าง เอวหนา ตามตัวห้อยประดับด้วยสร้อยหยก และเพชรพลอย บนศีรษะสวมตัวนกกานวิเศษห้าแฉกที่ประดับประดาด้วยสมบัติล้ำค่า ในอุ้งพระหัตถ์ประคองแจกันดอกบัวเลอค่า ซึ่งตกแต่งโดยเทคนิคแกะสลักฉลุลาย (镂雕) และเทคนิคแกะสลักทรงกลม (圆雕) ในส่วนของสีสันทันทั้งผลงานใช้สีน้ำเงินแซฟไฟร์ สีเหลืองอ่อน และสีเขียวลูกฟิงกัว (แอปเปิ้ล) เป็นสีเคลือบ ลวดลายต่าง ๆ ก็วาดและลงโครงสร้างลวดลายด้วยเทคนิคเขียนลายน้ำทองเหมียวจิน โดยเฉพาะลวดลายบริเวณชุดคลุมยาวแบบจีนที่ใช้เทคนิคเหมียวจินตกแต่งเป็นลวดลายดอกเป่าเซียง (宝相花) รูปทรงดอกไม้ในอุดมคติที่แสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์และสง่างามตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นการวาดลวดลายอย่างประณีตบรรจงอย่างยิ่ง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนสะท้อนถึงสไตล์ศิลปะอันหรูหราตระการตาที่ใช้ในการสร้างสรรค์บรรดาข้าวของเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับเหล่าชนชั้นปกครองในราชสำนักราชวงศ์ชิง

นอกจากนี้ ในสมัยราชวงศ์ชิง การตกแต่งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ด้วยเทคนิคเหมียวจินและเทคนิคเขียนสีนูนผืนใฉ่ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นนั้นได้รับความนิยมอย่างมาก ซึ่งรสนิยมเหล่านี้ล้วนได้รับอิทธิพลมาจากความชื่นชอบของเหล่าชนชั้นปกครองทั้งสิ้น งานทัศนศิลป์จำเป็นต้องมีรูปแบบทางศิลปะที่วิจิตรงดงามและสีสันทันที่คมเข้มสวยสด สไตล์การตกแต่งโดยรวมเน้นหนักไปที่ความหรูหราตระการตา คุณลักษณะทางทัศนศิลป์ที่ละเอียด ประณีตและสลักซับซ้อน

1.5 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นยุคสาธารณรัฐจีน

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในยุคสาธารณรัฐจีน หลังจากการล่มสลายของราชวงศ์ชิง แผ่นดินจีนก็เข้าสู่ยุคสมัยแห่งความปั่นป่วน เนื่องจากการสู้รบของบรรดาขุนศึกในสมัยสาธารณรัฐจีนซึ่งต้องการใช้กำลังทหารเข้ายึดพื้นที่ สร้างฐานและแผ่ขยายอำนาจในท้องถิ่น ในเวลานั้นเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นกล่าวได้ว่าเป็นหนึ่งในเขตพื้นที่ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากศึกสงครามมากนัก เนื่องจากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ ในทางตรงกันข้าม “กลุ่มคณะศิลปินพื้นบ้าน 2 กลุ่ม ทั้งคณะผู้สืบสานองค์ความรู้ทางทัศนศิลป์ด้านการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบของศิลปินนามเหอเฉาเจิง มณฑลฝูเจี้ยนและคณะผู้สืบสานองค์ความรู้ทางทัศนศิลป์ด้านการแกะสลักไม้ของช่างฝีมือจากเมืองเฟิงเฉิงได้ทยอยพากันหลบหลีกไฟสงครามมายังเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น...และมีส่วนช่วยในการริเริ่มสร้างรูปแบบการแสดงออกทางศิลปะรูปแบบใหม่ให้แก่งานประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงออกของประติมากรรมเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ชิงที่ยึดถือรูปลักษณ์ของชิ้นงานเป็นหลักไปที่ละน้อย ๆ ” (Cao & Chen, 2016, p. 51) ในช่วงระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์อันยาวนานภายในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เหล่าประติมากรรมเครื่องเคลือบต่างพากันก่อตั้งสำนักศิลป์ของตนเองขึ้นมา ประกอบด้วยสำนักเฟิง

เฉิง (丰城派) ที่นำโดยเฉิงหลงเฉิง (曾龙升) และไซ่จินไถ (蔡金台) (ดังภาพที่ 2-10) สำนักฝูเจี้ยน (福建派) ซึ่งนำโดยโหยวฉางจื่อ (游长子) และเว่ยหงไถ่ (魏洪泰) (ดังภาพที่ 2-11) และสำนักฝูโจว (抚州派) ที่นำโดยฟานเฉียนเฉิง (范乾生) จากรูปภาพตัวอย่างสามารถสังเกตเห็นได้ว่าสไตล์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของสำนักเฟิงเฉิงนั้นซึมซับอัตลักษณ์ด้านความเป็นธรรมชาติ รวมถึงทักษะการแกะสลักที่เกลี้ยงเกลา ไร้รอยตำหนิจากศิลปะการแกะสลักไม้ อีกทั้งยังลายเส้นบนงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของสำนักนี้ยังคงคมชัด มองเห็นได้ง่ายและคงทนแข็งแรง ส่วนสไตล์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของสำนักฝูเจี้ยนมีความโน้มเอียงไปทางสไตล์ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของอำเภอเต้อฮั่ว มณฑลฝูเจี้ยน ลายเส้นบนงานประติมากรรมเครื่องเคลือบให้ความรู้สึกโค้งมนและเรียบเนียน การแสดงออกทางสีหน้าของประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ดูนุ่มนวลอ่อนโยนมากขึ้น การตกแต่งบริเวณส่วนศีรษะของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในยุคนี้ส่วนใหญ่หันมาใช้วิธีการ ‘ไคเซียง (开相)’ หรือการนำโครงเครื่องเคลือบที่ยังไม่ได้ลงน้ำยาเคลือบไปเผาในอุณหภูมิสูงจากนั้นจึงนำมาตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีซินไฉ่ อีกทั้งการวาดและการแกะสลักเพื่อปรับแต่งการแสดงออกทางสีหน้าของตัวประติมากรรมก็ปรับให้มีลักษณะที่สมจริง สดใส ดูมีชีวิตชีวามากขึ้น (ดังภาพที่ 2-12)

ภาพที่ 2-10 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปปางยืนตกแต่งลงสี สร้างโดยเฉิงหลงเฉิงยุคสาธารณรัฐจีน (Cao Chunsheng & Chen Liping, 2008)

ภาพที่ 2-11 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปพระศรีอริยเมตไตรยมหาโพธิสัตว์ สร้างโดย
เว่ยหงไต้ ยุคสาธารณรัฐจีน (Cao & Chen, 2016)

ภาพที่ 2-12 ประติมากรรมเครื่องเคลือบพระพุทธรูปพระอรหันต์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ยุคสาธารณรัฐจีน
(http://k.sina.com.cn/article_1867082024_p6f49692802700wbe1.html#p=1)

โดยสรุป การพัฒนาและวิวัฒนาการของประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเงินที่ได้ผ่านช่วงเวลาอันยาวนานตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งมาจนถึงสมัยสาธารณรัฐจีน เทคนิคการปั้นได้พัฒนามาตั้งแต่การปั้นแบบธรรมดาไปจนถึงการใช้เทคนิคการตกแต่งรูปทรงต่างๆ อย่างเชี่ยวชาญ ได้พัฒนาจากไม่มีสีไปสู่สีสันทัน โดยกระบวนการของวิวัฒนาการนี้สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2-1 การพัฒนาและวิวัฒนาการของประติมากรรมเครื่องเคลือบเงินต่อเงิน

	ราชวงศ์ซ่ง	ราชวงศ์หยวน	ราชวงศ์หมิง	ราชวงศ์ชิง	สมัยสาธารณรัฐจีน
เทคนิคการขึ้นรูป	ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ การปั้น การปะติด และการแกะสลัก หรือใช้แม่พิมพ์ในการสร้างตัววัตถุดิบ ส่วนส่วนอื่น ๆ จะขึ้นรูปด้วยการปั้น การแกะสลัก และการปะติด	ประติมากรรมปั้น ประติมากรรมประติต เทคนิคการขึ้นรูป มี การพัฒนา	เทคนิคแบบประติมากรรม ลอยตัว ประติมากรรม นูนต่ำ การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์	ประติมากรรม ลอยตัว ประติมากรรม นูนต่ำ ประติมากรรม ฉลุลาย การขึ้นรูปด้วยเทคนิคอื่นพี การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์	ประติมากรรม ลอยตัว ประติมากรรมนูนต่ำ ประติมากรรมฉลุ ลาย การขึ้นรูปด้วยเทคนิคอื่นพี การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์
เทคนิคการตกแต่ง	ตกแต่งด้วยเคลือบหยิ่งซิง (เคลือบเขียว กระจางตั้งเนื้อหยาบ)	ภาชนะหลัก ตกแต่งด้วยเคลือบหยิ่งซิง (เคลือบเขียว กระจางตั้งเนื้อหยาบ) และประดับด้วยเคลือบสีแดงและสีน้ำเงิน	ตกแต่งด้วยเคลือบลายครามและเคลือบสีห้า(อุไฉ่) เป็นหลัก มีเคลือบโบราณ (กุไฉ่) และเคลือบสีทอง (จินไฉ่)	ตกแต่งด้วยสีนุ่ม(เฟินไฉ่) สีโบราณ (กุไฉ่) สีเคลือบ และการเขียนลายน้ำทอง (เหมียวจิน)	ตกแต่งด้วยสีนุ่ม (เฟินไฉ่) สีโบราณ (กุไฉ่) สีใหม่ (ซินแ) สีเคลือบ และการเขียนลายน้ำทอง (เหมียวจิน)

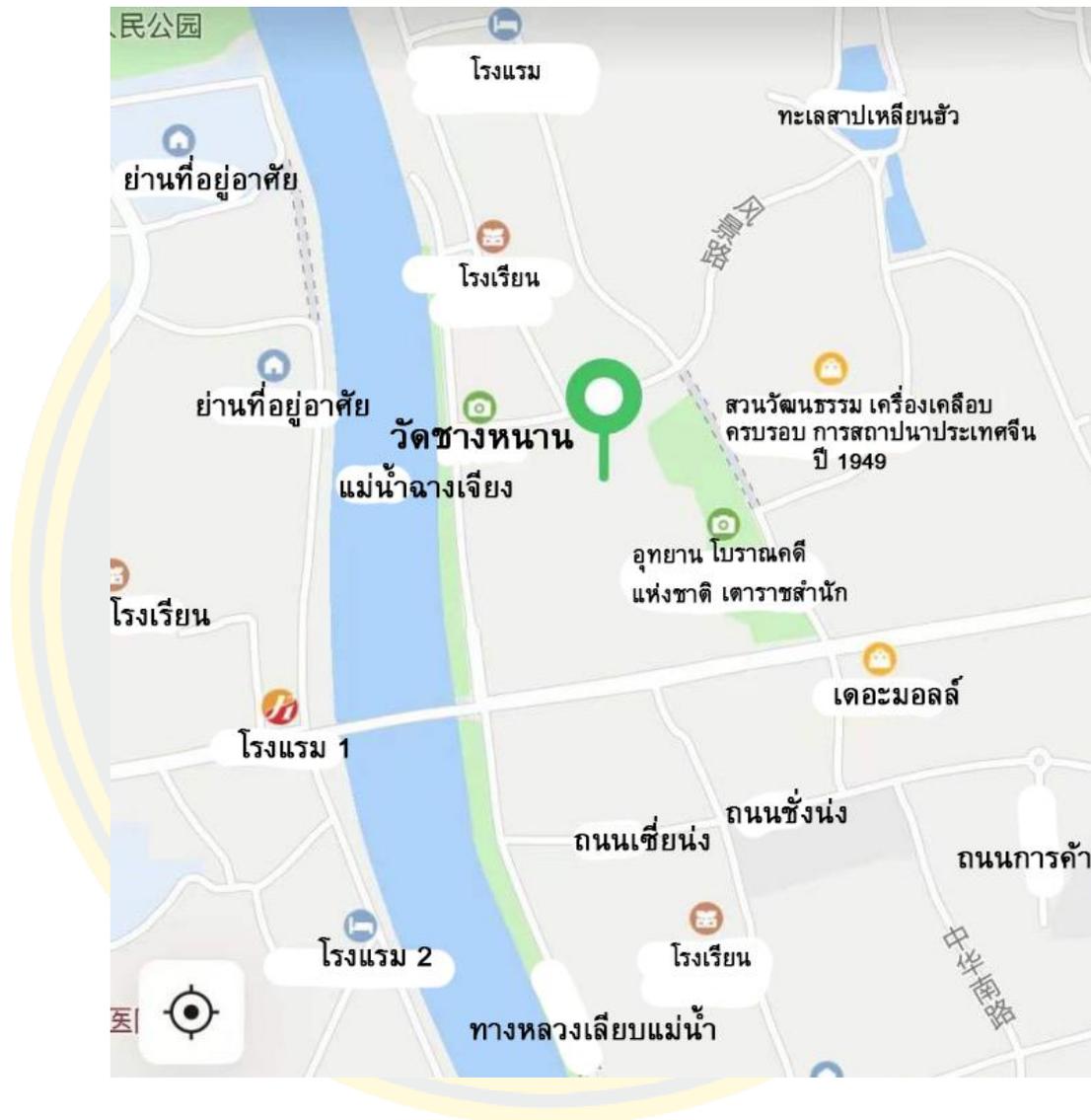
	ราชวงศ์ซ่ง	ราชวงศ์หยวน	ราชวงศ์หมิง	ราชวงศ์ชิง	สมัยสาธารณรัฐจีน
		ขาว	เกิดขึ้น		
อัต ลักษณ์	สีสันไม้ หลากหลาย ขนาดค่อนข้าง เล็ก คุณภาพของตัว ผลงานทั่วไป	ภาพลักษณ์ ของบุคคลมี ความสมบูรณ์ การตกแต่งมี ความประณีต ขนาดมีความ สูงถึง 67 เซ็นติเมตร	เทคนิคและ สีสันการ ตกแต่งที่ หลากหลาย ขนาดใหญ่ เทคนิคการ เผาค่อนข้าง สมบูรณ์	สีสันตกแต่งมี ความสวยงาม เทคนิคมีความ พิถีพิถัน ด และหรูหรา	มีความสมจริง ละเอียดอ่อน เต็ม ไปด้วยสีสันและ เทคนิคที่ หลากหลาย

2. พื้นที่หลักที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์กระจายตัวสู่ท้องถิ่นใน เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

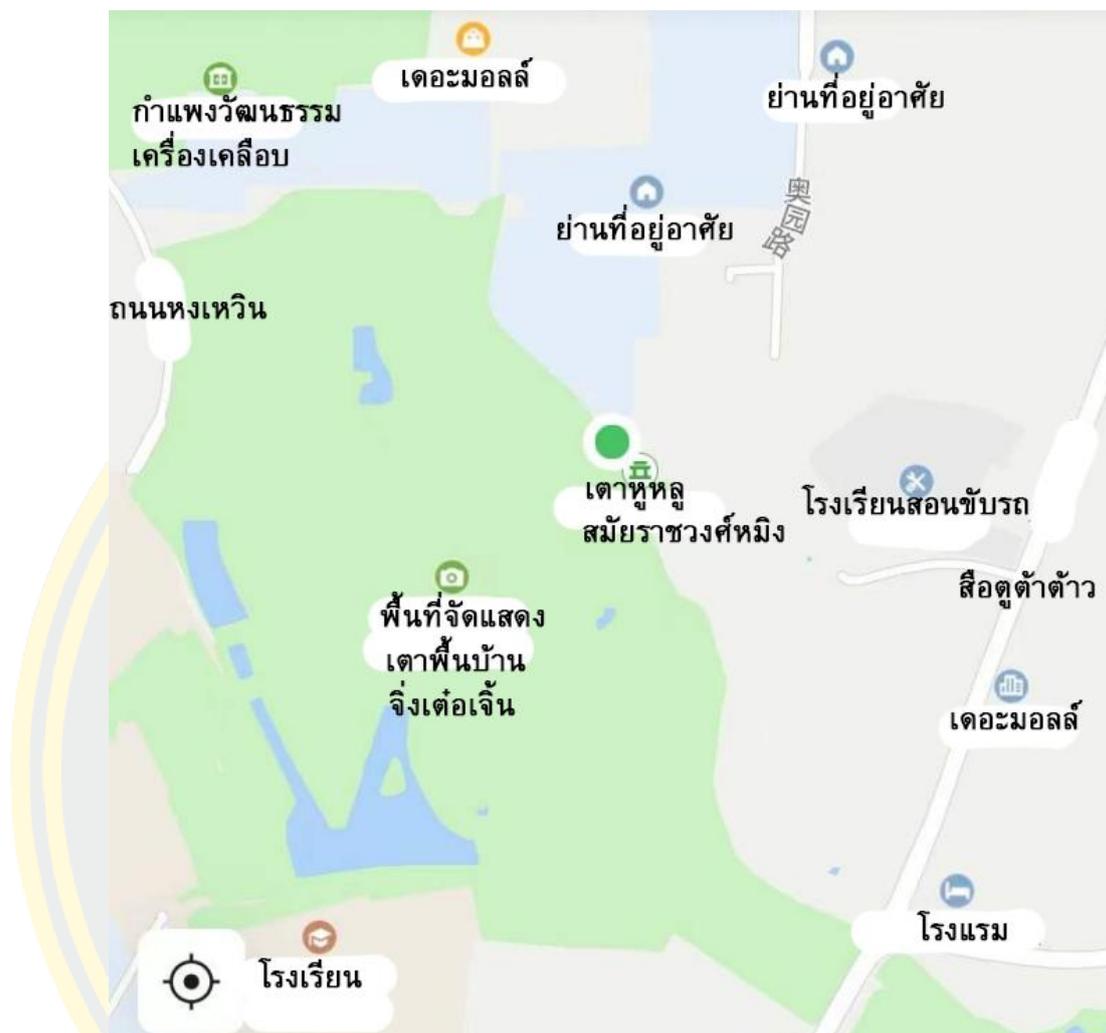
งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น คือศิลปะแขนงหนึ่งที่เติบโตไปพร้อมกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของศิลปะเครื่องเคลือบเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งจนถึงสมัยราชวงศ์ชิง เรื่อยไปจนถึงยุคสมัยหลังการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จนกระทั่งถึงช่วงที่ก่อตั้งโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบขึ้นที่เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในปี.ศ.1956 การสร้างสรรค์และผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นกระจายตัวอยู่ตามโรงเตาเผาหรือโรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบที่เกี่ยวข้องชาญด้านการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในแต่ละท้องที่ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ในงานเขียนของเซี่ยเสวียปิง (夏学兵) (2019: 104, 105) ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวไว้ดังนี้ “เมื่อเข้าสู่ยุคสาธารณรัฐจีน โรงหัตถกรรมเครื่องเคลือบ...เริ่มมีอัตลักษณ์ที่ไม่สามารถถูกแทนที่ได้ปรากฏเด่นชัดมากขึ้นเรื่อย ๆ โรงหัตถกรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในยุคสมัยนั้นกระจุกตัวอยู่ในแถบถนนย่านตรอกบี้เจียล่ง (毕家弄) และตรอกหลงกั๋งล่ง (龙缸弄)” (ดังภาพที่ 2-13, 2-14) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าโรงหัตถกรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยนั้นส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งในปัจจุบันเป็นเขตใจกลางเมืองของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น อีกทั้งในยุคปัจจุบันสถานที่เหล่านี้ส่วนใหญ่อยังกลายเป็นจุดเที่ยวชมทัศนียภาพ อาทิ อุทยานโบราณสถานศิลปะเครื่องเคลือบหรือพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการประเพณีพื้นบ้านเตาเผาเครื่องเคลือบ

สมัยโบราณ ไม่ใช่พื้นที่กระจายงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สู่ท้องถิ่นของเมืองจิ้งเต๋อ
เงินอีกต่อไป

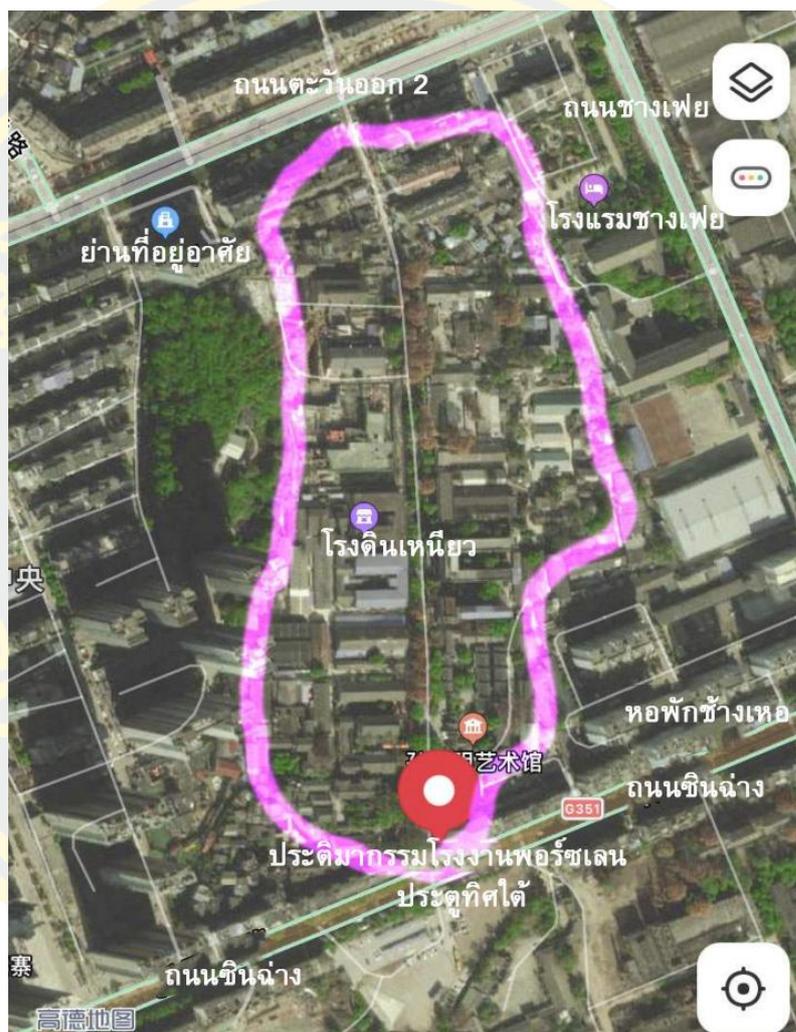
ภาพที่ 2-13 แผนที่แสดงที่ตั้งของตรอกบีเจียล่ง (จุดสีเขียว) (Baidu map)

ภาพที่ 2-14 แผนที่แสดงที่ตั้งของตรอกหลงกังล่ง (จุดสีเขียว) (Baidu map)

ในช่วงปีค.ศ.1957 โรงงานประติมากรรมเครื่องเคือบจิ้งเต๋อเจิ้นได้ก่อตั้งขึ้นเป็นผลสำเร็จ ภายใต้ความร่วมมือและการควบรวมกิจการระหว่างสหกรณ์งานประติมากรรมและสหกรณ์งานหัตถศิลป์ประจำเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นก่อเกิดเป็นกิจการรัฐวิสาหกิจท้องถิ่น ซึ่งโรงงานดังกล่าวถือเป็นโรงงานผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคือบระดับมืออาชีพเพียงแห่งเดียวของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โรงงานประติมากรรมเครื่องเคือบจิ้งเต๋อเจิ้นอยู่ห่างจากบริเวณใจกลางเมืองราว 6 กิโลเมตร พื้นที่เขตโรงงานพาดผ่านถนนเส้นตัวเมืองฝั่งตะวันออกหมายเลข 1 จรดถนนฝั่งตะวันออกหมายเลข 2 (ดังภาพที่ 2-15) งานประติมากรรมเครื่องเคือบรูปทรงมนุษย์คืองานแกะสลักเครื่องเคือบประเภทหนึ่งที่มีความโดดเด่นและเป็นผลงานตัวแทนที่สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านฝีมือการสร้างสรรค์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคือบจิ้งเต๋อเจิ้นได้ดีที่สุด ซึ่งเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ของโรงงานประติมากรรม

เครื่องเคลือบแห่งนี้ยังคงมีโรงหัตถกรรมที่เปิดทำการและปรมาจารย์ช่างฝีมือผู้เชี่ยวชาญคอยรับผลิต และจัดจำหน่ายงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์มาจนถึงปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่าโรงงานสาขาย่อยที่ 6 แห่งนี้เป็นเขตพื้นที่รวมศูนย์ทั้งการผลิตและจัดจำหน่ายงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในปัจจุบัน

ภาพที่ 2-15 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น (Baidu map)

อีกทั้งพิพิธภัณฑ์ศิลปะเครื่องเคลือบแห่งชาติจีนของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นที่ตั้งอยู่บนถนนจื่อจิง เขตฉางเจียง เมืองจิ่งเต๋อเจิ้นยังมีโถงนิทรรศการขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมพื้นที่ถึง 3,194 ตารางเมตร โดยประมาณ พื้นที่ของพิพิธภัณฑ์ทั้งหมดแบ่งออกเป็นห้องนิทรรศการถาวรจำนวน 9 ห้องซึ่งจัดแสดง

งานศิลปะเครื่องเคลือบประมาณ 20,000 ชิ้น วัตถุโบราณประเภทงานเครื่องเคลือบที่เก็บรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติตั้งแต่ผลงานอันเป็นสมบัติชาติจากช่วงยุคหินใหม่ สมัยราชวงศ์ฮั่น ถึง ช่งหยวน หมิง ชิง ยุคสาธารณรัฐจีนเรื่อยมาจนถึงยุคสมัยแห่งการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปัจจุบัน งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งก็ได้รับการเก็บรักษาและจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้เช่นกันโดยกระจายตัวอยู่ตามห้องนิทรรศการในแต่ละช่วงสมัยราชวงศ์จีนโบราณ

กล่าวได้ว่าพิพิธภัณฑสถานศิลปะเครื่องเคลือบแห่งชาติจีนของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นเป็นพื้นที่ซึ่งช่วยนำเสนอองค์ความรู้ที่ครอบคลุมทั้งประวัติศาสตร์ศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ประเภทผลงานและเทคนิคศิลป์ที่ใช้สร้างสรรค์ จึงเป็นแหล่งอ้างอิงองค์ความรู้เชิงข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์สำหรับการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ของศิลปะเครื่องเคลือบจีน

3. มาตรฐานด้านขนาดของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นมีขอบเขตมาตรฐานที่หลากหลายและครอบคลุมตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ โดยความสูงของงานขนาดเล็กเฉลี่ยอยู่ที่ 15 เซนติเมตร ส่วนงานขนาดใหญ่เฉลี่ยอยู่ที่ 160 เซนติเมตร

ในสมัยราชวงศ์ซ่ง-หยวน งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหยิ่งชิ่ง (เคลือบเขียวกระจ่างดั่งเนื้อหยก) รูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นส่วนใหญ่มีหุ่นขึ้นรูปโดยการผสมผสานระหว่างเทคนิคปั้นขึ้นรูปด้วยมือและการใช้แม่พิมพ์ ซึ่งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ซ่งส่วนใหญ่มีเป็นงานหย่ง (冪) หุ่นรูปทรงมนุษย์สำหรับฝังร่วมในสุสาน ชิ้นงานมีขนาดประมาณ 20 เซนติเมตร (ดังภาพที่ 2-16, 2-17)

ภาพที่ 2-16 ตุ๊กตาฝังร่วมสุสานรูปทรงมนุษย์ สมัยราชวงศ์ซ่ง (Cao Chunsheng, 2015)

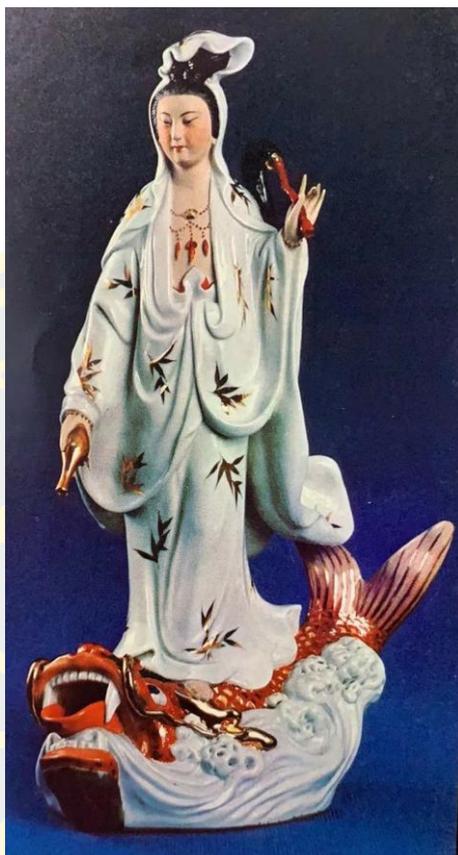
ภาพที่ 2-17 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบชิงไปรุ่ปเจ้าแม่กวนอิม (ความสูงอยู่ที่ 51 เซนติเมตร
โดยประมาณ) สมัยราชวงศ์หยวน
([https://www.sohu.com/a/276476086_100146515.](https://www.sohu.com/a/276476086_100146515))

ภาพที่ 2-18 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบชิงไปรุ่ปเจ้าแม่กวนอิม (ความสูงอยู่ที่ 67 เซนติเมตร
โดยประมาณ) สมัยราชวงศ์หยวน
([http://collection.sina.com.cn/cqyw/20141024/0829168320.shtml.](http://collection.sina.com.cn/cqyw/20141024/0829168320.shtml))

เมื่อเข้าสู่สมัยราชวงศ์หมิง-ชิง ในยุคนี้ถือเป็นช่วงที่องค์ความรู้ด้านเทคนิคการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นยิ่งแตกฉานและใกล้สมบูรณ์ขึ้นไปอีกขั้น ทั้งลวดลายที่ใช้ตกแต่ง ตลอดจนรายละเอียดในแต่ละส่วนของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ล้วนมีความวิจิตรประณีตยิ่งขึ้น ทว่าเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านปัจจัยวัสดุที่ใช้ปั้นแม่พิมพ์ขึ้นรูป เพราะช่างฝีมือในสมัยนั้นยังคงใช้แม่พิมพ์ดินเหนียวเป็นอุปกรณ์หลักในการขึ้นรูปชิ้นงาน ส่งผลให้งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิงยังคงมีมาตรฐานด้านขนาดอยู่ที่ 60 เซนติเมตรโดยประมาณ

กระทั่งในช่วงสมัยราชวงศ์ชิงตอนปลายเรื่อยไปจนถึงยุคสาธารณรัฐจีน การประยุกต์ใช้นวัตกรรมแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ทำให้มาตรฐานและขอบเขตด้านขนาดในการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นได้รับการสนับสนุนทางเทคนิคจนสามารถขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ได้หลากหลายมากกว่าที่ผ่านมา หลิวจู่หฺราน (刘祖燃) และคณะ (1982: 41) ได้เขียนถึงประเด็นในข้างต้นไว้ในวารสาร “ศิลปะเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้น” โดยวรรคดังกล่าวเขียนไว้ว่า “งานประติมากรรมเครื่องเคลือบขนาดใหญ่ “รูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมปางซิโลมน้ำทิพย์ขณะประทับบนหลังเต่าทะเลยักษ์ในทะเลหนานไห่ (南海站鳌滴水观音)” มีความสูงถึง 33 นิ้ว. จึงถือเป็นงานเครื่องเคลือบที่มีระดับความยากในการสร้างสรรค์และการเผาผลิสูงมาก” ความสูง 33 นิ้วเท่ากับ 83 เซนติเมตรโดยประมาณ (ดังภาพที่ 2-19) นอกเหนือจากผลงานรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมขึ้นดังกล่าว ในสมัยนั้นยังมีงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ขนาดใหญ่อีก 1 ชิ้น นั่นคือ “รูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมปางประทานบุตรประทับบนหลังหงส์เฟิง” ซึ่งเป็นที่รู้จักในฐานะ “ผลงานอันเลิศล้ำที่มีอยู่เพียงหยิบมือ” เพราะผลงานชิ้นนี้ไม่เพียงเป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบขนาดใหญ่ แต่ยังรังสรรค์โดยการนำเทคนิคแกะสลักเทคนิคหยวนเตี่ยว (การแกะสลักนูนทรงกลม) เทคนิคเนี่ยเตี่ยว (เทคนิคการปั้นและแกะสลักนูน) และเทคนิคโถ้วเตี่ยว (เทคนิคแกะสลักฉลุลาย) มาประยุกต์ใช้งานร่วมกัน

ภาพที่ 2-19 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเจ้าแม่กวนอิมปางชโลมน้ำทิพย์ขณะประทับบนหลังเต่าทะเลยักษ์ในทะเลหนานไห่ สร้างโดยไซ่จิ้งเปียว โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น (Liu Zuran, Hu Limin & Yipin, 1982)

จนถึงทุกวันนี้ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นยังคงขึ้นรูปโครงสร้างงานด้วยแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์หรือวิธีการอัดฉีดเนื้อสาร แต่เทคโนโลยีการขึ้นรูปและการเผาผลิตเครื่องเคลือบก็ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้เป็นที่พบเห็นได้ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นงานที่มีความสูงประมาณ 20, 30, 50 และ 70 เซนติเมตร ส่วนงานขนาดใหญ่ยังมีงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เกี่ยวข้องกับเทพเซียน หรือพระพุทธเจ้าตามคติความเชื่อทางพุทธศาสนาซึ่งมีความสูงอยู่ที่ 160 เซนติเมตรโดยประมาณ

ประวัติศาสตร์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นโดยสังเขป

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้ (雕塑瓷厂) ตั้งอยู่ที่ถนนตงเจียว เมืองจิ่งเต๋อเจิ้น มณฑลसानซี โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นก่อตั้งขึ้นเมื่อปีค.ศ.1956 บนพื้นที่ขนาด 11 เฮกตาร์ โดยประมาณ (ดังภาพที่ 2-20) แรกเริ่มเดิมทีโรงงานแห่งนี้เป็นกิจการประเภทรัฐวิสาหกิจในท้องถิ่นที่เกิดจากการรวมตัวของสหกรณ์ศิลปะ สหกรณ์งานประติมากรรม และสหกรณ์งานหัตถศิลป์ประจำเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น แต่เดิมโรงงานแห่งนี้เป็นรัฐวิสาหกิจภายในท้องถิ่น เริ่มแรกมีพนักงานในสังกัด 560 คน ผลงานที่ผลิตและส่งออกเป็นหลัก ได้แก่ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมประเภทพระพุทธรูปพระอรหันต์หรือเทพเซียนต่าง ๆ อาทิ เจ้าแม่กวนอิม เทพฟูลู่และโซ่ว รวมถึงเทพกวนกง (เทพเจ้ากวนอู) ซึ่งส่วนใหญ่มักส่งออกไปยังประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ก็ยังมีงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปสัตว์ เช่น ประติมากรรมม้าแปดตัวและสิงโตกลิ้งลูกบอลแพรปิก ซึ่งส่งออกไปยังประเทศในแถบยุโรปเป็นหลัก

ภาพที่ 2-20 ภาพประตูใหญ่ที่แผงไว้ซึ่งเสน่ห์แบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น (Shujing Zhao, 2022)

ต่อมาในช่วงเดือนธันวาคม ปีค.ศ.1966 โรงงานศิลปะเครื่องเคลือบและงานหัตถศิลป์จิ่งเต๋อเจิ้นได้เปลี่ยนเป็นองค์กรวิสาหกิจแบบเป็นเจ้าของร่วมกัน (Collective Enterprises) และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นซึ่งสังกัดอยู่ในบริษัท Jiangxi Ceramic Industry

Company ผลงานที่ผลิตส่วนใหญ่เป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสำหรับประเภทเฟอร์นิเจอร์ สำหรับตกแต่ง เช่น งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ รูปทรงสัตว์ ดอกไม้ และศาลาแบบ สถาปัตยกรรมจีน ตลอดจนงานหัตถศิลป์ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งงานหัตถศิลป์ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ใหญ่ที่สุดที่โรงงานแห่งนี้เคยผลิตคือ งานประติมากรรมมีขนาดใหญ่ถึง 62 นิ้ว และผลงานขนาดเล็กที่สุดอยู่ที่ประมาณ 6 นิ้ว (Long Zhidan, 2007) ในส่วนของเทคนิคด้านการตกแต่งนั้น เทคนิคที่นิยมนำมาใช้มากที่สุด คือเทคนิคเคลือบสีในอุณหภูมิสูง (高温色釉) เทคนิคเขียนสีใต้เคลือบห้าสีอุ้ฉ่ (釉下五彩) เทคนิคเคลือบลายครามสีกระด้าง (青花斗彩) เทคนิคเขียนสีเฟินฉ่ (粉彩) เทคนิคเขียนสีสดกุ้ฉ่ (古彩) ตลอดจนเทคนิคชุบเงินหรือทอง (镀银/金) ซึ่งประเภทงานประติมากรรมที่ถือเป็นอัตลักษณ์ของ โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น คืองานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ โดยมี ผลงานเด่น ๆ อันได้แก่ งานประติมากรรมเทพธิดาโปรยดอกไม้ ผลงานชุด 108 วีรบุรุษแห่งเขาเหลียงซาน เจ้าแม่กวนอิมปางประทับบนหลังเต่าทะเลข้ามแม่น้ำ เทพเจ้ากวนอู เทพไฉเสิน (เทพแห่งความ มั่งคั่งของจีน) แปดเซียนสวรรค์ เทพฟู่ ลู่และโซ่ว รวมถึงเจ้าแม่กวนอิมในปางต่าง ๆ ซึ่งผลงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เหล่านี้ไม่เพียงเป็นที่ต้องการของตลาดภายในประเทศ เท่านั้น แต่ยังโรงงานยังส่งออกไปจัดจำหน่ายยังพื้นที่ต่าง ๆ เช่น เขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า ตลอดจนประเทศอื่น ๆ อีกกว่า 20 ประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ พม่า มาเลเซีย ไทยและอินโดนีเซีย ฯลฯ

พอเข้าสู่ช่วงปีทศวรรษที่ 1970 และ 1980 เป็นต้นมา เนื่องจากมติในการประชุมเต็มรูปแบบครั้งที่ 3 ของคณะกรรมการกลางชุดที่ 11 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน กอปรกับแนวโน้มด้าน ความคิดจากการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อเปิดประเทศ ส่งผลให้โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นมีพนักงานในสังกัดมากกว่า 1,000 คน กอปรกับความต้องการสินค้าในตลาดที่พุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โรงงานจึงตัดสินใจปฏิรูประบบการจัดการสรรงานของพนักงานฝ่ายผลิตในระดับแนวหน้า โดย ดำเนินแผนงานในการคิดอัตราค่าจ้างแบบ ‘คำนวณเป็นชิ้นงาน (计件)’ กล่าวคือยิ่งทำงานมาก ค่าตอบแทนที่ได้ก็มากตามไปด้วย ซึ่งวิธีการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้พนักงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากยิ่งขึ้น และทำให้ในช่วงนั้น โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นมีอัตราการ ผลิตและยอดจัดจำหน่ายสูงสุดเป็นประวัติการณ์

และในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นก็เริ่ม กลายเป็นธุรกิจเอกชนในระบบให้เช่าและรับเหมาการผลิต จนถึงช่วงปีค.ศ.2009 กระบวนการผลิต ตลอดจนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อยู่ในความดูแลของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นก็ได้ ยุติลงอย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรก็เสร็จสมบูรณ์ด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบัน โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นได้นำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบบูรณาการเข้ากับการท่องเที่ยว กิจกรรมที่พัก การผลิตเครื่องเคลือบเชิงสร้างสรรค์ ร้านค้า รวมถึงการทำศศึกษาเพื่อเข้าชมต้นแบบฐานการผลิตเชิงอุตสาหกรรมและเรียนรู้กระบวนการผลิตประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปแบบต่าง ๆ โดยรวมทุกกิจกรรมเอาไว้ในสถานที่เดียว ทำให้โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นกลายเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างยิ่งของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ซึ่งเสน่ห์ของโรงงานแห่งนี้ได้ดึงดูดศิลปินเครื่องเคลือบ ตลอดจนผู้ที่ชื่นชอบในศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบจากทั่วทุกมุมโลกเดินทางมายังเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นเพื่อเที่ยวชม เรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางด้านศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีวัฒนธรรม

ทฤษฎีวัฒนธรรม คือทฤษฎีวัฒนธรรมสมัยใหม่จากมุมมองด้านการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) ที่นำเสนอโดยนักสังคมวิทยาชาวอังกฤษ จอห์น บี. ทอมป์สัน (John Brookshire Thompson) ซึ่งเป็นการวิจัยและการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับความหมายเชิงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับสื่อที่ใช้สื่อสาร ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้รับสาร วัฒนธรรม สื่อฉนวน (2013: 22) ยังได้กล่าวถึงประเด็นในข้างต้นเอาไว้ว่า “ข้อสรุปของจอห์น บี. ทอมป์สันได้ข้อสรุปว่า...วัฒนธรรม คือความหมายที่แสดงออกในรูปเชิงสัญลักษณ์ (ประกอบด้วยกรกระทำ คำพูด และสิ่งของที่มีหรือสามารถสื่อความหมายได้ทุกชนิด) ที่ผู้คนพึงพาอาศัยเพื่อสื่อสารและแบ่งปันประสบการณ์ แนวคิด ตลอดจนความเชื่อบางประการระหว่างกัน” (Shiquan, 2013) อัตลักษณ์ของทฤษฎีวัฒนธรรมของทอมป์สันแสดงออกโดยจำแนกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ความทันสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสารทางวัฒนธรรมและความหลากหลายของวิธีการสื่อสารทางวัฒนธรรม ซึ่งอัตลักษณ์แต่ละรูปแบบมีรายละเอียด ดังนี้

ความทันสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสารทางวัฒนธรรม คืออัตลักษณ์พื้นฐานของการพัฒนาวัฒนธรรมสมัยใหม่ อีกทั้งการพัฒนาการสื่อสารเผยแพร่และสื่อวัฒนธรรมส่วนใหญ่มีที่มาจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสื่อ รูปแบบการแสดงออกส่วนใหญ่อยู่ที่กระแสโลกาภิวัตน์และความหลากหลายในอุตสาหกรรมสื่อ (Cao, 2018)

การเผยแพร่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นจำเป็นต้องมีวิธีการสื่อสารและสื่อที่ทันสมัยอย่างเร่งด่วน เพื่อสื่อสารและส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมสู่วงกว้าง ตั้งแต่การระบาดของไวรัส SARS ในปีค.ศ.2003 เรื่อยมาจนถึงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-2019

ครั้งล่าสุดในยุคปัจจุบัน เหตุปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดข้อจำกัดมากมายในการแลกเปลี่ยนสื่อสาร องค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมแบบออนไลน์ ส่งผลให้การเผยแพร่โดยประยุกต์ใช้สื่อรูปแบบใหม่บน เครือข่ายแพลตฟอร์มออนไลน์ค่อย ๆ ทวีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งยังพลอยทำให้องค์ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เทคโนโลยี 5G, VR, AR รวมถึงเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต แอคทีฟอัจฉริยะอื่น ๆ (Intelligent Interactive Technologies) เริ่มมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ นิทรรศการจัดแสดง การบรรยายให้ความรู้ ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับศิลปะมากยิ่งขึ้น นำพา ความทันสมัยทางเทคโนโลยีและความสะดวกสบายมาสู่การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งทำให้ความเร็ว และขอบเขตของการเผยแพร่ศิลปะขยายออกไปได้อย่างไร้ขีดจำกัด

ความหลากหลายของวิธีการสื่อสารทางวัฒนธรรมคือสิ่งที่เกิดขึ้นได้ภายใต้แรงผลักดันจาก ความก้าวหน้าของสื่อและเทคโนโลยีอัจฉริยะ พัฒนาการของอารยธรรมมนุษย์ได้พัฒนาจากการบอก เล่าปากต่อปากและการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร สู่การใช้สื่อมัลติมีเดีย วิดีโอ สื่อภาพและเสียง และแอปพลิเคชันที่ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์บนโลกออนไลน์ดังเช่นในปัจจุบัน กล่าวได้ว่าวิธีการ สื่อสารของมนุษย์นั้นเพิ่มจำนวนและทวีหลากหลายอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การสื่อสารที่มีจำกัดอยู่ในโซน เวลาและพื้นที่เดียวกันสู่การสื่อสารที่ก้าวข้ามโซนเวลาและขอบเขตพื้นที่ เรื่อยไปจนถึงการแลกเปลี่ยน เชิงวัตถุ จากวัตถุจำเพาะจำนวนน้อยไปสู่การแลกเปลี่ยนวัตถุที่มีรูปร่างไม่แน่นอนจำนวนมาก ซึ่ง ทั้งหมดนี้ล้วนขึ้นอยู่กับความทันสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสารทางวัฒนธรรม

2. ทฤษฎีพิพิธภัณฑน์มีชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับพิพิธภัณฑน์มีชีวิตถูกนำเสนอเป็นครั้งแรกในประเทศจีนโดยหวังฟาง นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ซึ่งหวังฟางเชื่อว่า (2007, p. 82) “ในฐานะพิพิธภัณฑน์รูปแบบใหม่ พิพิธภัณฑน์มีชีวิตเป็นหนึ่งในรูปแบบของแนวคิดนิเวศพิพิธภัณฑน์ที่สามารถใช้งานในพื้นที่แบบสังคม เมืองได้จริง แสดงให้เห็นถึงแนวความคิดขั้นสูงในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ทั้งช่วยเพิ่มระดับใน การอนุรักษ์ รวมถึงการสืบสานแก่นแท้ของมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในเขตสังคมเมืองที่มี การพัฒนาอย่างรวดเร็ว ช่วยประนีประนอมความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนาใน เขตพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ เป็นแนวคิดที่รองรับการปฏิบัติงานภายในสังคมเมืองได้อย่างสมบูรณ์ แบบ” (Wang Fang, 2007)

องค์ประกอบเชิงพื้นที่ ความทรงจำส่วนรวม และผู้อยู่อาศัยในชุมชนเป็นองค์ประกอบหลัก 3 ประการของพิพิธภัณฑน์มีชีวิต เป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อกันและกัน ทั้งยังคอยสนับสนุนและ คอยควบคุมกันและกัน (Wang Fang, 2007) ทฤษฎีการธรรมชาติ แหล่งย่านประวัติศาสตร์ และกลุ่ม สถาปัตยกรรมที่อยู่ในพื้นที่พิพิธภัณฑน์มีชีวิตล้วนเป็นองค์ประกอบเชิงพื้นที่ หลังจากข้ามผ่านการ พัฒนาทางวัฒนธรรมมาเป็นเวลานาน องค์ประกอบเชิงพื้นที่เหล่านี้ก็ได้รวมเข้าด้วยกัน และกลายเป็น พื้นที่ประวัติศาสตร์ที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความทรงจำส่วนรวมคือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางสังคม อีกทั้งผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เดียวกันยังมีการใช้ภาษา พิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และองค์ความรู้ทางศิลปะแบบเดียวกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับ มีความเกี่ยวข้องและเป็นความทรงจำทางวัฒนธรรมร่วมกันของผู้คนในชุมชน ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์รูปแบบเดียวกันและความสัมพันธ์ทางสังคมที่ทับซ้อนกัน ผู้อยู่อาศัยในชุมชนได้สร้างศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองและส่งต่อผ่านการสืบสานและการรักษาพิธีกรรมเดิมดั้งเดิมเอาไว้มาเป็นเวลานาน ความทรงจำส่วนรวมจึงพัฒนาไปพร้อมกับพัฒนาการทางสังคมและกาลยุคสมัย ทั้งยังมีความยืดหยุ่นและความสามารถด้านการปรับตัวในระดับหนึ่ง ผู้อยู่อาศัยในชุมชนถือเป็นสื่อกลางหลักของกิจกรรมภายในพิพิธภัณฑ์มีชีวิต เพราะชาวชุมชนเป็นทั้งผู้ผลิตและดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการดำเนินงาน การจัดการ การอนุรักษ์ ตลอดจนการพัฒนาพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เดียวกันย่อมมีความตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น (Sense of Identity) รวมถึงการตระหนักรู้ถึงการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่ในรูปแบบองค์ประกอบเชิงพื้นที่ อีกทั้งเหล่าช่างฝีมือยังเป็นกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมในโครงการจัดการวัฒนธรรมและเป็นหนึ่งในเงื่อนไขที่ช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาพิพิธภัณฑ์มีชีวิตดำเนินไปได้ด้วยดี

ข้อแตกต่างระหว่างพิพิธภัณฑ์มีชีวิตและพิพิธภัณฑ์แบบดั้งเดิมนั้นสะท้อนให้เห็นผ่าน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ความแตกต่างด้านสภาพแวดล้อมขณะเยี่ยมชม ความแตกต่างระหว่างผู้เข้าร่วมและความแตกต่างด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างพิพิธภัณฑ์กับสาธารณชน (ดังภาพตารางที่ 2-1)

ตารางที่ 2-2 ตารางแสดงข้อแตกต่างระหว่างพิพิธภัณฑ์มีชีวิตและพิพิธภัณฑ์ดั้งเดิม

	พิพิธภัณฑ์มีชีวิต	พิพิธภัณฑ์ดั้งเดิม
สภาพแวดล้อมขณะเยี่ยมชม	อุดมไปด้วยองค์ประกอบทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่ตามจริง อาทิ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ย่านถนน ประวัติศาสตร์ ตลอดจนบรรดาชาวบ้านผู้อยู่อาศัยในชุมชน	อาคารหรือสถานที่ทางวัฒนธรรมซึ่งมีการจัดแสดงคอลเลกชันโบราณวัตถุประเภทต่าง ๆ ในแต่ละยุคสมัยอย่างเป็นระเบียบ
ผู้เข้าร่วม	ชาวบ้านผู้อยู่อาศัยในชุมชนและช่างฝีมือ	ผู้เข้าร่วมหลัก ๆ แล้วประกอบด้วยมัคคุเทศก์ผู้บรรยายประกอบเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารจัดการและดูแลความเรียบร้อยของพิพิธภัณฑ์

	พิพิธภัณฑ์มีชีวิต	พิพิธภัณฑ์ดั้งเดิม
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพิพิธภัณฑ์กับสาธารณชน	การสร้างปฏิสัมพันธ์จากการได้สัมผัสประสบการณ์ เรียนรู้และดื่มด่ำไปกับการเข้าเยี่ยมชมในสถานที่ปฏิบัติงานจริง	การสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านการจัดแสดงผลงาน ภาพถ่าย ข้อความตัวอักษร ตลอดจนวิดีโอสารคดีที่ทางพิพิธภัณฑ์เปิดให้ชม

พิพิธภัณฑ์มีชีวิตนั้นมีพื้นฐานมาจากพื้นที่วัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์หรือพื้นที่ชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งเปิดสาธารณะให้ผู้คนสามารถเข้าเยี่ยมชม เรียนรู้ และลองทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางพิพิธภัณฑ์ได้จัดสรรไว้ให้ (Wang Fang, 2007) โดยมีองค์ประกอบทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงกายภาพเป็นปัจจัยสนับสนุน ได้แก่สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติตามจริงที่มีอยู่แต่เดิม แหล่งย่านประวัติศาสตร์และเหล่าผู้อยู่อาศัยในชุมชน พื้นที่วัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโดยภาพรวมประกอบด้วยแหล่งย่านถนน โรง hátตกรรมและหอนิทรรศการ ซึ่งสามารถนำพื้นที่เหล่านี้มาใช้ประโยชน์ในการจัดโครงการจัดการวัฒนธรรม อาทิ กิจกรรมการให้ความรู้ การเยี่ยมชม ตลอดจนการเรียนรู้ผ่านการทดลองปฏิบัติ ฯลฯ ได้ทุกส่วนทั่วทั้งพื้นที่

ผู้เข้าร่วมที่สำคัญที่สุดในพิพิธภัณฑ์มีชีวิตคือผู้อยู่อาศัยในชุมชน เพราะกลุ่มคนเหล่านี้เป็นทั้งพยานและผู้มีส่วนร่วมในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ประจำท้องถิ่น พวกเขามีความภาคภูมิใจและเข้าใจในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดี ทั้งยังมีความตระหนักในเชิงรุกเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนและความรู้สึกเป็นเจ้าของวัฒนธรรมสาธารณะส่วนรวม

อีกหนึ่งข้อแตกต่างที่สำคัญคือพิพิธภัณฑ์แบบดั้งเดิมถูกจำกัดด้วยปัจจัยด้านสถานที่ จำนวนผู้เชี่ยวชาญและผู้สืบทอดทักษะที่มีไม่เพียงพอจึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์และกิจกรรมเชิงปฏิบัติร่วมกับสาธารณชนด้วยเทคนิคหัตถศิลป์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ ทำได้เพียงถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เทคโนโลยีการผลิตที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ให้สาธารณชนได้รับรู้ในรูปแบบสื่อวิดีโอสารคดี กล่าวได้ว่าพิพิธภัณฑ์แบบดั้งเดิมขาดการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับสาธารณชนอย่างมาก ในขณะที่พิพิธภัณฑ์มีชีวิต ในด้านวิถีการผลิตและวิถีชีวิตที่ชาวบ้านในชุมชนยึดถือปฏิบัติเสมอมาสามารถแสดงให้เห็นและสัมผัสโดยตรงซึ่งช่วยเพิ่มความสนใจของสาธารณชนในการเรียนรู้วัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่วัฒนธรรมแบบเปิด อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ แหล่งย่านประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมสาธารณะยังเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมวัฒนธรรมที่ปฏิบัติร่วมกับสาธารณชน

3. ทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรม

ทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 เนื่องจากมีชุดงานเขียนเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการจัดการองค์กรจำนวนมากที่ได้ตีพิมพ์และนำเสนอแนวคิดด้านการจัดการวัฒนธรรมในช่วงปีดังกล่าว อาทิ “Theory Z” โดยวิลเลียม โออุชิ (William Ouchi) “ศิลปะการจัดการแบบญี่ปุ่น (The art of Japanese management)” โดยริชาร์ด พาสคาล (Richard Tanner Pascale) และแอนโทนี เอธอส (Anthony G. Athos) รวมถึง “องค์การแห่งความเป็นเลิศ (In Search of Excellence)” โดยโรมัส เจ ปีเตอร์ส (Thomas J. Peter) และโรเบิร์ต เอช วอเตอร์แมน (Robert H. Waterman)

เฉียวตงและหลี่ไห่เขียน ได้เขียนถึงทฤษฎีดังกล่าวไว้ว่า “ทฤษฎีการจัดการเชิงวัฒนธรรมเป็นแนวคิดที่นำเสนอรูปแบบการจัดการที่ยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง...ให้ความสำคัญกับพื้นฐานด้านกฎเกณฑ์และเหตุผล...มุ่งสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านคุณค่าส่วนรวม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม ศิลปะการจัดการที่ยอดเยี่ยม และแรงจูงใจทางจิตวิญญาณ...” (Liao Dong & Li Hailiang, 2003) จากข้อมูลในช่วงต้นสามารถสังเกตเห็นได้ว่าการจัดการวัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากการจัดการวัฒนธรรมโดยมุ่งเน้นความคิดริเริ่มเชิงอัตวิสัยของบุคคลในกระบวนการจัดการผ่านการวางแผน การประสานงาน การดำเนินโครงการวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ รวมถึงการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการจัดและจัดสรรการดำเนินงานต่าง ๆ ในกิจกรรมเพื่อให้กิจกรรมหรือโครงการวัฒนธรรมดำเนินไปอย่างมีระเบียบ รวมถึงการทำให้กิจกรรมการจัดการวัฒนธรรมเป็นสื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและจิตวิญญาณทางวัฒนธรรม

ทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งวิธีการจัดการ มาตรการส่วนการจัดการแก่นสำคัญในการจัดการและเป้าหมายการจัดการ (Zhang, 2013) ซึ่งการจัดการไม่เพียงต้องให้ความสำคัญกับการยึดถือมนุษย์เป็นศูนย์กลาง การเคารพสิทธิทางกฎหมายและสำนึกในความเสมอภาคของผู้เป็นสมาชิก แต่ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความต้องการทางอารมณ์และการสื่อสารกับสมาชิก ตลอดจนการประสานงานเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายการจัดการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ดังนั้น ค่านิยมด้านการทำงานเป็นทีมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากสำหรับทีมงานที่รับผิดชอบการจัดการวัฒนธรรม เพื่อให้บุคลากรภายในทีมมีความตระหนักในการพัฒนาตัวเองควบคู่ไปกับการพัฒนาองค์กร ขับเคลื่อนความคิดริเริ่มเชิงอัตนัย รวมถึงความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและการมองเห็นคุณค่าของตนเองต่อองค์กรของบรรดาสมาชิก เพื่อผลักดันพลังความคิดสร้างสรรค์และสร้างเสริมความสามัคคีให้แก่เหล่าสมาชิก

ความยืดหยุ่นของระดับการจัดการก็ถือเป็นอัตลักษณ์เฉพาะรูปแบบหนึ่งของทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรม ความยืดหยุ่นในที่นี้ หมายถึง ความยืดหยุ่นและรูปแบบการพลิกแพลงในการทำงานเป็นองค์กรและการบริหารงานบุคคล โดยสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงใน

สภาพแวดล้อมทางสังคมและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินเร่งด่วนได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งรักษากระบวนการดำเนินงานในการจัดการโครงการวัฒนธรรมให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบระเบียบ (Zhang, 2013) ความยืดหยุ่นในงานด้านการจัดการวัฒนธรรม ส่วนใหญ่มักแสดงให้เห็นผ่านความยืดหยุ่นของแผนงาน สถานที่ ตลอดจนเวลาทำงาน

นอกจากนี้ การนำหลักการพัฒนายั่งยืนมาใช้กับแก่นสำคัญและเป้าหมายของการจัดการยังเป็นการเชื่อมประสานความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติ สังคม และบุคคลในกระบวนการจัดการ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับตัวให้เข้ากับความเร็วของการพัฒนาทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ พัฒนาต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ของสมาชิกในทีม ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุล การประสานงาน และความยั่งยืนขององค์ประกอบทั้งหมดในการจัดการวัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์และนำทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่วัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ที่ตั้งอยู่ภายในเมืองมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการพัฒนาที่กลมกลืนระหว่างธรรมชาติและสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัย ‘Jingdezhen Traditional Sculpture’ เขียนโดย Yu Zuqiu และ Liang Ailian (2004) งานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ทางศิลปะ ตลอดจนกระบวนการพัฒนาของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจินอย่างละเอียด เป็นการดำเนินงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินโดยมุ่งเน้นไปที่ข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ อัตลักษณ์ทางศิลปะ อัตลักษณ์ทางภูมิภาค และอัตลักษณ์ด้านงานหัตถศิลป์ศึกษาเจาะลึกอย่างละเอียด สรุปและแบ่งประเภทข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ถือเป็นงานวิจัยที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และมีความสำคัญทางวิชาการในการศึกษาวิจัยศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจิ่งเต๋อเจินในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง รวมถึงศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน (Yu & Liang, 2004)

2. บทความวิจัย ‘Research on Jingdezhen Ceramic Sculpture in the Republic of China’ เขียนโดย Xia Xuebing (2019) เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจิ่งเต๋อเจินในยุคสาธารณรัฐจีน เนื้อหาภายในให้ความสนใจกับประเด็นด้านการย้ายถิ่นฐานและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตในเมืองจิ่งเต๋อเจินของเหล่าศิลปินประติมากรรมเครื่องเคลือบต่างถิ่น ตลอดจนประเด็นปัญหาด้านอิทธิพลของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อเทคโนโลยีดั้งเดิมทั้งในด้านการตกแต่ง รวมถึงแม่พิมพ์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินในกระบวนการผลิตสมัยใหม่ ซึ่งเนื้อหาของงานวิจัยนี้มีความสำคัญอย่างมากต่อ

การวิจัยกระบวนการพัฒนา ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตลอดจนการวิเคราะห์รูปแบบของงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น และงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ผลิตโดยโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้นภายใต้อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมและการพัฒนาทาง เทคโนโลยี (Xia, 2019)

3. งานวิจัย ‘Discussion on the concept of “living museum” for the protection and renewal of urban historical sites : taking the ancient city of Zhongzhou Canal in Linqing, Shandong as an example’ ที่ตีพิมพ์ในวารสาร ‘Huazhong Architecture’ ของมณฑลหูเป่ย์ในเดือนพฤษภาคม เขียนโดย Wang Fang Liu Di และ Han Guanghui (2010) เนื้อหาภายใน บทความวิจัยนี้ เป็นการวิจัยโดยนำทฤษฎี ‘พิพิธภัณฑ์มีชีวิต’ ซึ่งเป็นแนวคิดจาก ‘ทฤษฎีนิเวศ พิพิธภัณฑ์’ มาพัฒนาต่อยอดโดยตั้งเป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีสำหรับการอนุรักษ์วัฒนธรรม การพัฒนา และฟื้นฟูชีวิตภายในชุมชน และชีวิตชีวาภายในพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตประวัติศาสตร์ประจำเมือง

เนื้อหาในงานวิจัยดังกล่าวได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตเอาไว้ ดังนี้ : แนวคิด 3 องค์ประกอบของพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ได้แก่ องค์ประกอบเชิงพื้นที่ ความทรงจำส่วนรวม และ ผู้อยู่อาศัยในชุมชน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวถือเป็นแนวคิดที่ให้การสนับสนุนทางทฤษฎีและแรงบันดาลใจ ในการดำเนินงานบริหารจัดการโครงการทางวัฒนธรรมสำหรับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรม เครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้น โรงงานแห่งนี้มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 60 ปี นับตั้งแต่ก่อตั้งจนถึง ปัจจุบัน เป็นพื้นที่วัฒนธรรมในเมืองที่รวบรวม ผลิต และสืบทอดศิลปะการแกะสลักเครื่องเคลือบจาก ราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง พิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้นอุดมไปด้วย ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ เหมาะสม พื้นที่ในชุมชนที่เกี่ยวข้อง และผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่ยังคงดำเนินการผลิตและสร้างสรรค์งาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบันนี้ (Wang et al., 2010b)

4. งานวิจัยหัวข้อ ‘Research on the Living Inheritance Mechanism of Traditional Chinese Handicrafts’ เขียนโดย Wu Nan (2020) ตีพิมพ์ที่เมืองเป่ย์จิง เนื้อหาใน เอกสารงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์เจาะลึกเพื่อตัดสินประสิทธิผลของกลไกการสืบสานมีชีวิต ซึ่งช่วยชี้ แจ้งการมีอยู่และบทบาทเชิงรุกของผู้ผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ทั้งยังนำเสนอว่า “ในขบวนการ พัฒนาการสืบสานมีชีวิตของงานหัตถศิลป์ดั้งเดิม คุณภาพของผู้ปฏิบัติงานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ถือเป็นจุดบรรจบกันหลักของระบบทั้งหมด” ประสิทธิภาพของการสืบสานมีชีวิตของศิลปะ ประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นเครื่องบ่งบอกถึงจุดที่ได้รับ ความสำคัญและเป้าหมาย ซึ่งงานวิจัยได้ข้อสรุปว่าในการสืบสานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ รูปทรงมนุษย์ไม่เพียงต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพโดยรวมของคน (ช่างหรือศิลปินมืออาชีพและลูก ศิษย์ที่เข้ามาศึกษาดูงาน) ในฐานะผู้สืบทอดทักษะทางศิลปะเท่านั้น แต่ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญ

กับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ระดับทางเทคนิคหัตถศิลป์ที่ใช้ในการผลิต ระดับของวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ใน ตลอดจนความต้องการด้านความคิดสร้างสรรค์ที่พัฒนาไปตามกาลยุคสมัย (Wu, 2020)

5. งานวิจัยเรื่อง ‘Cultural Industry Project Planning and Management’ เขียนโดย Zhang Libo (2013) เนื้อหาในเอกสารงานวิจัยนี้นำเสนอการจัดการองค์ประกอบและกระบวนการจัดการโครงการวัฒนธรรมอย่างละเอียด ทั้งยังให้ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีโดยละเอียดสำหรับการจัดการทีมงาน การบริหารเวลา การจัดการคุณภาพและบริหารความเสี่ยงของโครงการ ซึ่งทฤษฎีการจัดการโครงการวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานทางทฤษฎีและเป็นแนวทางช่วยชี้นำวิธีการเชิงปฏิบัติที่สำคัญให้แก่การศึกษาวิจัยโครงการเรียนรู้ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง (HIBL) ของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น กล่าวโดยสรุป เนื้อหาในรายงานวิจัยบทที่ 2 นี้มุ่งประเด็นไปที่ข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวม ศึกษาและเรียนรู้เพื่อดำเนินการวิจัยผ่านการชี้นำแนวทางจากวิธีการวิจัยและหลักทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสารอ้างอิง เนื้อหาในบทนี้เริ่มต้นจากการอธิบายถึงภาพรวมประวัติศาสตร์ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์ซ่งจนถึงปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยได้เรียบเรียงและจำแนกข้อมูลออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ขอบเขตพื้นที่การกระจายตัว ขอบเขตมาตรฐานด้านขนาดและสถานการณ์ปัจจุบันของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่ผลิตในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น พร้อมทั้งศึกษาค้นคว้าหลักทฤษฎี วิธีและแนวทางการวิจัย รวมถึงข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยและวิเคราะห์ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น ตลอดจนโครงการการจัดการวัฒนธรรมสำหรับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในบทต่อไป (Zhang, 2013)

บทที่ 3

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

เนื้อหาหลักในบทนี้เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องและ การลงพื้นที่สำรวจภาคสนามในพื้นที่เขตจูชาน เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น พิพิธภัณฑ์ศิลปะเครื่องเคลือบแห่งชาติ จิ้น และโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นเพื่อดำเนินการ สำรวจข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการนำหลักทฤษฎีวิวัฒนาการและทฤษฎีพิพิธภัณฑ์ มีชีวิตมาใช้ในการแจกแจงและเรียบเรียงรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคงานฝีมือ สไตลงานและแนวทางการใช้งานของผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ จิ้นที่รวบรวมและเก็บรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑ์ศิลปะเครื่องเคลือบแห่งชาติจิ้นของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น รวมถึง เทคนิค กระบวนการผลิตและโครงสร้างการจัดสรรพื้นที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรง หัตถการสำหรับผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ในเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ของโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้น ซึ่งผู้วิจัยจำแนกข้อมูลออกเป็นหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

ประเภทและพัฒนาการของประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑ์ ศิลปะเครื่องเคลือบจิ้นเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

เนื่องด้วยการล่มสลายของระบบศักดินาที่ปกครองแผ่นดินจีนมาช้านาน กอปรกับ การพัฒนาอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์ ขอบเขตความคิดสร้างสรรค์ในงานประติมากรรม เครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นจึงเปิดกว้างมากขึ้น ส่งผลให้การสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่อง เคลือบประเภทต่าง ๆ มีความหลากหลายและเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น ทว่าสุนทรียภาพกระแสหลัก ภาษาศิลป์ ตลอดจนภาพลักษณ์ของหัวข้อที่ใช้สร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรง มนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้นยังคงสอดคล้องกับกระแสสุนทรียภาพและ ประเพณีนิยมของสาธารณชน ในขณะเดียวกัน ยังเป็นศูนย์รวมและการตกผลึกของรูปแบบทางศิลปะ และการแสดงออกในบริบทของวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์จีนแบบดั้งเดิม

1. การจำแนกประเภทประติมากรรมรูปบุคคล

ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่รวบรวมและเก็บรักษาโดยพิพิธภัณฑ์ ศิลปะเครื่องเคลือบแห่งชาติจิ้นในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นกระจายตัวจัดแสดงอยู่ตามเขตพื้นที่จัดแสดงงาน เครื่องเคลือบในพิพิธภัณฑ์ตามพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของการสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบของ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในแต่ละช่วงสมัย ซึ่งหากใช้แนวคิดหลักในการสร้างสรรค์เป็นเกณฑ์สามารถจำแนก

ประเภทผลงานเหล่านี้ถือเป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเทพเซียนหรือพระพุทธรูปตามความเชื่อทางพุทธศาสนา งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปตัวละครในบทวรรณกรรมอุปรากรจีน (จิว) งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ และงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนบุคคลทั่วไป โดยผลงานแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเคารพ

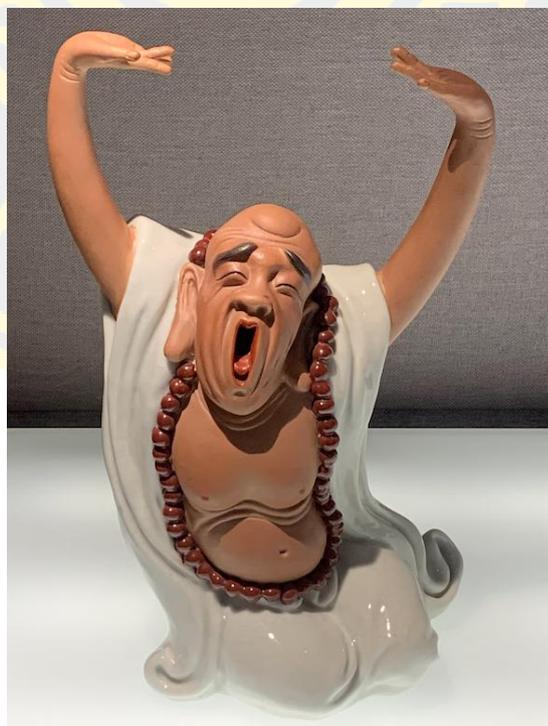
งานประติมากรรมเครื่องเคลือบซึ่งมีแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์เกี่ยวกับเทพเซียนและพุทธศาสนาถือเป็นหนึ่งในประเภทงานที่เป็นตัวแทนศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเงินได้ดีที่สุด ผลงานเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่พบเห็นได้ทั่วไป ได้แก่ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนเจ้าแม่กวนอิม พระศากยมุนี เทพธิดาไปรยดอกไม้มัลลิกา พระพุทธรูปพระอรหันต์องค์ต่าง ๆ (ดังภาพที่ 3-1) ในส่วนของผลงานเกี่ยวกับลัทธิเต๋า ได้แก่ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนเทพแห่งอายุชัชว โช่วซิง เทพเจ้าแห่งความมั่งคั่ง ไฉ่เสิน เทพเจ้าแห่งโชคลาภ ลู่และโช่ว รวมถึงเทพแปดเซียนผู้ยิ่งใหญ่ และเทพแห่งความรักไคร่กลมเกลียว เหวเอ้อเออร์เซียน ๆ นอกเหนือจากเทพเซียนตามคติความเชื่อทางลัทธิเต๋าและพุทธศาสนา ยังมีงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนเทพปีศาจตามตำนานเทพปกรณัม ซึ่งผลงานที่พบเห็นได้บ่อยที่สุด คืองานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนเทพครึ่งปีศาจผู้พิชิตมาร จงชุย

ภาพที่ 3-1 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหนึ่งในผลงานชุดพระอรหันต์ทั้ง 18 องค์ (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-2 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบเทพธิดาโปรยดอกไม้ (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-3 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระอรหันต์ (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-4 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบไตรเทพตกแต่งเขียนสี (Shujing Zhao, 2022)

เนื่องด้วยแนวทางการสร้างสรรค์และความเข้าใจในมุมมองของบรรดาช่างฝีมือผู้สร้างงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่แตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลหรือยุคสมัย ทำให้รูปลักษณ์ของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแต่ละชิ้นมีรูปทรงและสไตล์การตกแต่งที่หลากหลายแตกต่างกันไป แม้ได้ชื่อว่าเป็นผลงานรูปเจ้าแม่กวนอิมเหมือนกัน แต่รูปและภาพลักษณ์ของผลงานใช้ว่าจะเหมือนกันเสียทีเดียว อาทิ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเจ้าแม่กวนอิมในปางต่าง ๆ เช่น เจ้าแม่กวนอิมปางชโลมน้ำทิพย์ เจ้าแม่กวนอิมปางประทานบุตร เจ้าแม่กวนอิมปางถือคทาหรือประทานพร และเจ้าแม่กวนอิมปางพันกร ฯลฯ อีกหนึ่งตัวอย่างที่คล้ายคลึงกัน คืองานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปพระอรหันต์ ซึ่งไม่เพียงประกอบด้วยชุดผลงานพระอรหันต์ครบทั้ง 18 องค์ แต่ยังมีผลงานพระอรหันต์ในอิริยาบถปางนานาอีกมากมาย อาทิ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปพระอรหันต์ปางนั่งประทับตลอดจนรูปพระอรหันต์ปางไสยาสน์ ฯลฯ

ซึ่งผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบประเภทรูปเคารพที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและตำนานเทพเซียนส่วนใหญ่สร้างขึ้นโดยมีเจตนาเพื่อรับใช้ความเชื่อทางศาสนาและความมุ่งหวังให้ตนสมปรารถนาในกายภาคหน้า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ผลงานเหล่านี้คือสิ่งหล่อเลี้ยงทางจิตวิญญาณของผู้คนที่โหยหาชีวิตที่ดีขึ้นและมุ่งตอบสนองความคาดหวังภายในจิตใจ

1.2 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในวรรณกรรมอุปรากรจีน

ประเภทงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมอุปรากรจีนถือเป็นงานอีกหนึ่งประเภทหนึ่งที่เป็นตัวแทนของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรง

มนุษย์ เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เป็นการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากงานวรรณกรรมจินคลาสสิกและเรื่องราวในบทละครอุปรากรจีนเป็นหลัก ดังนั้น ชิ้นงานรูปทรงมนุษย์ประเภทนี้จึงมีทั้งงานที่สร้างขึ้นจากเรื่องราวที่จินตนาการขึ้นเอง ข้อมูลที่บันทึกไว้ในตำราต่าง ๆ หรือกระทั่งเรื่องเล่าเทวดานานาปริมาตรที่เล่าต่อกันมาจนเป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลาย วรรณกรรมอุปรากรจีนถือเป็นศาสตร์ศิลป์เชิงวรรณกรรมแขนงหนึ่งที่มีฐานผู้ชมจำนวนมากและได้รับการยอมรับในวงกว้าง ตัวละครในงานวรรณกรรมประเภทนี้จึงเป็นที่รักใคร่ของบรรดาสาธารณชนจำนวนมาก

อาทิ ฉากเรื่องราวและตัวละครใน 4 นวนิยายชื่อดังของจีน เช่น “หงหลงเมิ่ง (ความฝันในหอแดง)” “ซีโหย่วจี้ (ตำนานไซอิ๋ว)” “ซ่านกั๋วเหยียนอี่ (สามก๊ก)” และ “ส่วยหู่จ้วน (วีรบุรุษเขาเหลียงซาน)” ล้วนเคยถูกนำมาใช้เป็นหัวข้อสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ หรือเรื่องราวความรักพื้นบ้านสมัยจีนโบราณ อาทิ “เหลียงซานป้อและจู้อิงไถ (ม่านประเพณี)” บทละครอุปรากรจีนในสมัยราชวงศ์ถัง “ซีเซียงจี้ (บันทึกหอดตะวันตก)” บทละครอุปรากรจีนจากอุทงผิงเหนื่อในสมัยราชวงศ์หยวน “วังเจียงถิง (ยามมองศาลาริมน้ำ)” และบทละครอุปรากรจีนในสมัยราชวงศ์หมิง “อวี๋จันจี้ (บันทึกปั้นหยก)” นอกเหนือจากนี้ ยังมีบทละครอุปรากรจีนจิงจู้ (จิวปักกิง) ที่เผยแพร่ในช่วงภายหลังจากการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อาทิ “ไป๋เหมามาหนี่ว (หญิงสาวผมขาว)” “สี่อวี๋จิว (หยิบกำไลหยกขึ้นมา)” ตลอดจนอุปรากรจีนจำลองเหตุการณ์การปฏิวัติวัฒนธรรม เช่น “หงเต็งจี้ (บันทึกโคมแดง)” และ “ซาเจียปัง (หมู่บ้านซาเจียปัง)” ผลงานบทละครอุปรากรจีนเหล่านี้ล้วนเป็นวัตถุดิบและแหล่งสร้างแรงบันดาลใจทางศิลปะชั้นดีสำหรับการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมอุปรากรจีน คือผลงานที่ช่างฝีมือผู้เชี่ยวชาญแกะสลักเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นนำรายละเอียดในงานวรรณศิลป์เหล่านี้มาย่อสารด้วยมุมมองความเข้าใจของตนเองแล้วนำข้อมูลที่ได้อาร่างประกอบเข้าด้วยกันขึ้นใหม่ ด้วยรูปแบบการสร้างสรรค์และการแสดงออกผ่านรูปลักษณ์ ลวดลายที่ใช้ตกแต่ง ตลอดจนอากัปกริยาท่าทางของผลงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ งานประเภทดังกล่าวจึงเป็นที่ต้องการและชื่นชอบของผู้คนจำนวนมาก ซึ่งผู้คนทั่วไปมักนิยมบริโภคและชื่นชมงานประเภทนี้ในฐานะของตกแต่ง ของขวัญที่สามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ตามวาระโอกาสที่เหมาะสม

ภาพที่ 3-5 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากอุปรกรจีนเรื่อง “หงเต็งจี้ (บันทึกโคมแดง)” (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-6 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากอุปรกรจีนเรื่อง “หงโหลวเม็ง (ความฝันในหอแดง)” (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-7 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากอุปรกรจีนเรื่อง “ซีเซียงจี้ (บันทึกหอดตะวันตก)”
(Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-8 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบจากนางงหลินไต้ยวีจากรรณกรรมจีนเรื่อง “หงโหลวเมิ่ง
(ความฝันในหอแดง)” (Shujing Zhao, 2022)

1.3 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นงานประเภทหนึ่งในศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เนื่องจากประชาชนชาวจีนให้ความสำคัญและนิยมชมชอบวีรบุรุษ ผู้นำ ตลอดจนบรมครูผู้เป็นเลิศด้านวรรณกรรม ฯลฯ หัวข้อสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริงในประวัติศาสตร์ จำพวกกวี นักปราชญ์ ผู้นำ และวีรบุรุษแห่งชาติ อีกทั้งผลงานส่วนมากมักเป็นของตั้งโชว์และงานศิลปะสำหรับชื่นชมความงามทางศิลปะ

ในขอบเขตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ หัวข้อสร้างสรรค์ผลงานในหมวดหมู่สตรีสมัยโบราณที่พบเห็นได้ทั่วไป มักเกี่ยวข้องกับวีรสตรีผู้โพกผ้าบนศีรษะเพื่อออกรบ อาทิ มู่กู่ยอิง (ยอดนักรบหญิงแห่งตระกูลหยาง) ฮวามู่หลาน (วีรบุรุษหญิงแห่งชาติจีน) และเหลียงหงอวี่ (ขุนพลหญิงในสมัยราชวงศ์ซ่ง) สตรีเหล่านี้ล้วนเป็นวีรสตรีที่มีชื่อในบันทึกประวัติศาสตร์ เพื่อปกป้องครอบครัวและประเทศชาติ พวกนางจึงนำทัพสวมเกราะจับอาวุธกรีธาสูสนามรบ กล่าวได้ว่าผลงานที่สร้างสรรค์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากวีรสตรีเหล่านี้ คือตัวแทนภาพลักษณ์ของวีรสตรีในสายตาของเหล่าประชาชนชาวจีนที่เล่าลือผ่านมุขปาฐะมาหลายรุ่นจนตกทอดมาถึงปัจจุบัน

ผลงานในหมวดหมู่บุรุษสมัยโบราณที่พบเห็นได้ทั่วไป ได้แก่ ผลงานที่สร้างสรรค์จากบรมครูกวีเลื่องชื่อ อาทิ ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “หลี่ไปเมามาย (李白醉酒像)” กวีผู้โดดเด่นด้านความรักชาติ เช่น ผลงาน “ชีหยวน (屈原)” กวีและขุนนางผู้ซื่อสัตย์แห่งแคว้นฉู่ รวมถึงกวีชายท่านอื่น ๆ เช่น ผลงาน “เถาหยวนหมิงบอกรักดอกเบญจมาศ (陶渊明爱菊)” “ซูอู่คนเลี้ยงแพะ (苏武牧羊)” รวมถึงนักอักษรศิลป์จีน เช่น ผลงาน “หวางซีจื่อรักเป็ด (王羲之爱鹅)” จะเห็นได้ว่าผลงานในหมวดหมู่นี้มักเกี่ยวข้องกับนักเขียนชั้นครู กวี และวีรบุรุษแห่งชาติเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนงานประติมากรรมเครื่องเคลือบประเภทบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์สมัยใหม่ในหมวดหมู่บุรุษ ผลงานส่วนใหญ่ประกอบด้วยงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนท่านประธานเหมาเจ๋อตง วีรบุรุษเหลยเฟิง นายทหารของกองทัพปลดแอกประชาชนจีน และอวี๋ลู่ ข้าราชการผู้รับใช้ประชาชนจีน ฯลฯ ภาพลักษณ์ของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบประเภทนี้ส่วนใหญ่มีไว้เพื่อให้คนทั่วไปได้แสดงความเคารพนับถือและความชื่นชมที่มีต่อเหล่าคณะผู้นำของสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือจีนยุคใหม่ ตลอดจนเพื่อรำลึกถึงคุณงามความดีของวีรบุรุษและข้าราชการจีนยุคใหม่ ดังนั้น ผลงานส่วนใหญ่จึงมักเป็นงานสำหรับตั้งโชว์

ภาพที่ 3-9 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบขุนพลหญิงเหลียงหงอวี (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-10 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบกวี ซูซี้อ (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-11 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบท่านประธานเหมาเจ๋อตง (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-12 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบกวีรักชาติ ชวีหยวน (Shujing Zhao, 2022)

1.4 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์บุคคลทั่วไป

ประเภทงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เกี่ยวกับบุคคลทั่วไปเป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่พื้นฐานมาจากการเปลี่ยนแปลงและความสนใจต่อความเป็นจริงและรูปแบบวิถีชีวิตของชาวจีนหลังการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้เจตนารมณ์ในนโยบายด้านวรรณกรรม “บุปผานับพันเบ่งบานพร้อมพรั่ง กำจัดสิ่งเก่าเพื่อนำมาซึ่งสิ่งใหม่”

ซึ่งในสมัยนั้น เหล่าศิลปินประติมากรเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบเกี่ยวกับเด็ก คนงานกรรมกร ชาวนา ทหารชาวนา ชนกลุ่มน้อย ตลอดจนกรรมกรต้นแบบที่น่ายกย่องขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบอิสระที่สร้างขึ้นสไตล์งานแกะสลักหยวนเตี้ยว (แกะสลักทรงกลมหมุน) เป็นหลัก ที่นิยมรองลงมา คืองานประติมากรรมเครื่องเคลือบสไตล์สมจริง อาทิ งานแกะสลักฉวินเตี้ยว (งานแกะสลักกลุ่มที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนหรือประติมากรรมจำนวนจำนวนมาก) และงานแกะสลักฝูเตี้ยว (งานแกะสลักหมุนลอย) งานประเภทนี้สะท้อนให้เห็นถึงจิตวิญญาณของจีนยุคใหม่ ชุมพลังด้านการผลิตที่สั่งสมอยู่ภายในประเทศ รวมถึงวิถีชีวิตที่ได้รับหลังผ่านการปฏิวัติ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ประเภทดังกล่าวจึงมักเป็นของตั้งโชว์และงานศิลปะเพื่อความสุนทรีย์

ภาพที่ 3-13 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาวน้อยไปเลี้ยงแกะในชุมชน (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-14 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบทหารสาวถือปืน (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-15 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบระบำสิงโต (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-16 งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหญิงสาวออกกำลังกายท่ามกลางลมและคลื่นแรงๆ
(Shujing Zhao, 2022)

2. พัฒนาการของประติมากรรมรูปทรงมนุษย์

จากข้อมูลของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบจีนจึงต่อเจิ้น พัฒนาการของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สามารถสรุปได้เป็น 4 ช่วงเวลา คือ ช่วงที่ 1 (ปีค.ศ.1911-1956) ช่วงที่ 2 (ปี ค.ศ.1956 -1966) ช่วงที่ 3 (ปี ค.ศ.1966 -1976 และ ช่วงที่ 4 (ปีค.ศ.1977-1995) โดยรูปแบบของการพัฒนาโดยรวมได้พัฒนาจากรูปแบบดั้งเดิมและละเอียดอ่อน ไปสู่ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรือง ยุคแห่งความแตกต่าง ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง และยุคแห่งการพัฒนาอย่างแข็งขันในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปแบบใหม่

2.1 ช่วงที่ 1 (ปีค.ศ.1911-1956) ช่วงระยะเวลา 45 ปีแห่งการคาบเกี่ยวระหว่างยุคสาธารณรัฐจีนและช่วงก่อตั้งโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

เนื่องด้วยการหยิบยกนำเทคนิคเขียนสีซินไฉ่ (新彩) หรือที่นิยมเรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า เทคนิคเขียนสีหยางไฉ่ (洋彩) เทคนิคตกแต่งรูปแบบใหม่ที่ปรากฏขึ้นและเฟื่องฟูอย่างมากในยุคสมัยนั้น ส่งผลให้ในยุคสาธารณรัฐจีนเทคนิคตกแต่งในศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นเกิดการพัฒนาใหม่ ๆ ขึ้นมามากมาย อาทิ การตกแต่งบริเวณส่วนศีรษะของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในยุคนั้นส่วนใหญ่หันมาใช้วิธีการ ‘ไคเซียง (开相)’ หรือการนำโครงเครื่องเคลือบที่ยังไม่ได้ลงน้ำยาเคลือบไปเผาในอุณหภูมิสูงจากนั้นจึงนำมาตกแต่งด้วย

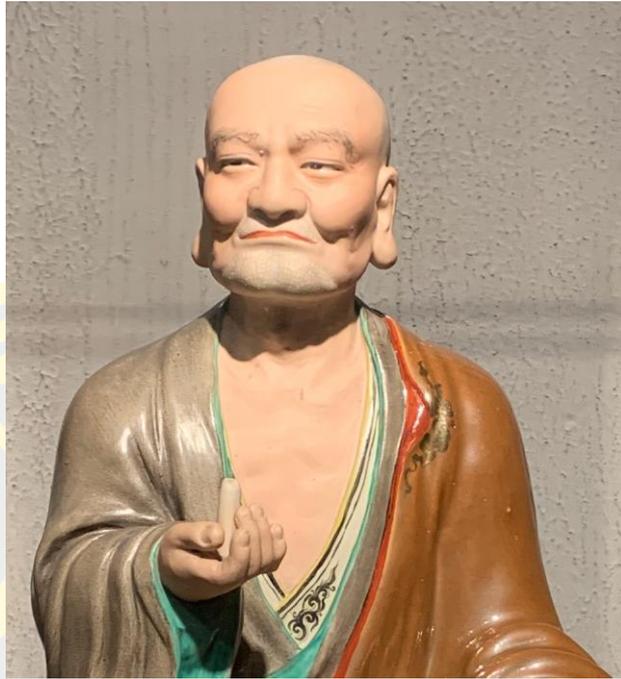
เทคนิคเขียนสีซินไฉ่ อีกทั้งการวาดและการแกะสลักเพื่อปรับแต่งการแสดงออกทางสีหน้าของตัว
ประติมากรรมก็ปรับให้มีลักษณะที่สมจริง สดใส ดูมีชีวิตชีวามากขึ้น นอกจากนี้ ในช่วงยุคสาธารณรัฐ
จีน สไตลศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นได้ผสมผสานเข้า
กับรูปแบบทางศิลปะของประติมากรรมไม้ผู้เจี้ยน เมื่อประกอบกับเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบ
ของช่างฝีมือจากเมืองฝิงเฉิงและผู้ใจที่อยู่รอบๆ จิ้งเต๋อเจิ้น ส่งผลให้งานประติมากรรมเครื่องเคลือบ
มีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น มีรายละเอียดที่พิถีพิถัน การแสดงออกที่หลากหลาย และลวดลายที่ประณีต

ปัจจุบัน ผลงานประติมากรรมชุด “พระอรหันต์ 18 องค์” ที่ถูกจัดเก็บอยู่ในพิพิธภัณฑ์
เครื่องเคลือบจินในจิ้งเต๋อเจิ้นเป็นประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เป็นตัวแทนของยุคนี้ เป็น
ประติมากรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นจากการใช้เม็ดสีแบบซินไฉ่ที่เข้ามาในยุคหลังสาธารณรัฐจีน พื้นผิวของ
งานประติมากรรมที่ถูกตกแต่งด้วยสีซินไฉ่ รายละเอียดเส้นผมและผิวหนังของผลงานมีความสมจริง
และการแสดงออกทางสีหน้าของพระอรหันต์ทั้ง 18 องค์นั้นก็มีความแตกต่างกันออกไป (ภาพที่ 3-17
ถึงภาพที่ 3-20)

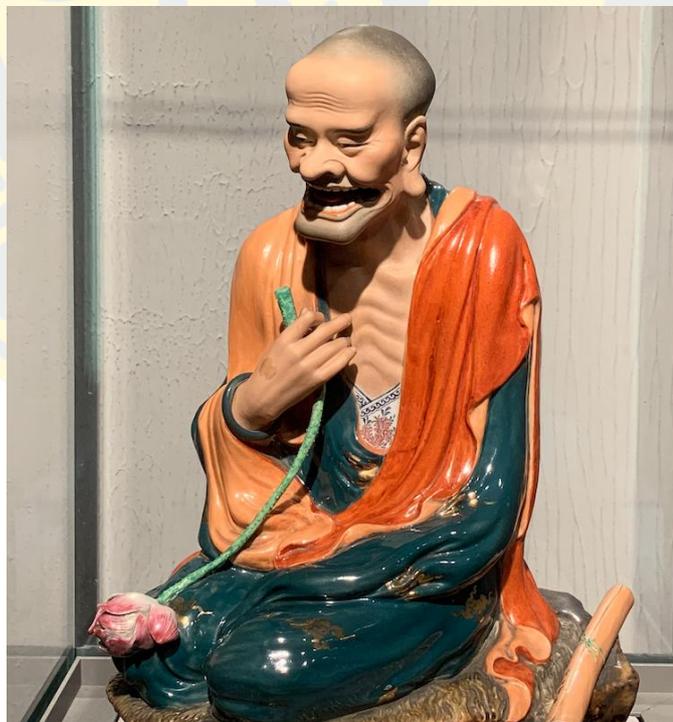
โดยสรุป รูปแบบของประติมากรรมเครื่องเคลือบในยุคนี้เป็นไปตามเทคนิคของเครื่อง
เคลือบสีรูปบุคคลในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง ประติมากรรมต่างๆ ได้รับการถ่ายทอดอย่างประณีต
เทคนิคมีความหลากหลายและสมบูรณ์ อีกทั้งรูปทรงก็ได้ผสมผสานรูปแบบและเทคนิคทางศิลปะจาก
ศิลปะประเทศต่าง ๆ อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระดับการศึกษาของช่างฝีมือที่ค่อนข้างต่ำใน
ขณะนั้นทำให้แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบไม่หลากหลายและมีรสนิยม
ทางสุนทรียภาพและการแสดงออกถึงบุคลิกภาพยังมีข้อบกพร่องอยู่

ภาพที่ 3-17 หนึ่งในประติมากรรมเครื่องเคลือบพระอรหันต์ 18 องค์ ยุคสาธารณรัฐจีน (Shujing
Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-18 พื้นผิวและรายละเอียดผลงานที่มีความสมจริง (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-19 การแสดงออกทางสีหน้าของผลงานมีความหลากหลาย (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-20 รูปทรงของผลงานให้ความสำคัญกับรายละเอียด (Shujing Zhao, 2022)

2.2 ช่วงที่ 2 (ปีค.ศ.1956-1966) ช่วง 10 ปีแรกของการก่อสร้างอาคารโรงงานในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น (Jingdezhen Sculpture Porcelain Factory) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีค.ศ.1956 โรงงานแห่งนี้เป็นการรวมตัวกันของเวิร์กช็อปส่วนบุคคล สมาคมศิลปะ สมาคมประติมากรรม และโรงงานทดลองที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบในจิ่งเต๋อเจิ้น (Cao Chunsheng, 2008) ซึ่งพันธกิจของโรงงานแห่งนี้จะเน้นไปที่การสืบสานและพัฒนาเทคนิคทางศิลปะเกี่ยวกับงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ เช่น เทคนิคผู้เดียว (การแกะสลักนูน) เทคนิคเนี่ยเดียว (เทคนิคการปั้นและแกะสลักนูน) และเทคนิคหยวนเดียว (การแกะสลักนูนทรงกลม) เพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ประจำชนชาติจีน ซึ่งผลงานที่ผลิตโดยส่วนใหญ่ ได้แก่ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบ แม่พิมพ์สำหรับอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ รวมถึงประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ภายในเมือง กล่าวได้ว่าโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นสามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพระดับสูงสุดของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นในแง่ของเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เทคโนโลยีและทักษะการผลิต ตลอดจนความเชี่ยวชาญของช่างฝีมือภายในโรงงาน

ภายใต้การนำเสนอนโยบายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะฉบับใหม่ของประเทศจีนซึ่งท่านผู้นำเหมาเจ๋อตงได้นิยามเอาไว้ว่า ‘ร้อยบุพผาแบ่งบาน ร้อยสำนักเปล่งภูมิ’ (หมายถึงปัญญาชนและนักวิชาการสามารถแสดงความคิดเห็นต่อนโยบาย บทบาทและท่าทีต่าง ๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์ได้อย่างอิสระและเปิดเผย) ส่งผลให้การสร้างงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นในช่วงเวลาดังกล่าวผลิตออกบานสะพรั่ง เปี่ยมล้นด้วยความสร้างสรรค์และชีวิตชีวา (Cao Chunsheng, 2008) ผลงานชั้นยอดทยอยปรากฏขึ้นอย่างไม่ขาดสาย อาทิ งานประติมากรรมเทพเซียนแบบดั้งเดิม ประติมากรรมตัวละครจากอุปรากรจีน (จ้าว) ประติมากรรมบุคคลในประวัติศาสตร์ ประติมากรรมบุคคลชั้นบรมครูด้านวรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง รวมถึงประติมากรรมของเหล่าทหารกรรมาชีพ ประติมากรรมเหล่าชนกลุ่มน้อยขณะร้องรำทำเพลงประจำเผ่า ตลอดจนประติมากรรมของเหล่าวีรชนผู้กล้าในยุคสมัยต่าง ๆ ซึ่งผลงานที่โดดเด่นและถือเป็นตัวแทนของโรงงานแห่งนี้ ได้แก่ ‘พระพุทธรูปพระโพธิธรรม (达摩)’ ‘เทพธิดาโปรยดอกไม้ (天女散花)’ ‘การทดสอบกระบี่ของเทพจงซู (钟馗试剑)’ ‘นางกำนัลโฉมสะคราญจัดดอกไม้ (插花仕女)’ ‘กวีเถาหยวนหมิง (陶渊明)’ ‘ทูตชู่ผู้เลี้ยงแกะ (苏武牧羊)’ ‘มู่หลานอาสาร่วมทัพ (木兰从军)’ และ ‘หญิงสาวได้ผ้าคลุมโปร่งบาง (披纱少女)’

ประติมากรรมเครื่องเคลือบของศิลปินรุ่นเยาว์ในยุคนี้มีรูปทรงและแนวคิดที่หลากหลาย ผลงานหลายชิ้นของพวกเขาเป็นประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ประณีต มีเทคนิคการแสดงออกที่สูงและซับซ้อนเป็นอย่างมาก ในบรรดาผลงานทั้งหมด ผลงานของ He Nianqi ที่ชื่อว่า “หญิงสาวได้ผ้าคลุมโปร่งบาง (披纱少女)” (ภาพที่ 3-21) ได้สร้างนวัตกรรมทางเทคนิคในการสร้างสรรค์ผ้าพันคอที่พันไว้บนศีรษะที่มีลักษณะคล้ายกับผ้าพันคอจากผ้ากอซจริง ๆ ผ่านการใช้วัสดุเซรามิก (Cao Chunsheng, 2008) เทคนิคนี้ได้เติมเต็มช่องว่างทางเทคนิคในศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบและได้กลายเป็นตัวแทนผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในช่วงเวลานี้ หรือในผลงานที่ชื่อว่า “บัลเลต์ (芭蕾舞)” ของ Zhou Guozhen จุดศูนย์กลางของประติมากรรมเครื่องเคลือบทั้งหมดอยู่ที่เท้าข้างเดียวของผลงาน ในขณะที่ผลงานชิ้นนี้ถูกกล่าวว่า “เป็นผลงานที่ยากและลำบากในการเผา” ของจิ่งเต๋อเจิ้น (Cao Chunsheng, 2008) กล่าวได้ว่า ทั้งผลงาน “หญิงสาวได้ผ้าคลุมโปร่งบาง (披纱少女)” และผลงาน “บัลเลต์ (芭蕾舞)” เป็นทั้งผลงานทางศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของยุคสมัยและมีนวัตกรรมที่กล้าหาญ (ภาพที่ 3-22)

ภาพที่ 3-21 ผลงาน “หญิงสาวตัดผ้าคลุมโปรงบาง” ของ He Nianqi (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-22 ผลงาน “บัลเลต์” ของ Zhou Guozhen (Shujing Zhao, 2022)

ในปี ค.ศ. 1959 เพื่อเฉลิมฉลองครบรอบ 10 ปีของการก่อตั้งประเทศจีนใหม่ ศิลปินรุ่นเก่า อย่าง Zeng Longsheng ได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ชื่อว่า “เทพธิดาโปรยดอกไม้ (天女散花)” ซึ่งเป็นการผสมผสานเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น เช่น เทคนิคการแกะสลักหุ่นสูง การแกะสลักแบบฉลุ การปั้น และการแกะสลักแบบฝังเข้าด้วยกัน (ดังแสดงในภาพที่ 3-23) โดยผลงานชิ้นนี้ทำจากดินพอร์ซเลนสีขาวบริสุทธิ์ เป็นการฉีกกฎเกณฑ์ดั้งเดิมของการผสมผสานงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลและการผสมสีของจิ่งเต๋อเจิ้น ผ่านการใช้สีที่เรียบเนียนและโปร่งใสเพื่อเน้นให้สีสันของเทพธิดาที่โฉบเฉี่ยวในก้อนเมฆเกิดเป็นความสว่างงาม (Cao Chunsheng, 2008) ซึ่งเทคนิคนี้ก็ได้ให้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ นี้แก่ศิลปินรุ่นเยาว์อย่างไซ่เจี้ยนไถ และหลิวหยวนฉางในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีชื่อเดียวกันออกมา ศิลปินรุ่นเยาว์เหล่านี้ไม่เพียงแต่ได้ซึมซับทักษะทางประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของศิลปินรุ่นเก่านั้น แต่ยังรวมเอาศิลปะประติมากรรมสมัยใหม่แบบตะวันตกเข้ามาผสมผสานกับการสร้างสรรค์ของตัวเองอีกด้วย ส่งผลให้ผลงานโดยรวมเต็มไปด้วยแนวคิดและภาษาทางศิลปะใหม่ ๆ

ภาพที่ 3-23 ผลงาน “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของ Zeng Longsheng
(https://www.sohu.com/a/353765520_120283587)

2.3 ช่วงที่ 3 (ปีค.ศ.1966-1976) ช่วงทศวรรษแห่งการปฏิวัติวัฒนธรรม

เมื่อเข้าสู่ช่วงทศวรรษแห่งการปฏิวัติวัฒนธรรม อุตสาหกรรมการผลิตงานประติมากรรม เครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงผลกระทบอันเป็นผลจากการปฏิวัติครั้งใหญ่นี้ได้เช่นกัน การผลิตผลงานเป็นอันต้องหยุดชะงัก ศิลปินและช่างฝีมือผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับโรงงานแห่งนี้มาเป็นเวลานานกลับถูกกดขี่ข่มเหงหรือไม่ก็ถูกบีบบังคับให้ไปใช้แรงงานในพื้นที่ชนบทอันห่างไกล สถานปฏิบัติการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบและโรงหัตถกรรมส่วนใหญ่ถูกสั่งห้ามไม่ให้ปฏิบัติงาน มาตรการเหล่านี้ส่งผลให้ช่างฝีมือจำนวนมากจำต้องเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น ในขณะที่ช่างฝีมือเพียงไม่กี่คนที่ยังยืนหยัดสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบต่อไป

การผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในช่วงเวลาดังกล่าวมักจำกัดอยู่เพียงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับท่านประธานเหมาเจ๋อตง กลุ่มพิทักษ์สีขาว (เรดการ์ด) และกลุ่มคนประเภทขบวนการกรรมกรและทหารเป็นหลัก กล่าวคือผลงานในยุคนี้ส่วนใหญ่สะท้อนถึงการต่อสู้ทางชนชั้นและการกระทำของกลุ่มพิทักษ์สีขาวนั่นเอง ส่วนผลงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น พระพุทธรูป ประติมากรรมเทพเซียน ประติมากรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากตัวละครในอุปรากรจีนกลับถูกกล่าวหาว่าเป็น ‘วัตถุทุนนิยม ผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจศักดินาและลัทธิเก่า’ (หมายถึง กลุ่มที่บิดเบือนหรือแก้ (revise) แนวทางคอมมิวนิสต์ของมากซ์-เลนิน) ต้นแบบและแม่พิมพ์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เกี่ยวข้องกับศาสนาดั้งเดิมซึ่งถือเป็นมรดกศิลปวัฒนธรรมของคุณค่าที่ส่งต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นถูกทำลาย กระทั่งกลายเป็นเป้าหมายในสงครามการต่อสู้ทางชนชั้น ทั้งยังถูกสั่งห้ามไม่ให้สร้างหรือผลิตอย่างเด็ดขาด กล่าวได้ว่าตลอดการปฏิวัติวัฒนธรรม กระบวนการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ล้วนถูกบีบบังคับให้ชะงักงันไปโดยปริยาย

แม้ว่าในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม การสร้างและผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในหัวข้อเกี่ยวกับศาสนาดั้งเดิมในเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างใหญ่หลวงและถูกระงับการสร้างสรรค์จนส่งผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนา ทว่าในขณะที่เดียวกันก็มีผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจำนวนไม่น้อยที่สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นสำคัญทางการเมืองในสมัยนั้น อาทิเช่น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเคารพที่มวลชนมีต่อท่านประธานเหมาทางโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นจึงดำเนินการสร้างชุดผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเหมือนของท่านประธานเหมาเหล่านี้ขึ้นมา อันได้แก่ ‘ประติมากรรมท่านประธานเหมาในช่วงวัยรุ่น’ ‘ท่านประธานเหมาในอิริยาบถยืนโบกมือทักทาย’ ‘ท่านประธานเหมายืนเอามือไพล่หลัง’ และ ‘ท่านประธานเหมาขณะนั่งบนเก้าอี้’ นอกจากผลงานที่เกี่ยวข้องกับการประติมากรรมผลงานประติมากรรมที่เกี่ยวข้องทางการเมืองก็ยังมีชุดผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากเหล่าปัญญาชนที่

ถูกบีบบังคับให้ไปใช้แรงงานในถิ่นทุรกันดารอันห่างไกล เช่น ประติมากรรม ‘ดื่มน้ำคิดถึงคนชุดบ่อ (饮水思源)’ ‘สาวเลี้ยงห่าน(牧鹅姑娘)’ รวมถึงงานประติมากรรมนักษัตรขึ้นขั้วขาน นางแอ่นร่อนระบำ (莺歌燕舞) ซึ่งเป็นคำอุปมาที่ใช้สื่อถึงความเจริญรุ่งเรืองของการสร้างสรรค์และการปฏิวัติ ทั้งยังมีงานประติมากรรมที่สร้างจากบทละครจำลองการปฏิวัติ เช่น ประติมากรรมจากบทละคร ‘เรื่องซาเจียปาง(沙家浜)’ เป็นเรื่องราวในช่วงที่จีนทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่น) ‘บันทึกรโคมแดง (红灯记)’ ‘ทหารหญิงในกลุ่มพิทักษ์สีชาด (红色娘子军)’ ‘สาวผมขาว (白毛女)’ และ ‘ยุทธการยึดผาพยัคฆ์ (智取威虎山)’ ตลอดจนผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์อื่น ๆ อีกมากมาย

แม้ว่าผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในช่วงเวลานี้มักเปี่ยมด้วยกลิ่นอายและสีสันของการปฏิวัติอย่างเข้มข้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบในการสร้างสรรค์รวมถึงคุณลักษณะอันเป็นปัจเจกตามยุคสมัยของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเจินที่ปรากฏในช่วงเวลาสำคัญทางประวัติศาสตร์ อีกนัยหนึ่งผลงานศิลปะเหล่านี้ถือเป็นหนึ่งในตัวแทนทางประวัติศาสตร์ เป็นภาษาศิลปะที่ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบผลงานเครื่องเคลือบ ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมแห่งยุคสมัยนั้นอีกด้วย

ภาพที่ 3-24 ผลงานประติมากรรม “ท่านประธานเหมาเจ๋อตง” (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-25 ผลงานประติมากรรม “ดื่มน้ำคิดถึงคนขุดบ่อ” (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-26 ผลงานประติมากรรม “ชาเจี๋ยปิ่ง” (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-27 ผลงานประติมากรรม “สาวผมขาว” (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-28 ผลงานประติมากรรม “ต้าไฉ่เหริน” (Shujing Zhao, 2022)

2.4 ช่วงที่ 4 (ปีค.ศ.1977-1995) ตั้งแต่ช่วงต้นของการปฏิรูปเปิดประเทศจนถึงช่วงทศวรรษที่ 1980 โดยประมาณ

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนก็เข้าสู่ช่วงต้นของการปฏิรูปเปิดประเทศ กระทั่งล่วงเลยเข้าสู่ช่วงปีทศวรรษที่1980 ถือเป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเงินก้าวไปสู่ศักราชแห่งความรุ่งโรจน์โดยได้รับอภินันทนาการจากคลื่นเศรษฐกิจภายในประเทศที่ก่อตัวและเจริญก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดด

เกลียวคลื่นแห่งการพัฒนาส่งผลให้การผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิมได้รับการฟื้นฟู แม่พิมพ์งานประติมากรรมที่เคยถูกทำลายในช่วงที่เกิดการปฏิวัติวัฒนธรรมก็ค่อย ๆ ได้รับการบูรณะและฟื้นฟูอย่างช้า ๆ โดยได้รับความช่วยเหลือจากการฉีกกำลังระหว่างปรมาจารย์ศิลปินที่ยังคงจดจำรายละเอียดเกี่ยวกับงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดั้งเดิมได้อยู่บ้าง กอปรกับข้อมูลบางส่วนที่บันทึกไว้ในตำราเพียงไม่กี่เล่มที่เหลือรอดจากการปฏิวัติก่อนหน้า แม้แต่ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในหัวข้อเกี่ยวกับเทพเซียนปรัมปราและพระพุทธศาสนาที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งในปัจจุบันก็ยังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายอย่าง ‘ผลงานประติมากรรมเทพธิดาหมากอวยพรวันเกิด (麻姑献寿)’ ‘เทพโซ่วซิง (寿星)’ (เทพประจำดาวซิว หนึ่งในสามเทพแห่งอายุวัฒนะ) ‘เจ้าแม่กวนอิมปางประทับบนศิลา (坐岩观音)’ ‘หลิวไห่หยอกล้อคางคกทอง(刘海戏金蟾)’ ตลอดจนงานประติมากรรม ‘เทพฟู่ ลู่และโซ่ว (福禄寿三星)’ (หรือที่คนไทยคุ้นเคยในชื่อ ฮก ลก ซิ่ว สามเทพแห่งสิริมงคล) ล้วนเป็นงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่รวบรวมรายละเอียดพิเคราะห์และสร้างสรรค์ขึ้นใหม่อีกครั้งในยุคนี้

เห็นได้ชัดว่าเนื่องจากนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศ ความกระตือรือร้นในการฟื้นฟูและสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ของผู้คนในยุคดังกล่าวจึงพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เหล่าช่างฝีมือที่เข้ามาเรียนรู้เทคนิคการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในขณะนั้นส่วนใหญ่มักมาในรูปแบบปรมาจารย์ที่พ่วงลูกศิษย์มาศึกษาดูงานร่วมกัน (ภาพที่ 3-29) ปรมาจารย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบหลายท่านได้นำทัพบรรดาลูกศิษย์บุกเบิกสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบสมัยใหม่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ในยุคสมัยแห่งการปฏิรูปนี้ รูปแบบที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น แน่นนอนว่าแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานก็ยิ่งทวีความสร้างสรรค์ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในกระบวนการตกแต่งลวดลายบนเสื้อผ้าอาภรณ์ของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ไม่เพียงยังคงรักษาอัตลักษณ์ของลวดลายมงคลดั้งเดิมเอาไว้ แต่ยังเพิ่มองค์ประกอบที่น่าสนใจอีกมากมายเข้าไปในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์รูปแบบใหม่ อาทิเช่น เทคนิคการตกแต่งด้วยศิลปะ การตัดกระดาษจีน การย้อมพิมพ์สี การทอผ้า จิตรกรรม ตลอดจนเทคนิคทางทัศนศิลป์รูปแบบอื่นที่ส่งเสริมให้งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปแบบใหม่ดูแตกต่างและโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ (ภาพที่ 3-30)

อาจารย์หลิวหยวนฉาง (刘远长) ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินเป็นหัวเรือหัวหน้างานนำทัพเหล่าผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคภายใต้ สังกัดโรงงานร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานชุด 108 วีรบุรุษเขาเหลียงซาน ซึ่งถือเป็นผลงานที่ช่วยยกระดับ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์อย่างที่ไม่เคยมีใครทำได้มาก่อน ผลงานที่โดดเด่นของ อาจารย์หลิวในยุคนั้น ได้แก่ ‘ประติมากรรมพระอรหันต์ห้าห้าผู้เปี่ยมด้วยอารมณ์ขัน (哈哈罗汉)’ และ ‘ประติมากรรมจงพอใจในสิ่งที่ตนมี(知足常乐)’ (ภาพที่ 3-31) ซึ่งผลงานเหล่านี้ได้รับอิทธิพล จากกระแสด้านสุนทรียภาพของสาธารณชนที่มีต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมในสมัยนั้น จึงเป็นที่ชื่นชอบใน หมู่ปวงชนทั่วไปและบรรดานักสะสมงานศิลป์ นอกจากนี้ ผลงานดังกล่าวยังให้แรงบันดาลใจและปลุก ไฟในใจให้ช่างฝีมือภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบพากันลุกขึ้นมาสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบด้วยความกระตือรือร้น กล่าวโดยสรุป ช่วงทศวรรษแห่งการปฏิรูปถือเป็น ช่วงเวลาที่โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินเปี่ยมล้นด้วยแรงกายแรงใจ มีโอกาส สร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบหลากหลายรูปแบบ ทั้งยังเป็นการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิค ฝีมือที่วิจิตรบรรจงอย่างยิ่ง (ภาพที่ 3-32) เป็นยุคสมัยที่เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมที่ช่วยให้ศิลปะ ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินดั้งเดิมกลับเข้าสู่เส้นทางแห่งการพัฒนาอีกครั้ง

ภาพที่ 3-29 อาจารย์ Zeng Longsheng กำลังให้คำปรึกษาแก่ Zhang Yuxian ศิษย์ของเขา

ภาพที่ 3-30 ประติมากรรมระบำตุนหวง (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-31 ประติมากรรมอรหันต์ทรงยิ้ม (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-32 ประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบสมัยใหม่ (Shujing Zhao, 2022)

โดยสรุป รูปแบบการพัฒนาของประติมากรรมเครื่องเคลือบตั้งแต่ปี 1911 จนถึงปัจจุบันมีความใกล้ชิดกับปัจจัยต่างๆ เช่น การอพยพของช่างฝีมือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี อิทธิพลทางการเมือง และแนวทงนโยบายวัฒนธรรม โดยพัฒนาการของประติมากรรมเครื่องเคลือบในช่วงนี้สามารถสรุปออกมาเป็นตารางได้ดังนี้

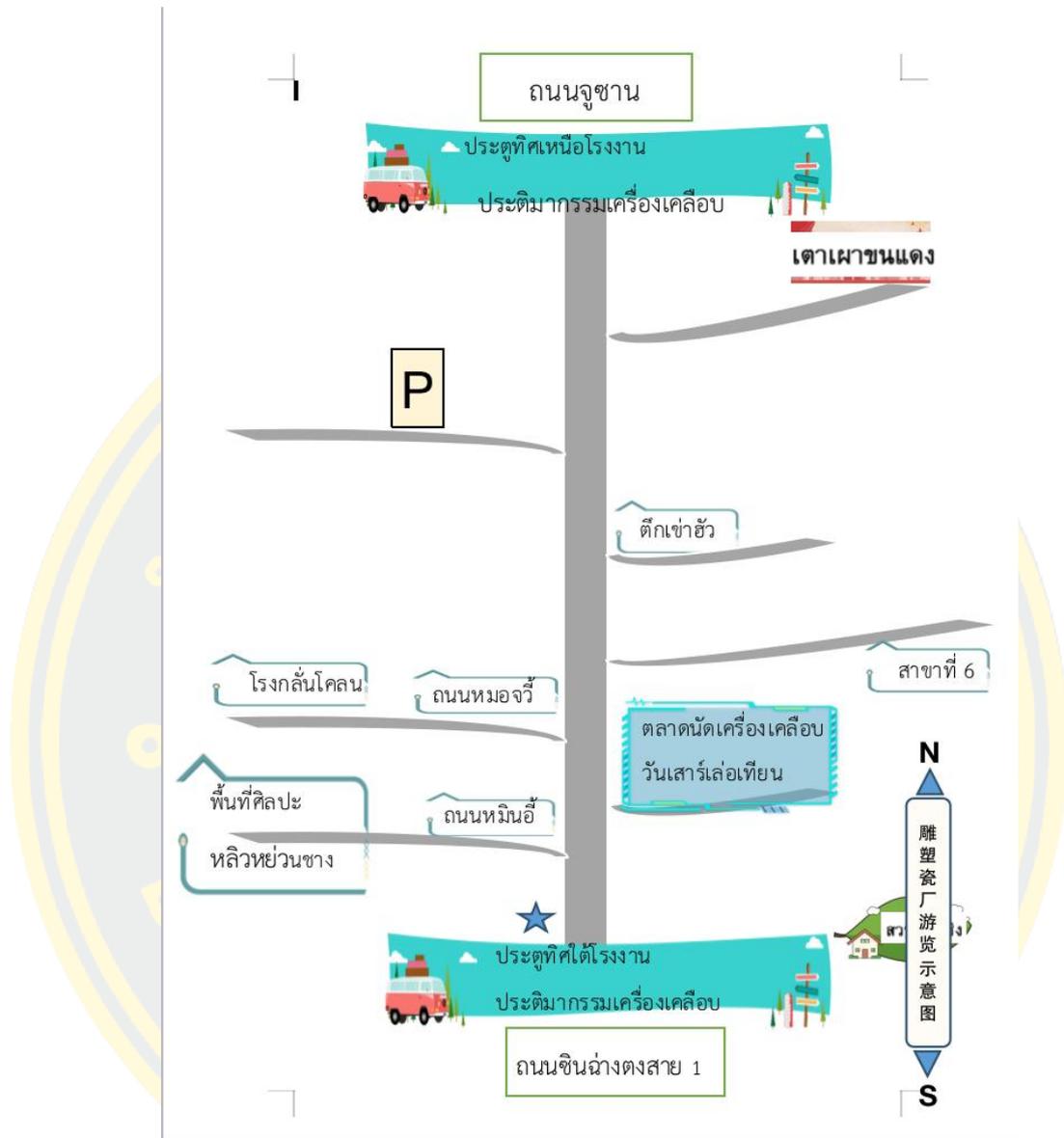
ตารางที่ 3-1 เส้นเวลา (Timeline) ของการพัฒนาของประติมากรรมเครื่องเคลือบจึ่งเต๋อเจิ้น

ช่วงเวลา	รายละเอียด
ช่วงปี ค.ศ.1911 ถึง ค.ศ. 1956	ดำเนินตามเทคนิคทางประติมากรรมของราชวงศ์หมิงและชิง ผสมผสานเข้ากับประติมากรรมรูปแบบ “เต๋อฮั่ว” มณฑลฝูเจี้ยน งานประติมากรรมมีความประณีตละเอียดอ่อนและเหมือนจริง
ช่วงปี ค.ศ.1956 ถึง ค.ศ. 1966	ด้วยแรงผลักดันจากนโยบายวรรณกรรมและศิลปะของ

ช่วงเวลา	รายละเอียด
	ประเทศจีนใหม่ มีความเป็นนวัตกรรมที่โดดเด่น รูปแบบที่หลากหลาย และลักษณะเฉพาะของยุคสมัย
ช่วงปี ค.ศ.1966 ถึง ค.ศ. 1976	เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากการปฏิวัติวัฒนธรรม ส่งผลให้งานประติมากรรมเครื่องเคลือบส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลสำคัญทางการเมือง ทำให้รูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานไม่หลากหลาย
ช่วงปี ค.ศ.1977 ถึง ปัจจุบัน	การสร้างสรรค์มีความอิสระ รูปแบบและแนวคิดมีความหลากหลาย และเทคนิคมีความประณีต

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น

ในปัจจุบันการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นส่วนใหญ่ มักกระจุกตัวอยู่ในเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 (เดิม) ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 (เดิม) ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ฝั่งขวาของเขตพื้นที่ส่วนกลางของโรงงาน (ดังภาพที่ 3-33) ในช่วงแรกเริ่มโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้เป็นโรงงานผลิตเครื่องเคลือบที่ดำเนินการโดยรัฐบาล ในตอนนั้นโรงงานสาขาย่อยที่ 6 (เดิม) เดิมเป็นกลุ่มผลิตและสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบขนาดย่อยที่สังกัดอยู่ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ภาพที่ 3-33 แผนผังโรงงานสาขาย่อยที่ 6 (เดิม) (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-34 ซอยทางเข้าโรงงานสาขาที่ 6 (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-35 ประตูทางเข้าโรงงานสาขาที่ 6 (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-36 สถานะการณปัจจุบันของถนนและบ้านเรือนในโรงงานสาขาที่ 6 (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-37 ซอยทางซ้ายสุดของถนนในโรงงานสาขาที่ 6 (Shujing Zhao, 2022)

ปัจจุบันโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ยังคงมีโรงหัตถกรรมที่ดำเนินการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในรูปแบบท่วงโซ่อุตสาหกรรมสมบูรณ์ครบวงจรอยู่ 2 แห่ง และช่างฝีมืออีกราว 10 ชีวิตที่ยังตั้งมั่นกับการผลิตและสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น นอกเหนือจากนี้ยังมีโรงหัตถกรรมหนึ่งแห่งที่อุทิศทักษะและความเชี่ยวชาญเพื่อสืบสานเทคนิคตกแต่งเขียนสีบนงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ ทว่าช่างฝีมือกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่มีอายุราว 60 ปีโดยประมาณ มีหน้าซ้ำสภาพแวดล้อมในการประกอบการผลิตทั้งสถานที่และอุปกรณ์ไม่ค่อยสมบูรณ์พร้อม มีเพียงโรงหัตถกรรมพื้นที่เล็ก ๆ และเครื่องมือทั่วไปอย่างง่าย ๆ ซึ่งโรงหัตถกรรมทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตัวโรงงานเก่าที่ตั้งอยู่ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้น และส่วนใหญ่มักได้รับผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในหัวข้อเกี่ยวกับเทพเซียนและพุทธศาสนาเป็นหลัก หรือรับจ้างขึ้นรูปโครงประติมากรรมเครื่องเคลือบและตกแต่งผลงานด้วยเทคนิคเขียนสีในนามธุรกิจแปรรูป (ภาพที่ 3-38 - ภาพที่ 3-40)

เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในตลาดงานประติมากรรมเครื่องเคลือบและแนวโน้มสุนทรียภาพสมัยใหม่ โรงหัตถกรรมในโรงงานที่รับผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์จึงลดจำนวนลงอย่างรวดเร็วในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา กอปรกับช่างฝีมือระดับปรมาจารย์รุ่นเก่าไม่มีลูกศิษย์คอยติดตามเรียนรู้และรับสืบทอดทักษะการแกะสลักเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์จึงตกอยู่ในสภาพไร้ผู้สืบทอดและค่อย ๆ เสื่อมถอยลงทุกวัน

ภาพที่ 3-38 สภาพแวดล้อมภายในของห้องปฏิบัติการของโรงงานสาขาที่ 6 (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-39 ช่างฝีมืออายุมากที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-40 ภาพสภาพภายในโรงงานที่มีการจัดสรรพื้นที่อย่างไม่เป็นระเบียบและกระจัดกระจาย (Shujing Zhao, 2022)

เทคนิควิธีและกระบวนการผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของ โรงงานสาขาที่ 6 ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ดั้งเดิมของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นถือเป็นงานเครื่องเคลือบที่มีศิลปะการขึ้นรูปเป็นองค์ประกอบหลัก ในกระบวนการวิวัฒนาการด้านสไตส์งานศิลป์ที่มีมาช้านาน ศิลปะการขึ้นรูปของงานศิลป์ประเภทนี้ได้ซึมซับเทคนิควิธีการขึ้นรูปแบบศิลปะจีนดั้งเดิมไว้หลากหลายรูปแบบ อาทิ ศิลปะชูฮว่าดั้งเดิม (ศิลปะการวาดภาพคู่ตัวอักษรแบบจีนดั้งเดิม) เทคนิคการแกะสลักไม้ เทคนิคการแกะสลักหิน ตลอดจนเทคนิคศิลปะประติมากรรมสี ฯลฯ ทั้งยังนำเทคนิคอื่น ๆ อาทิ การแกะสลัก การหล่อปั้น การปะติด การพิมพ์ การประทับซ้อนให้เกิดระดับชั้นมิติ การสลักลาย การบีบคลึงเพื่อปรับแต่งรูปทรง และเทคนิคการเชื่อม มาบูรณาการร่วมด้วย ซึ่งอัตลักษณ์ด้านเทคนิคการขึ้นรูปมีทั้งคุณลักษณะร่วมที่พบเห็นได้ในศิลปะประติมากรรมทั่วไป และเอกลักษณ์ด้านเทคนิคศิลป์งานเครื่องเคลือบที่โดดเด่น ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นประกอบด้วยเทคนิคขึ้นรูปและเทคนิคตกแต่ง

1. เทคนิควิธีการขึ้นรูป

เมื่อพิจารณาจากพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น กล่าวได้ว่าเทคนิคขึ้นรูปงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์ซ่ง ราชวงศ์หยวน และราชวงศ์หมิงมักเป็นวิธีการที่ผสมผสานระหว่างเทคนิคการนวดปั้นเหนียว (捏塑) เทคนิคปั้นปะติดเหนียว (贴塑) และเทคนิคปั้นแม่พิมพ์โมซุ (模塑) กระทั่งเข้าสู่สมัยราชวงศ์ชิงตอนปลายจนถึงยุคสาธารณรัฐจีนจึงเริ่มมีการนำแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์มาใช้ในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบ แม้เทคนิคและเทคโนโลยีที่ใช้ในการขึ้นรูปจะมีการพัฒนาตามกาลยุคสมัยและก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ทว่าในปัจจุบันงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นก็ยังคงใช้แม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ในการขึ้นรูปด้วยเทคนิคพิมพ์อื่นพีและเทคนิคอัดฉีดฉูเจียง ซึ่งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่ผลิตโดยโรงงานสาขาย่อยที่ 6 มักนิยมขึ้นรูปโดยใช้เทคนิคอื่นพีเสียเป็นส่วนใหญ่

1.1 การขึ้นรูปด้วยเทคนิคพิมพ์อื่นพี

การขึ้นรูปด้วยเทคนิคพิมพ์อื่นพี (印坯成型) คือวิธีการขึ้นรูปที่ผสมผสานระหว่างการขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์และการขึ้นรูปด้วยมือ โดยในขั้นแรก ให้เตรียมดินเหนียวสำหรับขึ้นรูปให้เรียบร้อย แล้วจึงทำแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์โดยอิงตามระดับความซับซ้อนของรูปทรงร่างกายส่วนต่าง ๆ ของมนุษย์ ตั้งแต่ช่วงศีรษะ แขน-ขา ฐานช่วงล่าง และทำเครื่องหมายเพื่อแยกประเภทแม่พิมพ์เอาไว้ ขั้นตอนต่อไป ให้ใช้แรงมือกดก้อนดินเหนียวทรงกลมลงบนช่องแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ที่เตรียมไว้ เพื่อให้ดินเหนียวเปลี่ยนรูปทรงตามบล็อกพิมพ์ จากนั้นจึงประกบส่วนแม่พิมพ์ทั้งสองด้านเข้าด้วยกัน

ให้สนิท รอนจแม่พิมพ์ดูดซับน้ำจนดินด้านในจับตัวแข็งดีแล้วจึงดึงชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์ เสร็จแล้ว จึงนำชิ้นงานที่ได้ไปประกอบรวมกับชิ้นงานส่วนอื่น ๆ เพื่อก่อและขึ้นรูปงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

รูปทรงของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ที่ขึ้นรูปโดยใช้เทคนิคอินพีมักเป็นงานที่มีความซับซ้อน ซึ่งเทคนิคอินพีไม่เพียงสามารถแบ่งแม่พิมพ์ออกเป็นหลาย ๆ ตามความซับซ้อนของรูปทรง แต่ยังสามารถเพิ่มหรือเสริมปริมาณดินเหนียวในจุดต่าง ๆ ได้อย่างยืดหยุ่นซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในการขึ้นรูปงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ขนาดใหญ่ ทั้งยังช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเสริมความแข็งแรงให้กับโครงเครื่องเปล่าเพื่อป้องกันการเสียวจากนานาปัจจัย

กล่าวได้ว่าวิธีขึ้นรูปด้วยเทคนิคอินพีนั้นเหมาะสำหรับการขึ้นรูปงานประติมากรรมเครื่องเคลือบทุกรูปทรงและทุกขนาด อีกทั้งในขณะเดียวกัน เทคนิคอินพียังเป็นวิธีการขึ้นรูปที่โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเงินใช้ในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เป็นหลัก

ตารางที่ 3-2 ภาพแสดงขั้นตอนหลักในการขึ้นรูปด้วยเทคนิคพิมพ์อินพี

ขั้นตอนหลักในการขึ้นรูปด้วยเทคนิคพิมพ์อินพี

3. เสริมความหนาแน่นโดยเพิ่มดินเหนียวในแม่พิมพ์

4. ประกบแม่พิมพ์ทั้งสองด้านให้สนิท รอจนดินจับตัวดีแล้วจึงถอดแม่พิมพ์ออก

5. ถอดชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์

6. ชิ้นงานแต่ละส่วน

7. ตัดแต่งรูปทรงโครงเปล่า ใช้ดินเหนียวอุด

8. เชื่อมติดส่วนประกอบงานประติมากรรมขนาด

ขั้นตอนหลักในการขึ้นรูปด้วยเทคนิคพิมพ์อินทิ	
ตามช่องว่างบริเวณข้อต่อต่าง ๆ	เล็กแต่ละส่วน
	
9. ปรับแต่งรายละเอียดแต่ละส่วนของงานประติมากรรม	

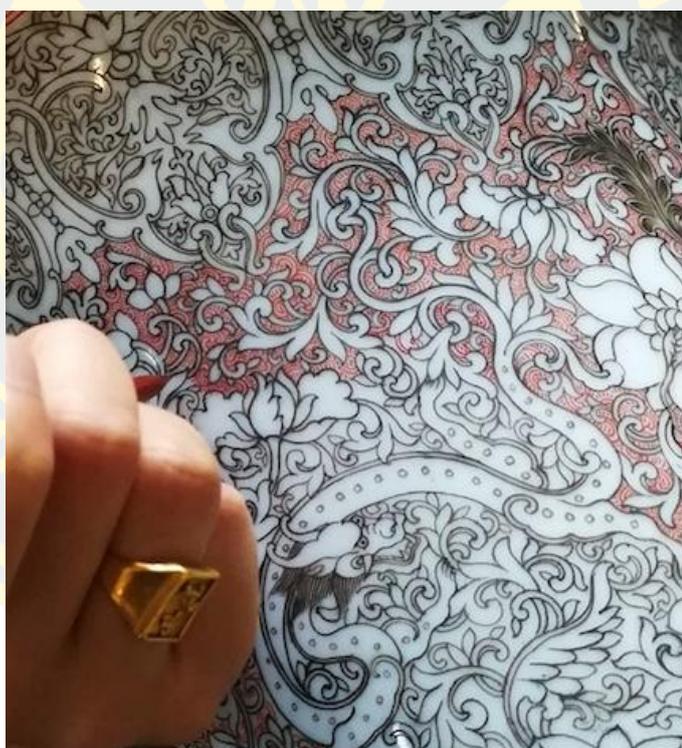
2. เทคนิควิธีการตกแต่ง

อัตลักษณ์ทางศิลปะของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจันทบุรีเงินส่วนใหญ่มักแสดงให้ผ่านเอกลักษณ์เฉพาะด้าน “รูปทรง” ก่อน จากนั้นจึงตามด้วยเอกลักษณ์ด้าน “ภาพวาดลวดลาย” กล่าวคือ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจันทบุรีเงินเริ่มจากการขึ้นโครงรูปเครื่องเคลือบให้เป็นงานประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ จากนั้นจึงนำชิ้นงานเข้าเตาเผาจนได้เครื่องเคลือบเนื้อขาวเกลี้ยง ใช้เครื่องเคลือบเนื้อขาวดังกล่าวเป็นฐานงาน แล้วลงสีวาดเขียนลวดลายตกแต่งบนผิวเคลือบ

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจันทบุรีเงินแบบดั้งเดิมส่วนใหญ่มักตกแต่งโดยใช้เทคนิคเขียนสีเป็นหลัก ซึ่งเทคนิคเขียนสีที่นิยมใช้ตกแต่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ เทคนิคโย่งช่าง เทคนิคโย่งเซี่ย และเทคนิคเซอโย้ว เทคนิคตกแต่งโย่งช่างฉิ่งหรือการเขียนสีบนเคลือบ ประกอบด้วยเทคนิคเผินฉิ่ง กูฉิ่ง ซินฉิ่ง ฟาชู่ย (珐翠) ตลอดจนเทคนิคเหยียนเซอโย้ว ฯลฯ ส่วนเทคนิคตกแต่งโย่งเซี่ยฉิ่งหรือการเขียนสีใต้เคลือบ ประกอบด้วยเทคนิคชิงฮวา ชิงฮวาโย้วลิ้ง และเขียนสีฉู่ฉิ่งใต้เคลือบ ฯลฯ เทคนิคเซอโย้วหรือการเคลือบสีส่วนใหญ่เป็นเทคนิคตกแต่งที่บริเวณผม เสื้อผ้า เครื่องประดับของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์

2.1 การตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีโบราณ (กู่ฉี)

การตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีโบราณ (กู่ฉี) เป็นการเขียนสีตกแต่งบนตัวกระเบื้องเคลือบสีขาวที่มีการเผาเสร็จแล้ว โดยสิ่งที่โดดเด่นและแตกต่างจากเทคนิคอื่น ๆ ก็คือ จะมีการใช้รงควัตถุสีดำที่เรียกว่า “เขียนเฮย (แปลว่า สีดำสด)” มาทำการตัดเส้น และชื่อของสีน้ำที่ใช้ในการวาดตกแต่งจะมีคำว่า “กู่ (แปลว่า โบราณ)” อยู่ข้างหน้า เช่น รงควัตถุสีม่วงจะเรียกว่า “กู่จื่อ (แปลว่า สีม่วงโบราณ)” รงควัตถุสีเขียวจะเรียกว่า “กู่ลวี (แปลว่า สีเขียวโบราณ)” เป็นต้น ลักษณะเฉพาะของการตกแต่งด้วยสีโบราณ (กู่ฉี) คือ ลายเส้นที่วาดลงไปจะมีความหนาที่สม่ำเสมอ คมชัดและยืดหยุ่นได้ หลังจากที่มีการเผาแล้วสีที่ได้จะมีความแวววาวเหมือนแก้วและมีสัมผัสที่นูนขึ้น และเนื่องจากลายเส้นที่แข็งและคมชัดของสีโบราณ สีโบราณจึงถูกเรียกอีกอย่างว่า “สีแข็ง” ซึ่งในภาษาจีนเรียกว่า “ยั้งฉี”

ภาพที่ 3-41 ลายเส้นของการเขียนสีโบราณ (กู่ฉี) (Shujing Zhao, 2022)

วิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีโบราณ คือ การใช้วัสดุสีดำสดในน้ำมันมาทำการวาดลายเส้นของลวดลายโดยช่างฝีมือที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการวาดลายเส้น จากนั้นช่างจะใช้ฟู่กันที่ทำจากขนแพะเติมสีน้ำลงในโครงร่างลายเส้นที่ร่างไว้ และสุดท้ายนำเข้าเตาเผาเพื่อเผาที่อุณหภูมิ

750~800 องศาเซลเซียส เพื่อให้ได้เนื้อสัมผัสที่เหมือนแก้วและมีสีส้มตามความหนาที่กำหนด (ภาพที่ 3-42)

ตารางที่ 3-3 ขั้นตอนและวิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีโบราณ (กุ๊ฉ่)

ขั้นตอนและวิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีโบราณ (กุ๊ฉ่)	
 <p>1. น้ำมันละฟู่กันที่ใช้ในการเขียนสี</p>	 <p>2. สีที่ใช้ในการตกแต่ง</p>
 <p>ขั้นตอนที่ 1 วาดลายเส้น</p>	 <p>ขั้นตอนที่ 2 ลงสี</p>

ขั้นตอนและวิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีโบราณ (กู่ไฉ่)	
 <p>ขั้นตอนที่ 3 วาดลายเส้นและลงสีสำเร็จ</p>	 <p>ขั้นตอนที่ 4 บรรจุลงเตาเผา</p>
 <p>ขั้นตอนที่ 5 เเผาสำเร็จ</p>	

2.2 การตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีนุ่ม (เฟินไฉ่)

สีนุ่ม (เฟินไฉ่) ถูกคิดค้นและเผาในสมัยของจักรพรรดิคังซีแห่งราชวงศ์ชิง (Zhu Huiqiu, 2023, P1) และเรียกอีกอย่างว่า “สีอ่อน (หรววนไฉ่)” เนื่องจากลักษณะการตกแต่งมีลักษณะที่นุ่มนวลละเอียดอ่อน และเป็นสีชมพูอ่อน ลายเส้นที่วาดออกมามีลักษณะคล้ายกับการเขียนสีขาวของภาพวาดจีน และหลังจากที่ทำการเผาสีที่ได้ออกมาจะให้ความรู้สึกของผิวสัมผัสที่ชัดเจน สีนุ่ม (เฟินไฉ่) เป็นเม็ดสีที่พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของ “สีห้าสีบนเคลือบ (สีโบราณหรือกู่ไฉ่) (Zhu Huiqiu, 2023)” โดยความพิเศษของวัสดุเขียนสีนุ่ม คือ ลายเส้นสีดำต้องใช้สีดำที่เรียกว่า “ดำไข่มุก (จูหมิง เลี้ยว)” ในการวาด และบริเวณที่มีการลงสีนั้นจะต้องลงสีด้วยวัสดุสีขาวที่เรียกว่า “สีขาวแก้ว (ปัวหลี่ ไป่)” เป็นพื้นหลังก่อนแล้วลงด้วยเม็ดสีที่บดไป โดยความเหมือนระหว่างการทำตกแต่งด้วยสีนุ่ม(เฟินไฉ่)

และสีโบราณ (กุ๋ไฉ่) คือ เทคนิคทั้งสองจะมีรงควัตถุที่แบ่งออกเป็นวัสดุประเภทน้ำมันและน้ำ เหมือนกัน และเทคนิคทั้งสองจะเป็นเทคนิคที่เขียนสีบนเครื่องเคลือบสีขาวและเผาที่อุณหภูมิเดียวกัน

ภาพที่ 3-42 ลายเส้นและอัตลักษณ์ด้านสีของการเขียนสีแบบสีนุ้ม (เฟินไฉ่) หมายถึงภายในวงกลมสีแดง เป็นการใช้สีขาวลงเป็นสีพื้นหลังก่อน (Shujing Zhao, 2022)

ในด้านของวิธีการวาด การตกแต่งด้วยเทคนิคการเขียนสีนุ้ม (เฟินไฉ่) และสีโบราณ (กุ๋ไฉ่) มีความแตกต่างกันไม่มากนัก โดยข้อแตกต่าง คือ เทคนิคการเขียนสีนุ้ม (เฟินไฉ่) หลังจากมีการวาดลายเส้นด้วยสีดำแล้วจะต้องใช้ผง “สีขาวหิมะ” แบบแห้งเซ็ดอีกครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่า “สีดำไข่มุก” ติดแน่นกับตัวผลงานหลังจากทำการเผา สำหรับการตกแต่งให้ใช้ “สีขาวแก้ว” ลงเป็นพื้นหลังก่อน จากนั้นใช้พู่กันจุ่มน้ำมันก๊าดและเม็ดสีเพื่อลงลงไปบนพื้นที่ตกแต่ง การตกแต่งด้วยสีนุ้ม (เฟินไฉ่) ส่วนใหญ่จะใช้ในลวดลายดอกไม้บนเสื้อผ้าของประติมากรรมรูปบุคคล

ในกระบวนการตกแต่งเขียนสีนุ้ม (เฟินไฉ่) และสีโบราณ (กุ๋ไฉ่) ของเมืองจิ่งเต๋อเจินนั้นมีการจำแนกและแบ่งสัดส่วนงานกันอย่างชัดเจน ซึ่งกระบวนการที่เสร็จสิ้นโดยมีผู้เชี่ยวชาญรับผิดชอบเพียงคนเดียว ได้แก่ กระบวนการร่างเส้น เติมสี ลงสี และการเขียนลายน้ำทอง ดังนั้น การสร้างสรรค์

งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ 1 ชั้นต้องอาศัยความพยายามและความร่วมมือจากช่างฝีมือหลายคนจึงจะสำเร็จ

ภาพที่ 3-43 ภาพในพื้นที่วงกลมเป็นการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีนูน (เฟินไฉ่) (Shujing Zhao, 2022)

2.3 การตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีใหม่ (ซินไฉ่)

สีใหม่ (ซินไฉ่) เกิดขึ้นในช่วงปลายราชวงศ์ซิงและสาธารณรัฐจีนตอนต้น วัสดุสีถูกนำเข้าสู่จีนจากเยอรมนีและประเทศอื่นๆ ในยุโรป (Li Leiyang, 2020) เทคนิคการตกแต่งและอุณหภูมิการเผาของสีใหม่ (ซินไฉ่) จะคล้ายกับสีนูน (เฟินไฉ่) และสีโบราณ (กุไฉ่) และทั้ง 3 เทคนิคก็เป็นการลงสีสันบนเครื่องเคลือบที่มีสีขาว เมื่อเปรียบเทียบกับสีนูน (เฟินไฉ่) และสีโบราณ (กุไฉ่) ข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นของสีใหม่ ได้แก่ ความหลากหลายของวัสดุ ขอบเขตของสีที่กว้างขวาง และสีก่อนและหลังการเผาที่ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมาก (Li Leiyang, 2020) ประวัติความเป็นมาของเทคนิคการตกแต่งเขียนสีใหม่ (ซินไฉ่) นั้นค่อนข้างสั้นเมื่อเทียบกับสีนูน (เฟินไฉ่) และสีโบราณ (กุไฉ่) แต่อย่างไรก็ตาม การบูรณาการและการประยุกต์ใช้การตกแต่งสีใหม่ (ซินไฉ่) เข้ากับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและ

เทคนิคเซรามิกจิ่งเต๋อเจิ้นก็ได้ผ่านความพยายามและการสำรวจของช่างฝีมือเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นมาหลายรุ่น

ตารางที่ 3-4 ขั้นตอนและวิธีการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีใหม่ (ซินไฉ)

วัสดุสีของการตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีใหม่ (ซินไฉ)

1. ผสมน้ำมันกำยานลงในผงสีใหม่

2. คนส่วนผสมให้เข้ากันอย่างลงตัว

3. นำสีที่ได้ไปใส่ในภาดสี

4. ใช้ฟองน้ำในการลงสี

2.4 การตกแต่งด้วยเทคนิคเซโอไทแล้วเขียนสีเพิ่มเติม

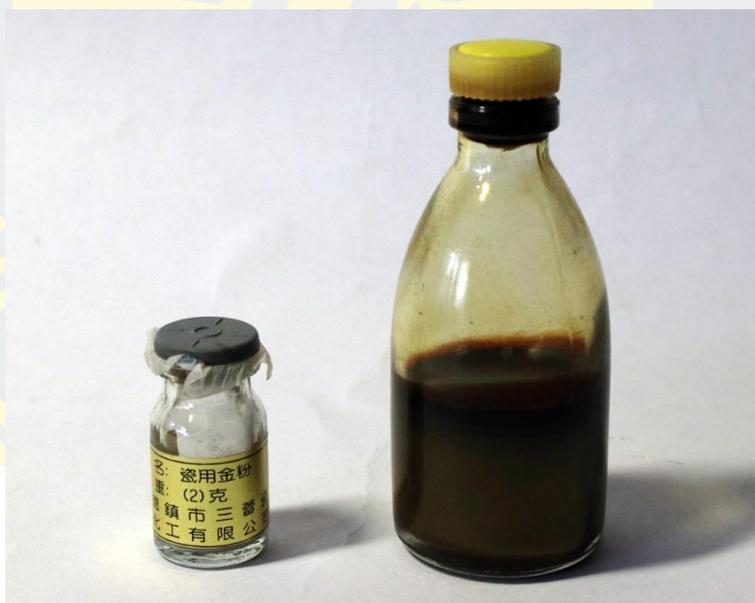
การตกแต่งเทคนิคเซโอไทแล้วเขียนสีเพิ่มเติม คือ การใช้ประโยชน์จากข้อได้เปรียบทางวัสดุของรงค์ตฤสซีของสีใหม่ (ซินไฉ่) มาทำการปัดหรือเกลี่ยสีลงไปบนผิวของผลงาน โดยกระบวนการเฉพาะของเทคนิคตกแต่งนี้อยู่ที่หลังจากขึ้นรูปงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เรียบร้อยแล้ว มีเพียงส่วนเครื่องแต่งกายเท่านั้นที่ตกแต่งลงสีเคลือบทับหมด ส่วนผิวเนื้อที่โผล่พ้นนอกร่มผ้าจะไม่ถูกเคลือบทับ หลังจากผ่านกระบวนการเผาผลิตที่อุณหภูมิสูง เนื่องจากบริเวณส่วนผิวที่ไม่ได้ทาเคลือบจะมีเนื้อสัมผัสผาตและด้าน จากนั้นช่างฝีมือจึงใช้รงควัตถุเนื้อน้ำมันสีดำเหยียนเฮยหรือสีแดงซีซื่อตกแต่งโดยแตะหรือตบรงควัตถุลงบนบริเวณเนื้อผิวที่ให้ความรู้สึกหยาบผาตด้วยเทคนิคฝนไฉ่และกูไฉ่ เพื่อให้สีบริเวณผิวเนื้อค่อย ๆ เปลี่ยนทีละน้อยจนได้ผิวเนื้อที่ให้ความรู้สึกด้านทึบ ไม่วาววับ

ภาพที่ 3-44 ภาพแสดงคุณลักษณะของผิวเนื้อที่ตกแต่งด้วยเทคนิคเซโอไทเขียนสีเพิ่มเติม (Shujing Zhao, 2022)

2.5 การตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนลายน้ำทอง (เหมียวจิน)

เทคนิคเขียนลายน้ำทอง (เหมียวจิน) คือวิธีตกแต่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในงานประดิษฐ์เครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยเป็นการตกแต่งใช้ทอง (ผงทองคำบริสุทธิ์) หรือน้ำทองเหลว (มีแร่โลหะทองผสมอยู่ประมาณ 13 %) เป็นรงควัตถุที่ใช้ตกแต่งเขียนลายบางส่วนหรือทุกส่วนของงานเครื่องเคลือบ หลังจากผ่านการอบลายในอุณหภูมิ 750-800 องศาเซลเซียสผลลัพธ์ที่ได้เปล่งประกายวาววับเป็นสีทองสว่าง โดยความแตกต่างระหว่างผงทองคำบริสุทธิ์และน้ำทองเหลว คือ ผงทองคำบริสุทธิ์ต้องผสมและบดด้วยน้ำมันการบูรก่อนใช้ ส่วนน้ำทองเหลวสามารถนำมาใช้ในการทำสีตกแต่งได้โดยตรง ผลลัพธ์ของสีที่ได้ก็แตกต่างกัน สีของผงทองคำบริสุทธิ์หลังการเผาจะเหมือนกับสีของทองคำแท้ที่มีความสว่างมาก ส่วนสีของน้ำทองเหลวจะค่อนข้างคล้ายกับสีของการเคลือบทอง เทคนิคการตกแต่งด้วยการเขียนลายน้ำทอง (เหมียวจิน) ส่วนใหญ่มักใช้ตกแต่งลวดลายบนเครื่องประดับผม ลูกปัด หรือลวดลายเสื้อผ้า ซึ่งเทคนิคนี้ทำให้ผลงานให้ความรู้สึกสวยงามและหรูหรา

ภาพที่ 3-45 ด้านซ้ายเป็นผงทองคำบริสุทธิ์ ด้านขวาเป็นน้ำทองเหลวที่มีปริมาณทองคำ 30% (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-46 ภาพผลลัพธ์ที่มีการตกแต่งด้วยเทคนิคการเขียนลายด้วยน้ำทองคำเหลือง (Shujing Zhao, 2022)

ภาพที่ 3-47 ภาพผลลัพธ์ที่มีการตกแต่งด้วยเทคนิคการเขียนลายด้วยทองคำบริสุทธิ์ (Shujing Zhao, 2022)

สรุป

บทนี้ได้มีการศึกษา วิเคราะห์และลงพื้นที่สำรวจขนาด อัตลักษณ์ทางเทคนิค และรูปแบบทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบที่อยู่ในพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบจีนเมืองจิ้งเต๋อเงินตามช่วงเวลาในการผลิต จากการศึกษาพบว่า ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ้งเต๋อเงินส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1.รูปเคารพ 2.รูปทรงมนุษย์ในวรรณกรรมอุปรากรจีน 3.รูปทรงมนุษย์บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ 4.รูปทรงมนุษย์บุคคลทั่วไป สำหรับพัฒนาการทางรูปแบบของการประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเงินเริ่มต้นในช่วงสมัยสาธารณรัฐจีนและผ่าน 4 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1911 ถึง 1956 ประติมากรรมเครื่องเคลือบในช่วงนี้มีความละเอียดอ่อนเหมือนจริง และเป็นแบบดั้งเดิม ช่วงที่ 2 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1956 ถึง 1966 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในช่วงนี้มีแนวคิดในการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคในการสร้างรูปทรง และรูปแบบการสร้างสรรค์ที่แตกต่างกัน ช่วงที่ 3 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1966 ถึง 1967 ประเภทของการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงนี้ไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่สะท้อนถึงประเด็นทางการเมืองและการปฏิวัติ ช่วงที่ 4 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1977 ถึง 1995 ความตระหนักู้เชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับประติมากรรมเครื่องเคลือบได้รับการปลดปล่อย ส่งผลให้แนวคิดและเทคนิคในการสร้างสรรค์ ตลอดจนองค์ประกอบในการตกแต่งมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

จากการลงพื้นที่เยี่ยมชมและสำรวจโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการลงพื้นที่สำรวจสถานะการผลิตและเทคนิคการผลิตของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 (เดิม) พบว่าเทคนิคทางประติมากรรมเครื่องเคลือบในปัจจุบันใช้เทคนิคการพิมพ์อินฟิเป็นเทคนิคในการขึ้นรูปเป็นหลัก ส่วนสำหรับเทคนิคการตกแต่งแบ่งออกเป็น การตกแต่งด้วยเทคนิคเขียนสีนูน (เฟินไฉ่) สีโบราณ (กุไฉ่) สีใหม่ (ซินไฉ่) เทคนิคเช่อไท่แล้วเขียนสีเพิ่มเติม และการเขียนลายน้ำทอง

จากการศึกษาในบทนี้พบว่า เทคนิค วิธีการและประเภทที่ใช้ในประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของจิ้งเต๋อเงิน สามารถพบได้ในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้เป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการวิเคราะห์อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนโครงการการสืบทอดและพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบในบทต่อไป

บทที่ 4

อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ รูปทรงมนุษย์

บทนี้เป็นการนำผลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามที่โรงงานเครื่องเคลือบประติมากรรมจิ่งเต๋อเจิ้นสาขาที่ 6 พิชิตภัณฑ์เซรามิกจิ่งเต๋อเจิ้น และผลจากการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งใช้ทฤษฎีทางวัฒนธรรม และทฤษฎีพิชิตภัณฑ์มีชีวิตและทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรม ทำการวิเคราะห์อัตลักษณ์ ความหมายทางวัฒนธรรม และคุณค่าทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ และเริ่มวางแผนโครงการการจัดศิลปวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบพิชิตภัณฑ์มีชีวิตโรงงานเครื่องเคลือบประติมากรรมเครื่องเคลือบ

อัตลักษณ์ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ไม่เพียงมีการผลิตประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เท่านั้น แต่ยังมี การสร้างการสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับดอกไม้ สัตว์ และทิวทัศน์อีกด้วย เป็นการตกผลึกและประสบการณ์ที่สะสมอย่างยาวนานของช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบในจิ่งเต๋อเจิ้น โดยวิธีการนำเสนองานประติมากรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ประกอบด้วยความหลากหลายของเทคนิคงานฝีมือทางประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้นเท่านั้น แต่ยังมีลักษณะเฉพาะของพื้นที่ที่นิยมใช้เทคนิคการเขียนสีแบบเฟินไฉ่และแบบกุ๊ไฉ่ อีกทั้งยังมีรูปแบบศิลปะทางประติมากรรมที่มีลักษณะเฉพาะของชนชาติและรสนิยมทางสุนทรียภาพที่แข็งแกร่ง โดยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานแห่งนี้ส่วนใหญ่สะท้อนให้ผ่านรูปทรง การตกแต่งสีส้น และเทคนิค

1. อัตลักษณ์ด้านรูปทรง

อัตลักษณ์ด้านรูปทรงของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานเครื่องเคลือบสอดคล้องกับรูปแบบการใช้งาน โดยจะมีทั้งคุณสมบัติในการตกแต่งและการใช้งานจริง และส่วนใหญ่จะเป็นงานหัตถกรรมที่ผลิตขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดและชีวิตทางวัฒนธรรม โดยอัตลักษณ์ด้านรูปทรงของประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นสามารถแบ่ง ได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) รูปทรงที่พัฒนามาจากภาพจิตรกรรมจีน 2) รูปทรงที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบ “เหอไฟ”

เมืองเต๋อฮั่ว มณฑลฝูเจี้ยน 3) รูปทรงแบบ “พีรามิด” 4) รูปทรงที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะทางศาสนาของจีนแบบดั้งเดิม

1.1 รูปทรงที่พัฒนามาจากภาพจิตรกรรมจีน

ท่าทาง การเคลื่อนไหว เครื่องประดับในงานประติมากรรมจีนโบราณมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับภาพวาด ภาพพิมพ์ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง และศิลปะการวาดภาพอื่นๆ ของจีน หนึ่งในนั้น แนวคิดในการการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบตุนหวงและภาพพิมพ์ไม้ของตำบลหยางหลิว จึงมักปรากฏให้เห็นในประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (ภาพที่ 4-1 และ 4-2) ด้านหนึ่ง เนื่องจากการเรียนรู้วิธีการสร้างรูปทรงและกฎการสร้างสภาพแวดล้อมมาจากภาพวาดจีน ในอีกด้านหนึ่ง รูปแบบศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบมีรากฐานมาจากวิถีชีวิตประจำวันของผู้คน แล้วถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากจิตสำนึกและอิสระทางสุนทรียภาพของผู้คน

หลิว หยวนฉางกล่าวว่า “ในการสร้างสรรค์ผลงานของเขาจะผสมผสานความคิดและความรู้สึกของตัวเอง และใช้วัสดุเซรามิกเพื่อแสดงภาษาทางประติมากรรมที่มีเอกลักษณ์ประจำชาติ” โดยรูปทรงจะมีความแปลกใหม่ที่ก้าวข้ามความเป็นดั้งเดิมแสดงให้เห็นถึงความอิสระ ความทันสมัย และบุคลิกภาพของผู้สร้างงาน หลิว หยวนฉางมีการนำรูปทรงของนางอัปสรในภาพจิตรกรรมฝาผนังตุนหวงมาใช้เป็นเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานจำนวน 2 ชิ้น โดยผลงานทั้ง 2 ชิ้นยังคงใช้วิธีการสร้างประดับตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจีนต่อเงิน แต่ในด้านของรูปทรงโดยรวมมีการก้าวข้ามจากความเป็นดั้งเดิม โดยผลงานชิ้นที่ 1 คือประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ที่มีรูปทรงตัว S แบบเอียง และผลงานที่ 2 เป็นประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีรูปทรงสามเหลี่ยมคว่ำ “ สวรรค์บนแดนดิน” โดยผลงานทั้ง 2 ชิ้นนี้ใช้เทคนิคการทำให้เกินจริงทางศิลปะ อีกทั้งรูปลักษณ์และโครงสร้างของผลงานมีความเข้มงวดและซับซ้อนเป็นอย่างมาก รายละเอียดของรูปทรง เช่น ริมบันที่ม้วนและลอย ร่างกายส่วนบนที่เปลือยเปล่า กระโปรงยาวสีเขียวอ่อน รายละเอียดเหล่านี้ล้วนได้ซึมซับมาจากองค์ประกอบของจิตรกรรมฝาผนังตุนหวง (ภาพที่ 4-3 ถึง 4-5)

ภาพที่ 4-1 ภาพพิมพ์หยาวหลิวซิง “เหนียนเหนียนโย่วยวี (แปลว่า เหลือกินเหลือใช้)

(http://www.360doc.com/content/18/1225/00/44280496_804240556.shtml)

ภาพที่ 4-2 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เหนียนเหนียนโย่วยวี (แปลว่า เหลือกินเหลือใช้) (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-3 ภาพนางอัปสราในภาพจิตรกรรมฝาผนังถุนหวง
 (https://www.sohu.com/a/621709261_121124806)

ภาพที่ 4-4 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เทพธิดาโปรยดอกไม้” (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-5 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “สวรรค์บนดิน”

(<http://www.zhongguociwang.com/show.aspx?id=16854&cid=263>)

1.2 รูปทรงที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบ “เหอไฟ” เมืองเต๋อฮั่ว มณฑลฝูเจี้ยน

รูปทรงของประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบ “เหอไฟ” เมืองเต๋อฮั่ว มณฑลฝูเจี้ยน ประเทศจีน ในการสัมภาษณ์ศิลปินทิว หยวนฉาง ท่านได้นำผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบเต๋อฮั่วที่เคยศึกษาตอนยังเป็นวัยรุ่นมาให้ชม พบว่าไม่ว่าจะเป็นเทคนิคหรือรูปทรงมีความเป็นเอกลักษณ์ของประติมากรรมเต๋อฮั่วอย่างชัดเจน ในระหว่างการสัมภาษณ์ ศิลปินทิว หยวนฉางได้ยกย่องชื่นชมประติมากรรมเครื่องเคลือบเต๋อฮั่วเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่ารูปแบบและคุณลักษณะของประติมากรรมเครื่องเคลือบเต๋อฮั่วมีอิทธิพลอย่างมากต่อศิลปินประติมากรรมเครื่องเคลือบรุ่นเก่าในจิ่งเต๋อเจิ้น

ภาพที่ 4-6 ศิลปินหลิวหยวนฉางและผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบพระยูไลของเขา (Shujing Zhao, 2022)

จากการลงพื้นที่ภาคสนามสามารถสรุปได้ว่า ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งและหยวน ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของจิ่งเต๋อเจิ้นส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการสร้างรูปทรง ได้แก่ การติด การบีบ และการปั้น ภายหลังจากในสมัยสาธารณรัฐจีนได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบ “เหอไฟ” ส่งผลให้เทคนิคการสร้างรูปทรงของผลงานมีความเรียบง่ายมากขึ้น อีกทั้งการแสดงออกทางสีหน้าของผลงานก็ค่อย ๆ มีรายละเอียดและละเอียดอ่อนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รูปทรงและรูปแบบของเสื้อผ้าของบุคคลส่วนใหญ่จะแสดงโดยการพับเชิงเส้น นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นแบบดั้งเดิมจะพบว่า งานประติมากรรมเครื่องเคลือบของเต๋อฮั่วจะมีการลงสีเพียงสีเดียว พื้นผิวของเสื้อผ้าใช้เทคนิคการแกะสลักด้วยมีด แต่สำหรับประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นจะมีการลดทอนเส้นของลวดลายลง ทำให้ประติมากรรมดูเรียบเนียน มีพื้นผิวที่เรียบลื่นมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การลงสีและตกแต่งในภายหลังง่ายมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4-7 ประติมากรรมเครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ซ่ง (Cao Chunsheng, 2015)

ภาพที่ 4-8 ประติมากรรมเครื่องเคลือบพระโพธิสัตว์กวนอิมแบบศิลปะเซโหวไฟ

(<https://www.huitu.com/photo/show/20230302/002838035204.html>)

ภาพที่ 4-9 ประติมากรรมเครื่องเคลือบสีขาวของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2023)

1.3 รูปทรงแบบ “พีรามิด”

อัตลักษณ์อีกประการหนึ่งของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของจิ่งเต๋อเจิ้น คือรูปทรงแบบ “พีรามิด” ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันทั่วไปสำหรับประติมากรรมเครื่องเคลือบ เนื่องจากโครงสร้างของรูปทรงแบบ “พีรามิด” ช่วยให้ผู้คนรู้สึกถึงความมั่นคงและให้ความรู้สึกแบบดั้งเดิมต่อการรับรู้ทางสายตา ยกตัวอย่างเช่น รูปทรงของผลงาน “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของเซ่ จินไถ ในการจัดองค์ประกอบภาพมีการใช้ความสมมาตรระหว่างแกนกลางและเส้นทแยงมุมสองเส้นเพื่อจัดองค์ประกอบของงานประติมากรรม มีการนำความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างรูปปั้น กระเช้าดอกไม้ เมฆ และริบบิ้นมาผสมผสานเข้ากันอย่างลงตัว นอกจากนี้ยังก้อนเมฆที่ขยายออกไปทั้งทางซ้ายและขวาซึ่งได้สอดรับกับมือสองชั้นที่กำลังยกขึ้นเป็นอย่างดี ทำให้งานประติมากรรมในภาพรวมมีองค์ประกอบเป็นรูปสามเหลี่ยมและมีรูปทรงที่มั่นคง

ภาพที่ 4-10 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของไซ่ จินไถ
(<http://www.jdzmc.com/Article/Class11/Class41/14114.html>)

ในความเป็นจริง ประติมากรรมเครื่องเคลือบจำนวนมากของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินมีรูปทรงแบบ “พีระมิด” แต่รูปทรงแบบ “พีระมิด” สามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบคือ “พีระมิดแบบตรง” และ “พีระมิดแบบกลับหัว” ตัวอย่างเช่น ผลงาน “ต้าไฉ่เหริน” ถึงแม้ว่าผลงานนี้จะเป็นงานประติมากรรมกลุ่มบุคคล แต่รูปทรงโดยรวมก็มีพื้นฐานมาจากหินก้อนใหญ่ และจากการแสดงอิริยาบถต่าง ๆ ของตัวละคร ส่งผลให้รูปทรงโดยรวมของผลงานอยู่ในรูปแบบของ “พีระมิดแบบตรง” (ดังแสดงในภาพที่ 4-11) ผลงานประเภทนี้มีตัวอย่างอยู่เป็นจำนวนมาก ข้อดีของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีรูปทรงแบบ “พีระมิดแบบตรง” คือ ขึ้นรูปและเผาได้ง่าย อีกทั้งยังยากต่อการยุบหรือแตก

สำหรับรูปทรงของผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เซตสิ่งโต” เป็นการนำศิลปะกายกรรมจีนมาผสมผสานเข้ากับระบำเซตสิ่งโตเหยียบดอกไฮเดรนเยียได้อย่างชาญฉลาดของ โดยมีบุคคลที่ยืนอยู่บนสิ่งโต ส่งผลให้รูปทรงโดยรวมของผลงานเป็นรูปทรงแบบ “พีรามิดกลับหัว” (ภาพที่ 4-12) หรือดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “สวรรค์บนดิน” ของหลิวหยวนฉาง และ “บัลเลต์” ของโจวก้าวเงินต่างก็เป็นประติมากรรมที่มีรูปทรงแบบ “พีรามิดกลับหัว” ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงนี้ได้รับการออกแบบอย่างชาญฉลาดและมีความยากต่อการเผา ต้องใช้ความสามารถในการสร้างรูปทรงและการปฏิบัติงานจริงที่ยอดเยี่ยมของผู้สร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 4-11 ผลงาน “ต้าไฉ่เหริน” ที่มีรูปทรงแบบพีรามิดตรง (Shujing Zhao, 2023)

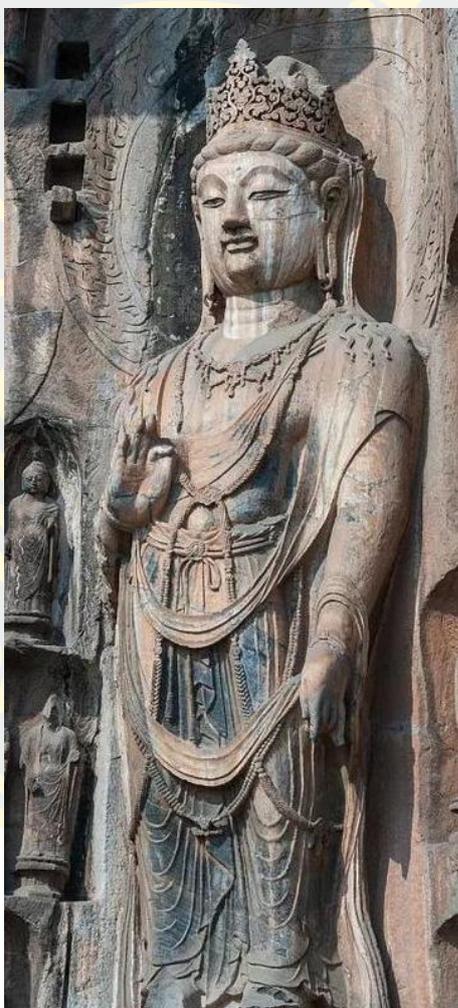

ภาพที่ 4-12 ผลงาน “เชิดสิงโต” รูปทรงแบบพีรามิดกลับหัว (Shujing Zhao, 2023)

1.4 รูปทรงที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะทางศาสนาของจีนแบบดั้งเดิม

รูปทรงและอิริยาบถของประติมากรรมเครื่องเคลือบของบุคคลสำคัญทางศาสนาในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบส่วนใหญ่ได้มาจากรูปปั้นของลัทธิเต๋าและพุทธศาสนาในวัดและถ้ำ เช่น พระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์กวนอิม พระศากยมุนี พระยูไล และเทพเหอเหอเอ๋อร์เซียน โดยประติมากรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่มีขนาดใหญ่ และมีที่ตั้งบูชาที่แน่นอน ในวัฒนธรรมพื้นบ้านของจีน ผู้คนจะทำการบูชา ถวายเครื่องสักการะ และกราบไหว้ในช่วงเทศกาลดั้งเดิม ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมพื้นบ้านของจีน โดยรูปทรงส่วนใหญ่จะอ้างอิงมาจากประติมากรรมทางศาสนาในวัดและถ้ำต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น พระพุทธรูปที่ถ้ำหลงเหมินในเมืองลั่วหยางในภาพที่ 4-13 และพระพุทธรูปกระเบื้องเคลือบของหลิว

หยวนฉางในภาพที่ 4-14 เมื่อเปรียบเทียบประติมากรรมทั้งสอง เมื่อสังเกตรายละเอียดของเครื่องประดับผม ใบหน้า องค์ประกอบเสื้อผ้าจะพบว่า พระพุทธรูปกระเบื้องเคลือบของหลิวหยวนฉางมีการซึมซับรายละเอียดการสร้างรูปทรงมาจากรูปปั้นพระพุทธรูปในถ้ำของจีนแบบดั้งเดิม พร้อมกับการลดขนาดของประติมากรรมและใช้วัสดุที่เป็นเครื่องเคลือบ ทำให้สามารถพกพาและตั้งบูชาในบ้านได้ง่าย ทำให้ผู้คนสามารถสักการะบูชารูปเคารพนี้ในสถานที่ส่วนตัวได้สะดวกยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงศาสนา และเป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณของผู้คนในการขอพรเพื่อความสงบสุขของชีวิต

ภาพที่ 4-13 พระพุทธรูปที่ถ้ำหลงเหมินในเมืองลั่วหยาง (<https://www.meipian.cn/1kxobe11>)

ภาพที่ 4-14 พระพุทธรูปกระเบื้องเคลือบของหลิวหยวนฉาง (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-15 ประติมากรรมเทพเจ้าแห่งความมั่งคั่งในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-16 ประติมากรรมพระโพธิสัตว์เจ้าแม่กวนอิมที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ
(Shujing Zhao, 2023)

โดยสรุป ประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเทคนิคการปั้น และมีลักษณะเฉพาะด้วยรูปทรงที่ซับซ้อนและรายละเอียดที่สวยงาม คุณลักษณะของรูปทรงสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานและการชื่นชม มีบรรยากาศแห่งวัฒนธรรมพื้นบ้านที่แข็งแกร่ง รูปทรงของประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นการพัฒนา การบูรณาการ และความต่อเนื่องของศิลปะประติมากรรมจีนโบราณ ไม่เพียงสอดคล้องกับโครงสร้างทางวิทยาศาสตร์และสอดคล้องกับหลักการของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะของวัตถุในธรรมชาติผ่านการเปลี่ยนแปลงรูปทรงอีกด้วย ซึ่งนี่เป็นการผสมผสานระหว่างรูปแบบประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้นและศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ

สมัยใหม่ เป็นการถ่ายทอดเทคนิคและภูมิปัญญาการออกแบบของประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ยอดเยี่ยมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน

2. อุตลักษณ์ด้านลวดลายที่ปรากฏบนประติมากรรมรูปทรงมนุษย์

อุตลักษณ์ด้านลวดลายของประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีความสวยงามและเสน่ห์ทางศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความเป็นวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมที่โดดเด่น สำหรับลวดลายตกแต่งมีการสืบทอดลวดลายมงคลจีนโบราณ เช่น ลายประแจเงิน ลายขอบ ลายหม้อม้วน ลายนกกระเรียน ลายวงดอกไม้ ลายค้ำควา ลายน้ำทะเล ลายเมฆ ลายผ้าไหม ซึ่งลวดลายเหล่านี้มีความหมายที่สื่อถึงความเป็นสิริมงคล เช่น ความมั่งคั่ง อายุยืนยาว และความสุข โดยลวดลายเหล่านี้ก็จะแตกต่างกันไปตามจุดต่าง ๆ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของผลงานประติมากรรมรูปทรงมนุษย์นั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ลวดลายเส้นขอบเหล่านี้มักจะสอดคล้องกับเพศสถานะ และเนื้อหาที่ปรากฏของประติมากรรม โดยจะมีความหมายที่สื่อถึงความเป็นมงคลในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม (ตารางที่ 4-1)

ตารางที่ 4-1 ลวดลายการตกแต่งขอบเสื้อผ้าบนประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

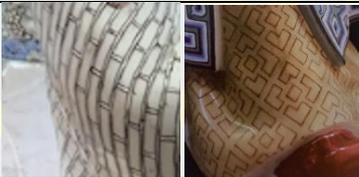
ชื่อลาย	ที่มาของลาย	ภาพ	ความหมาย
ลายประแจเงิน	เครื่องสัมฤทธิ์		ความต่อเนื่อง ความไม่มีที่สิ้นสุด
ลายมังกรขุย (สัตว์ในตำนาน)	เครื่องสัมฤทธิ์และ เครื่องหยก		สัญลักษณ์แห่งอำนาจและ ศักดิ์ศรี
ลายตะขอ	เครื่องสัมฤทธิ์		แสดงความปรารถนาดีและ ความฝันที่เป็นจริง
ลายหม้อม้วน	ภาพจิตรกรรมฝาผนัง สมัยราชวงศ์ถัง		ความมีชีวิตชีวา ความฉลาด และเป็นมงคล

ชื่อลาย	ที่มาของลาย	ภาพ	ความหมาย
ลายเถาว์วัลย์	เครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องเงิน		ความไม่มีที่สิ้นสุด และการมีความสุขตลอดไป

เนื่องจากลวดลายหลักของเครื่องแต่งกายบนงานประติมากรรมมีพื้นที่ในการลงสีขนาดใหญ่ ลวดลายตกแต่งบนเครื่องแต่งกายจึงประกอบด้วยลวดลายหลักและลวดลายเสริม แต่ในบางครั้งลวดลายเสริมก็จะถูกตัดออกไป เหลือไว้เฉพาะลวดลายหลักเท่านั้น โดยลวดลายหลักที่ใช้กันทั่วไปในการตกแต่ง ได้แก่ ลายชวงดอกไม้ ลายมังกร ลายหงส์ ลายค่างควา ลายกิ่งดอกไม้ และลวดลายที่ใช้เป็นองค์ประกอบเสริมส่วนใหญ่ได้แก่ ลายเรขาคณิต ลายเส้นตรง ลายหุรี และลายเมฆ (ตารางที่ 4-2)

ตารางที่ 4-2 ลวดลายหลักที่ใช้ในการตกแต่งประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ชื่อลาย	ที่มาของลาย	ภาพ	ความหมาย
ลายวงดอกไม้	ผ้าไหม		มั่งคั่งและโชคดี
ลายมังกร	ผ้าปัก		ความมั่งคั่งและอำนาจ มักใช้ในประติมากรรม เครื่องเคลือบรูปทรง มนุษย์ที่เป็นเพศชาย
ลายหงส์	ผ้าไหม ผ้าปัก		ความมั่งคั่งและอำนาจ มักใช้ในประติมากรรม เครื่องเคลือบรูปทรง มนุษย์ที่เป็นเพศหญิง

ชื่อลาย	ที่มาของลาย	ภาพ	ความหมาย
ลายค้างคาว	ผ้าไหม ผ้าปัก		อายุยืนยาวและโชคดี
ลายก้านดอกไม้	ภาพวาดดอกไม้และนกแบบจีน ผ้าปัก		ความมั่งคั่ง
ลายเรขาคณิต	ผ้าไหม ผ้าปัก		ความต่อเนื่อง ความไม่มีที่สิ้นสุด
ลายเส้นตรง	ผ้าไหม ผ้าปัก		ความต่อเนื่อง ความไม่มีที่สิ้นสุด
ลายตีนผ้าไหม	ผ้าไหม		ความไม่มีที่สิ้นสุด ความมั่งคั่ง
ลายผ้าทอ	ผ้าไหม		ความมั่งคั่ง และอายุยืนยาว

โดยสรุป ลวดลายตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีการผสมผสานลวดลายที่มาจากเครื่องสัมฤทธิ์ เครื่องหยก เครื่องทอง เครื่องเงิน ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ผ้าไหมแบบดั้งเดิม และงานปัก สิ่งเหล่านี้เป็นสืบทอดศิลปะหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของจีน

3. อัตลักษณ์ด้านการใช้สี

อัตลักษณ์ด้านการใช้สีของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสะท้อนถึงคุณลักษณะของการตกแต่งเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจีนต่อ

เงิน ที่มีทั้งการใช้สีที่นุ่มนวลและละเอียดอ่อนแบบเฟินไฉ่ สีที่มีความสดใสและสว่างแบบกุ๊ฉ่ และสีที่ดูทรูหราดงามแบบจงไฉ่ โดยการตกแต่งส่วนใหญ่จะใช้สีต่าง ๆ เช่น แดง เหลือง น้ำเงิน เขียว ม่วง ทอง ส้ม และดำ ซึ่งการใช้สีและการแสดงออกทางศิลปะของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินนี้จะสัมผัสได้ถึงความเป็นพื้นที่ ประเพณี พื้นบ้าน และความคิดสร้างสรรค์ของเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินแบบดั้งเดิม รวมถึงการบูรณาการและพลังการแสดงออกของวัฒนธรรมดั้งเดิมและศิลปะเครื่องเคลือบของจีน

3.1 กลุ่มสีแดงและสีส้ม

ไม่ว่าจะเป็นศิลปะการตัดกระดาษ การมัดย้อม หรือการทอผ้าในหัตถกรรมจีนโบราณ หรืองานแต่งงานและการต้อนรับปีใหม่ตามประเพณีดั้งเดิม สีแดงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อถึงการเฉลิมฉลอง ความเจริญรุ่งเรือง ความเป็นสิริมงคล และอำนาจตามระบบสีแบบดั้งเดิมของจีน การใช้สีของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจะมีการลงสีตามความต้องการของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับของผลงานนั้น ๆ โดยพื้นที่ขนาดใหญ่ที่ตกแต่งด้วยสีแดงส่วนใหญ่จะใช้สำหรับเครื่องแต่งกายของเทพเจ้าและบุคคลทางศาสนา หรือเครื่องแต่งกายของตัวละครในวรรณคดี เช่น กระโปรง เสื้อคลุม เครื่องแบบราชการ และชุดแต่งงาน หนึ่งในนั้น จิวรพระสีแดงที่เป็นเครื่องแต่งกายของพระสงฆ์เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความศรัทธา ความจริงใจ และความเคร่งขรึม ส่วนเครื่องแต่งกายที่มีสีแดงของตัวละครอื่นๆ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อตกแต่งให้เข้ากับตัวละคร เรื่องราวและแสดงถึงบรรยากาศที่รื่นเริง มงคล และสนุกสนาน

สำหรับสีส้มเป็นสีที่ใช้กันทั่วไปในการตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์จิ่งเต๋อเจิน โดยทั่วไปทำจากสีแดงเข้มผสมเข้ากับสีเหลืองเข้มขึ้น หากเปรียบเทียบกับความเป็นดั้งเดิมของสีแดงพบว่า สีส้มจะมีชีวิตชีวาและสดใสมากกว่า และมักใช้ในการตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เป็นบุคคลที่มีอายุน้อยและมีชีวิตชีวา

ภาพที่ 4-17 จีวรของประติมากรรมทางพระพุทธศาสนาใช้สีแดง (Yu Zuqiu, 2004)

ภาพที่ 4-18 เสื้อผ้าของประติมากรรมซุนหงอคงใช้สีแดง (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-19 ประติมากรรมหญิงสาวชนเผ่าอุยกูร์ใช้สีแดง (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-20 ประติมากรรมหญิงสาวใช้สีส้ม (Shujing Zhao, 2023)

3.2 กลุ่มสีเหลืองและสีทอง

ในตำนานเรื่องเล่าของจีน บรรพบุรุษของชาวจีนคือจักรพรรดิเหียนและจักรพรรดิหวง (หวงแปลว่าสีเหลือง) เป็นบรรพบุรุษของวัฒนธรรมและอารยธรรมจีน ชาวจีนเรียกตัวเองว่า “ลูกหลานของท่านเหียนและหวง” สีเหลืองถือเป็นตัวแทนของพื้นดิน ขณะเดียวกันก็เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจของจักรพรรดิ สีเหลืองสดเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ มักใช้ในเครื่องแต่งกายของจักรพรรดิ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น เสื้อคลุมมังกรบนประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปจักรพรรดิจุหยวนจางแห่งราชวงศ์หมิงของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเจิ้น นอกจากนี้สีเหลืองสดแล้ว สีเหลืองเฉดอื่น ๆ มักใช้ร่วมกับสีอื่น ๆ ในการตกแต่งเสื้อผ้าของประติมากรรมด้วย เช่น เสื้อคลุมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูป “ชีวแซ (เทพแห่งอายุวัฒนะ) หรือกางเกงของหลิวไห่จางวรรณกรรมเรื่อง “หลิวไห่ฉานหยอกล้อกับคางคกทอง” หรือประโปรงของประติมากรรมรูปเทพธิดาสำหรับสีทองมักถูกใช้เป็นรายละเอียดในการตกแต่งเสื้อผ้าและเครื่องประดับของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ตัวอย่างเช่น สร้อยข้อมือ ต่างหู หมวก หรือเค้าโครงของรูปแบบเสื้อผ้าของตัวละคร ส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และสถานะของตัวละครที่มีเกียรติ ร่ำรวย และงดงาม โดยผลการตกแต่งโดยรวมจะทำให้ผลงานมีความงดงามและดึงดูดสายตา โดยสีทองนิยมใช้ในการตกแต่งเสื้อผ้าของบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น จักรพรรดิและขุนนาง หรือบุคคลสำคัญทางศาสนา เช่น เทพเจ้าและพระพุทธรูป เช่น เครื่องประดับของเจ้าแม่กวนอิม บาตร และลูกประคำในมือของพระอรหันต์ เทพเจ้า และพระพุทธรูป

ภาพที่ 4-21 หนึ่งในผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ไตรเทพแห่งประจิมทิศ” ของหลิวหยวนฉาง (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-22 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “พระโพธิสัตว์กวนอิม” (Shujing Zhao, 2023)

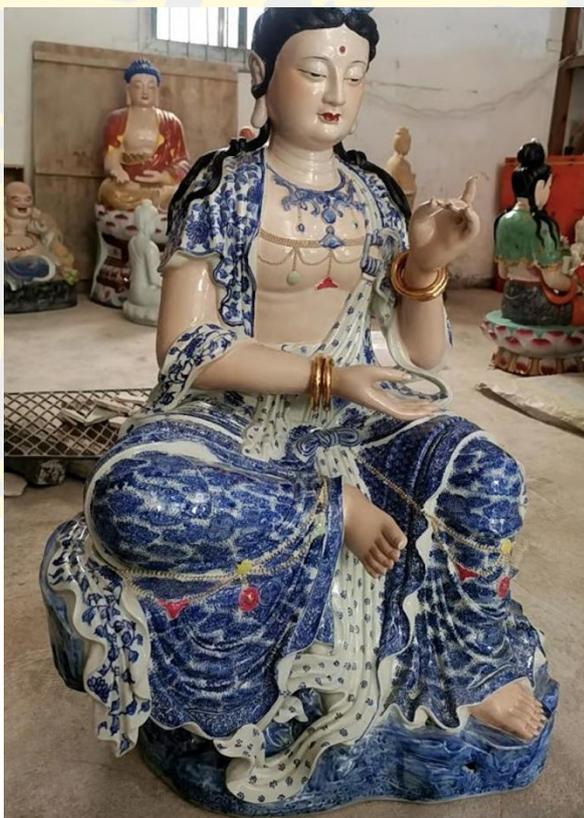

ภาพที่ 4-23 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ซุนหงอคง” (Shujing Zhao, 2023)

3.3 กลุ่มสีน้ำเงินและสีเขียว

สีน้ำเงินที่ใช้กันทั่วไปในจิ่งเต๋อเจิ้นส่วนใหญ่เป็นสีของภาพวาดลายคราม สีน้ำเงินในการตกแต่งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีชื่อว่า “กวงซู่” และ “ตันกู่ซู่” ซึ่งเป็นสีแบบเฟินไฉ่ สีเหล่านี้จะเป็นสีน้ำเงินอ่อนโปร่งใส ส่วนใหญ่จะใช้สำหรับการตกแต่ง

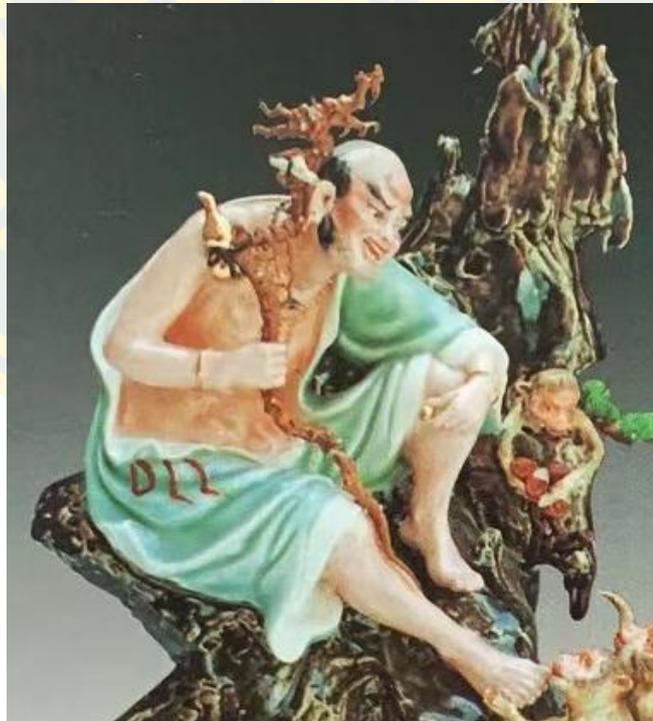
สำหรับสีเขียว ในการตกแต่งด้วยเทคนิคการเขียนสีบนเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้น เป็นสีที่มีความหลากหลายมาก สีเขียวจึงถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการจับคู่สีของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานเครื่องเคลือบ นอกจากนี้ เนื่องจากสีเขียวยังสื่ออารมณ์ถึงความมีชีวิตชีวา ความปลอดภัย และความสงบ ซึ่งโดยทั่วไปสีเขียวจะใช้สำหรับการตกแต่งเสื้อผ้า เสื้อคลุมและเสื้อผ้าท่อนบนของงานประติมากรรมที่เป็นเพศชาย หรือสตรีวัยกลางคน และมีลวดลายตกแต่งเสริมด้วยสีอื่น ๆ นอกจากนี้สีเขียวยังมักใช้เป็นสีเสริมในการตกแต่งประติมากรรมที่เป็นเพศหญิงอีกด้วย เช่น บริเวณข้อมือหรือขอบปกเสื้อเล็ก ๆ สายรัดข้อมือประดับเสื้อ ปกคอ และรองเท้า

ภาพที่ 4-24 ประติมากรรมเครื่องเคลือบตกแต่งด้วยสีน้ำเงิน (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-25 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ซาเจียปาง” ตกแต่งสีน้ำเงิน

ภาพที่ 4-26 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ผู้เฒ่าหลี่ถือไม้เท้า” ตกแต่งสีเขียว (Yu Zuqiu, 2004)

ภาพที่ 4-27 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “หงเหลียงยี่” ตกแต่งสีเขียว เขียว (Shujing Zhao, 2023)

3.4 กลุ่มสีม่วง

ในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม สีม่วง (ภาษาจีนออกเสียงว่า “จื่อ”) แสดงถึงความสูงส่ง ตัวอย่างเช่น ในสมัยโบราณพระราชวังต้องห้ามในกรุงปักกิ่งถูกเรียกว่า “จื่อจิ้นเฉิง” แปลว่าพระราชวังต้องห้ามสีม่วง หรืออีกตัวอย่าง เจ้าชายแห่งราชวงศ์ฮั่นจำเป็นต้องสวมกระดุมเต่าสีม่วงและตราสีทอง ในสำนวนจีน มีคำกล่าวที่ว่า “ฉวนเจิวสีจื่อ” หมายถึงการสืบทอดตำแหน่งอันสูงส่ง ซึ่ง “จื่อ” ที่แปลว่าสีม่วงนี้ หมายถึง สัญลักษณ์แห่งความสูงส่ง ในบรรดาประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ผลิตโดยโรงงานเครื่องเคลือบประติมากรรมนั้น ผลงานประติมากรรมที่มีการตกแต่งเสื้อผ้าด้วยสีม่วง เช่น ประติมากรรมรูปขางหยางรัฐบุรุษแห่งยุคจ้านกั๋ว และโจวตุนอ๋องนักพรตลัทธิขงจื้อสมัยราชวงศ์ซ่ง นอกจากนี้ สีม่วงยังนิยมใช้เป็นสีประดับบนเสื้อผ้าของบุคคลสำคัญทางศาสนาด้วย เช่น ประติมากรรมรูปเทพเจ้าและพระพุทธรเจ้า

ในการสร้างสรรค์สมัยใหม่ เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดเรื่องสีของเสื้อผ้าอันเป็นผลมาจากขนชั้นหรือสถานะ ทำให้สีของเสื้อผ้าของคนทั่วไปในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงาน

ประติมากรรมเครื่องเคลือบก็มักจะเป็นสีม่วง เช่น สีม่วงแบบกุ๊ไฉ่ หรือสีม่วงแบบซินไฮ่ที่เป็นสีม่วงมะเขียวยาว หรือสีม่วงแบบเฟินไฉ่ที่เป็นสีม่วงอมชมพู โดยสีม่วงเหล่านี้จะใช้เพื่อแต่งแต้มเสื้อผ้าของประติมากรรม โดยหลังจากที่มีการเผาสีม่วงแบบกุ๊ไฉ่และเฟินไฉ่จะกลายเป็นสีม่วงโปร่งใส และจะมีสีจะสดใสและเป็นมันเงา

ภาพที่ 4-28 ประติมากรรมรูป “ซางหยาง” รัฐบุรุษแห่งยุคจ้านกั๋ว (Fang Yuchen, 2022)

ภาพที่ 4-29 ประติมากรรมเครื่องเคลือบพระโพธิสัตว์กวนอิมทรงประโปรงสีม่วง เขียว (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-30 ประติมากรรมเครื่องเคลือบชนชั้นแรงงานสวมเสื้อผ้าสีม่วง เขียว (Shujing Zhao, 2023)

4. อັตลัษณ์ด้าันเทคนิก

อັตลัษณ์ด้าันเทคนิกขงประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ขงจิ่งเต๋อเจิ้นสะท้อนให้เห็นใน 2 ด้าัน ได้แก่ เทคนิกด้าันการขึ้นรูปแบบอั้นพีและเทคนิกด้าันการตกแต่ง โดยเทคนิกด้าันการขึ้นรูปแบบอั้นพีเป็นอັตลัษณ์ด้าันการขึ้นรูปขงประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น ส่วนเทคนิกด้าันการตกแต่งที่ใ้กันทัวไป ได้แก่ การตกแต่งด้าวยเทคนิกเขียนสีน้่ม (เฟินไฉ่) สีโบราณ (กู่ไฉ่) และสีใหม่ (ซินไฉ่) โดยวิธีการตกแต่งก็จ้ะแตกต่างกันไปตามพื้นที่และเทคนิกที่ใ้ในการตกแต่งสามารถแบ่งออกเป็ันเทคนิกการลงสีแบบเต็ม การลงสีแบบจุด และการลงสีแบบเคลือบ

4.1 เทคนิกการขึ้นรูปแบบอั้นพี

เทคนิกการขึ้นรูปขงประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ขงโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นแตกต่างจากวิธีการอັตลัษณ์แม่พิมพ์ที่ใ้กันทัวไปในพื้นที่การผลิตเครื่องเคลือบอั้นๆ ในประเทศจีน โดยอັตลัษณ์ขงกระบวนการขึ้นรูปขงประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ขงโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นผ่านเทคนิกการขึ้นด้าวยวิธีการกดแม่พิมพ์

เทคนิกการขึ้นรูปด้าวยการกดแม่พิมพ์มีข้อกำหนดทางเทคนิกที่สูงมากสำหรับช่างฝีมือรูปร่างโดยรวมขงช่องว่างที่แกะสลักจ้ะต้องสมบูรณ์ โครงขงมีความหนาแต่สม่ำเสมอ และรอยต่อขงมีความยืดหยุ่นตามธรรมชาติ โดยช่างต้องใ้ลวดเหล็กในการตัดขึ้นโคลนที่มีขนาดและความหนาสม่ำเสมอในการพิมพ์ขึ้นรูปตามประสขการณ์ และกดใ้แน่น เพื่อให้ขึ้นโคลนยึดติดกับแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์และปรับตามตามรูปร่างขงช่องว่าง เพิ่มแถบโคลน “ลูกฟูก” ที่คล้ายกับกระดาศลูกฟูกเพื่อรองรับ ซึ่งในจิ่งเต๋อเจิ้น เรียกกันทัวไปว่า “เฉิงจื่อ”(ภาพที่ 4-32) โดยจะขึ้นอยู่กบัความหนาและขนาดขงชิ้นส่วน และจ้ะต้องทำให้โคลนว่างที่รอยต่อขงแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ทั้งสองขึ้นใ้สูงกว่าขอบขงแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์เล็กน้อย ซึ่งสามารถทำให้แม่พิมพ์เปล่ากระซบได้เมื่อแม่พิมพ์ถูกต่อกัน

ภาพที่ 4-31 แถบโคลน “ลูกฟูก” หรือเรียกกันทั่วไปว่า “เฉิงจื่อ” ในเทคนิคอินพี เซียว (Shujing Zhao, 2023)

ในกระบวนการนี้ ช่างฝีมือต้องมีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือและเทคนิคทางประติมากรรมเป็นอย่างมาก ขณะเดียวกันก็ต้องมีประสบการณ์ที่สั่งสมมาจากการปฏิบัติงานประเภทต่าง ๆ ที่จะต้องผ่านการทดลอง สะสมและสรุปผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ผลงานมีคุณค่าทางศิลปะและคุณค่าทางสุนทรียภาพเป็นอย่างสูง

ตัวอย่างเช่น ผลงาน “เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของหลิว หยวนฉาง รูปทรงหลักของผลงานเกิดจากแนวคิดตามสุนทรียภาพส่วนตัวของศิลปินเอง แต่มีการใช้เทคนิคและวิธีการประติมากรรมแบบดั้งเดิม และในส่วนขององค์ประกอบอื่น ๆ เช่น กระเช้าดอกไม้ ริบบิ้น ดอกไม้ที่อยู่ในมือของเทพธิดาได้รับการตกแต่งโดยเทคนิคการปั้น การบีบ การทับซ้อนกันเป็นชั้น การแกะสลัก และการติด ซึ่งเทคนิคการปาดดินให้ทับกันเป็นชั้นและเทคนิคการปั้นเป็นเทคนิคที่ใช้กันทั่วไปในการทำเครื่องประดับและส่วนประกอบในการตกแต่งผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น โดยเฉพาะเทคนิคการปาดดินให้ทับกันเป็นชั้น คือ การใช้แปรงจุ่มลงในดินเหนียวที่มีความชื้นพอประมาณแล้วค่อย ๆ ทับกันเป็นชั้น ๆ จนก่อตัวเป็นวัตถุหรือรูปทรงตามที่ต้องการ เช่น กระเช้าดอกไม้

ภาพที่ 4-32 กระเช้าดอกไม้จากเทคนิคการปั้นดินให้ทับกันเป็นชั้นในผลงาน“เทพธิดาโปรยดอกไม้”
ของหลิว หย่วนฉาง เขียว (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-33 ดอกไม้จากเทคนิคการปั้นดินในผลงาน“เทพธิดาโปรยดอกไม้” ของหลิว หย่วนฉาง เขียว
(Shujing Zhao, 2023)

ในกระบวนการทำงานจริง หลังจากที่ตั้งงานหลักทำเสร็จแล้วจะมีการส่งมอบให้กับช่างกลึงแม่พิมพ์เพื่อตัด ใส่รหัสหมายเลข และทำแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ จากนั้นนำไปสู่การพิมพ์ การประกอบส่วน และการนำไปตากแห้ง หลังจากขั้นตอนเหล่านี้แล้ว จะเป็นขั้นตอนของการปั่นและบีบส่วนประกอบที่เป็นการตกแต่งผลงานหลัก แล้วนำไปตากแห้ง เคลือบ เภาพ ลงสี แล้วเผาในเตาเผาฮั่วเหยา เมื่อเทียบกับเทคนิคการอัดฉีดพบว่าเทคนิคการขึ้นรูปด้วยการกดแม่พิมพ์มีคุณภาพค่อนข้างคงที่และไม่ยุ่ง่าย ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ผลิตออกมานั้นมีโครงสร้างที่แข็งแรง และเหมาะสมสำหรับการขึ้นรูปประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีขนาดและรูปร่างทุกประเภท แต่ขณะเดียวกัน เทคนิคการขึ้นรูปด้วยการกดแม่พิมพ์ก็มีข้อกำหนดทางเทคนิคที่สูงมากสำหรับช่างฝีมือ เนื่องจากประติมากรรมเครื่องเคลือบ 1 ชิ้นมีความซับซ้อนและหลากหลายจึงต้องใช้แม่พิมพ์หลายสิบหรือหลายร้อยชิ้น เพราะฉะนั้น การกดแม่พิมพ์และการเชื่อมต่อของแต่ละส่วนของแม่พิมพ์จะต้องเชื่อมต่อกัน หากเกิดความล้มเหลวในส่วนเชื่อมหรือโมดูลเดียวจะทำให้ประติมากรรมเครื่องเคลือบทั้งหมดพังหรือแตกได้

4.2 เทคนิคการตกแต่ง

นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิงและชิงเป็นต้นมา มีคำกล่าวเกี่ยวกับเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินที่ว่า “ขึ้นรูป 3 ลงสี 7” หมายถึง ในเครื่องเคลือบหนึ่งชิ้นมีองค์ประกอบของการขึ้นรูปคิดเป็นสามส่วนของชิ้นงาน ส่วนองค์ประกอบของการลงสีคิดเป็นเจ็ดส่วนของชิ้นงานทั้งหมด ซึ่งประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินยังคงสืบทอดเทคนิคงานฝีมือแบบดั้งเดิมและรสนิยมด้านสุนทรียภาพของการตกแต่งเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินเอาไว้ เทคนิคการตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ใช้กันมากที่สุดในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ คือ สีนุ้ม (เฟินไฉ่) สีโบราณ (กุไฉ่) และสีใหม่ (ซินไฉ่) โดยจะเป็นลงสีแบบสีใต้เคลือบ โดยวิธีการลงสีใต้เคลือบยังสามารถแบ่งออกตามสัดส่วนและวิธีการตกแต่งได้เป็นวิธีการลงสีแบบสีเต็ม แบบจุดสี และแบบสีเคลือบ

(1) วิธีการลงสีแบบสีเต็ม

ในกระบวนการของเทคนิคการวาดด้วยเทคนิคสีนุ้ม (เฟินไฉ่) และสีโบราณ (กุไฉ่) มักจะมีการผสมผสานเทคนิคการวาดภาพดอกไม้และนกแบบจินโบราณเข้าไปด้วย ซึ่งครอบคลุมถึงเทคนิคการวาดภาพพู่กันจีนแบบพิถีพิถันและแบบการลงลายเส้นแบบเรียบง่าย เช่น การลงลายเส้น การลงสีทับ การใช้สีหนัก และการแต้มเป็นจุด ซึ่งการตกแต่งประเภทนี้เรียกว่า การตกแต่งแบบ “สีเต็ม” นั่นคือพื้นผิวของตัวงานหลักเต็มไปด้วยสีสันของสีแบบกุสีนุ้ม (เฟินไฉ่) และสีโบราณ (กุไฉ่) หรือเต็มไปด้วยลวดลายการตกแต่ง ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่คริสต์ทศวรรษ 1950 ถึง 1970 ประติมากรรมเครื่องเคลือบส่วนใหญ่ที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบได้รับการตกแต่งด้วยสีสันแบบเต็ม

(ภาพที่ 4-35) ตัวอย่างเช่น ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเทพเหวินไฉ่เสิน (เทพเจ้าแห่งโชคลาภ) แบบดั้งเดิมที่มีการตกแต่งแบบเต็มสี

ภาพที่ 4-34 ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปเทพเหวินไฉ่เสิน (เทพเจ้าแห่งโชคลาภ) ที่มีการตกแต่งแบบเต็มสี (Fang Yuchen, 2022)

(2) วิธีการลงสีแบบจุดสี

สำหรับวิธีการตกแต่งแบบจุดสี เป็นวิธีการตกแต่งด้วยการลงสีเฉพาะจุดหรือเฉพาะส่วนลงบนผลงาน วิธีการนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการตกแต่งเสริมที่ช่วยให้ผลงานมีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น เช่น การเพิ่มสีสันให้กับใบหน้าของตัวละคร การลงสีลงบนทรงผม หรือการลงสีบนเสื้อผ้าบางส่วน (ภาพที่ 4-36) สำหรับการตกแต่งใบหน้าให้กับงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานแห่งนี้ มีวิธีการตกแต่ง 2 แบบ 1) คือการตกแต่งด้วยการลงสีไปบนผลงานที่ไม่มีการลงเคลือบ กล่าวคือช่างฝีมือจะใช้ฟองน้ำในการแต้มสีแดงอ่อน ๆ ลงบนตัวงานประติมากรรมที่ทำจากดินเหนียวบริสุทธิ์ และผ่านการเผาโดยไม่มีการลงเคลือบ 2) คือการตกแต่งด้วยการลงสีไปบนผลงานที่เคลือบด้วยสีขาว เมื่อเปรียบเทียบกับเทคนิคการตกแต่งทั้ง 2 วิธีนี้ พบว่า ผลลัพธ์ของการตกแต่งด้วยวิธีลงสีไปบนผลงานที่ไม่มีการลงเคลือบจะใกล้เคียงกับพื้นผิวในความเป็นจริงมากกว่า

ภาพที่ 4-35 ประติมากรรมพระโพธิ์สัตว์กวนอิมที่มีการตกแต่งแบบจุดสี เขียว (Shujing Zhao, 2023)

(3) วิธีการลงสีแบบสีเคลือบ

สำหรับการลงสีแบบสีเคลือบเป็นวิธีการตกแต่งที่ใช้กันทั่วไปในประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สมัยใหม่ วิธีนี้คือการตกแต่งตัวประติมากรรมโดยตรงด้วยการลงสีเคลือบ แล้วนำไปเผาเป็นเครื่องเคลือบ โดยการตกแต่งด้วยสีเคลือบอาจเป็นเคลือบสีเดียวหรือผสมหลายสี มักใช้ในประติมากรรมที่มีความเป็นนามธรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะ คุณลักษณะที่โดดเด่นที่สุดของการลงสีเคลือบคือ ช่างฝีมือต้องมองการณ์คาดการณ์การคืบคลานสีที่ได้หลังจากมีนำไป เพราะฉะนั้นช่างต้องมีความเข้าใจต่อสีเคลือบก่อนที่จะนำไปเผาทั้งหมด

ภาพที่ 4-36 ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีการตกแต่งด้วยการลงสีแบบสีเคลือบ เขียว (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-37 ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีการตกแต่งด้วยการลงสีแบบสีเคลือบผสมกับการจุดสี เขียว (Shujing Zhao, 2023)

ความหมายทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์

การใช้สีในการตกแต่งแสดงให้เห็นคุณลักษณะทางสุนทรียภาพ ภูมิหลังทางสังคม วัฒนธรรม และความเชื่อในช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน และลวดลายก็เป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาและสืบทอดมาจากการตกแต่งที่มีประวัติศาสตร์นับพันปี สิ่งเหล่านี้เป็นการแสวงหาทางจิตวิญญาณและความคาดหวังของผู้คนในการมีชีวิตที่เป็นสิริมงคล โดยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทพเจ้า และเทพธิดาในตำนานของจีน วีรบุรุษในนิทานพื้นบ้าน หรือบุคคลสำคัญในชีวิตจริง สิ่งเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเคารพที่มีต่อความเชื่อทางศาสนา การแสวงหาความงาม การยกย่องวีรบุรุษของศิลปิน ทั้งนี้การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมอันเป็นมงคลแบบดั้งเดิมเข้ากับการสร้างสรรค์ทางศิลปะได้ก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคมและคุณค่าทางศิลปะ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและชื่นชอบของทุกสาขาอาชีพ

ความหมายทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสะท้อนให้เห็นผ่าน 2 ด้าน ได้แก่ การแสดงออกถึงความเป็นสิริมงคลผ่านสีสันและลวดลาย และความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรง

1. ความหมายที่แสดงออกถึงความเป็นสิริมงคลผ่านสีสันและลวดลาย

สีที่ใช้ในการตกแต่งของประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานเครื่องเคลือบแห่งนี้มีความสำคัญเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่และความเป็นพื้นบ้าน สีที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสีที่ใช้เขียนบนเคลือบแบบสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง โดยสีที่ใช้กันทั่วไปสำหรับบุคคลสำคัญทางศาสนาส่วนใหญ่เป็นสีส้ม สีแดง และสีเหลืองเป็นหลัก (ภาพที่4-39) และที่สำคัญการตกแต่งด้วยสีนูน (เฟินไฉ่) แบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้นนั้นจะเต็มไปด้วยสีสันที่หลากหลาย โดยหลังการเผาสามารถสร้างเจดสีต่าง ๆ ออกมาได้ เช่น สีแดง เขียว เหลือง น้ำเงิน ม่วง สีสันในการตกแต่งที่หลากหลาย สดใส และกลมกลืนเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของประติมากรรมพื้นที่จิ่งเต๋อเจิ้น ทั้งนี้ สีที่ใช้ในการตกแต่งได้สืบทอดทฤษฎีจินโบราณเกี่ยวกับธาตุทั้ง 5 และสีทั้ง 5 ตลอดจนประเพณีการใช้สีตามลำดับชนชั้น เทศกาล และฤดูกาล สีสันเหล่านี้ได้เผยให้เห็นถึงเสน่ห์ของวัฒนธรรมพื้นบ้านของจีน

ภาพที่ 4-38 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “ไตรเทพแห่งประจิมทิศ” (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-39 รายละเอียดลวดลายบนเสื้อผ้าของไตรเทพแห่งประจิมทิศ (Shujing Zhao, 2023)

ในวัฒนธรรมสิริมงคลดั้งเดิมของจีน ลวดลายตกแต่งส่วนใหญ่มักออกแบบโดยตั้งองค์ประกอบจากรูปร่างของมนุษย์ ดอกไม้ พรรณพืช และสัตว์ แล้วนำมาปรับแต่งให้เป็นลวดลาย (Ma, 2002, P.71) ทั้งยังมีการใช้เรื่องราวจากนิทานพื้นบ้านและเทวดานานจินสมัยโบราณเป็นภูมิหลังทางวัฒนธรรมก่อให้เกิดระบบการออกแบบ “ลวดลายสู่ความเป็นสิริมงคล” (Huang, 2006, P.56) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่ออวยพรให้บรรลุความปรารถนาอันดีงาม เช่น การอวยพรให้มั่งมีโชคลาภ มีอายุยืนยาว และประสบแต่ความสุขสมหวัง โดยลวดลายตกแต่งที่พบเห็นได้ทั่วไป ได้แก่ ลายค้างคาว ลายผลท้ออายุยืน ลายใบไม้ ลายเมฆ ลายนกกระเรียน และลายหรรู้ ซึ่งลวดลายตกแต่งเหล่านี้ใช้อย่างแพร่หลายในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินเช่นกัน ลวดลายเหล่านี้สามารถแบ่งคร่าว ๆ ได้เป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ลาย “ฝู 福” ที่สื่อความหมายถึงความสุข ลาย “ลู่ 祿” ที่สื่อความหมายถึงบุญวาสนา อำนาจ เกียรติยศ และลาย “โซ่ว 寿” ที่สื่อความหมายถึงอายุยืนยาว ลวดลายเหล่านี้ล้วนอุดมไปด้วยความหมายทางวัฒนธรรมอันเป็นมงคลของจีน ซึ่ง “ฝู 福” “ลู่ 祿” “โซ่ว 寿” ก็คือ เทพเจ้า “ฮก ลก ชิว” ในภาษาจีนแต้จิ๋วที่ชาวไทยคุ้นเคย

ภาพที่ 4-40 การใช้ลายลูกท้อเพื่อสื่อความหมายถึงอายุยืนยาวบนงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-41 การใช้ลวดลายคางคางเพื่อสื่อถึงความสุขอันยืนยาว (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-42 การใช้ลวดลายดอกหงษ์ฮวาเพื่อสื่อถึงความเจริญรุ่งเรือง มั่งคั่ง และเกียรติยศ (Shujing Zhao, 2023)

2. ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรง

วิธีการสืบทอดแบบดั้งเดิมของเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น คือ การสืบทอดผ่านอาจารย์และลูกศิษย์ การสืบทอดประเภทนี้ทำให้เกิด “สูตรลับ” หรือ “เคล็ดลับทางศิลปะ” เป็นจำนวนมาก ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมรูปขุนนางและนายพลทหารของจิ่งเต๋อเจิ้นจะมีการยึดถือแนวคิดที่ว่า “ผู้ที่มีความรู้ (บุ๋น) จะมีลักษณะเรียวยาว ผู้ที่เป็นนักรบ (บู๊) จะมีลักษณะสั้นและหยาบ” สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ด้านการปฏิบัติในระยะยาวของผู้ที่ทำงานด้านประติมากรรม เป็นการใช้รูปทรงมาเพื่อแสดงออกถึงลักษณะนิสัยของตัวละครที่อ่อนแอและแข็งแกร่ง

แนวคิดของประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับ อูปรากรจีน วรรณกรรม ศิลปะ และตำนานต่างๆ รูปแบบศิลปะเหล่านี้มุ่งเน้นไปที่การแสดงความกตัญญูตเวทีย มิตรภาพ ความรัก คุณธรรม และคุณสมบัติที่ยอดเยียมอื่นๆ ในวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของจีนแบบดั้งเดิม ในการออกแบบรูปทรงยังนิยมนำลวดลายวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมมาใช้ในการออกแบบ เช่น ลวดลายบนเสื้อผ้า จิตรกรรมฝาผนัง เครื่องสัมฤทธิ์ เครื่องเงิน และงานฝีมืออื่น ๆ ประติมากรรมเครื่องเคลือบในฐานะที่เป็นสื่อกลางของวัฒนธรรมดั้งเดิมจึงได้ถ่ายทอดองค์ประกอบทางวัฒนธรรมในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมผ่านการสร้างสรรค์ของช่างฝีมือรุ่นต่อรุ่นในจิ่งเต๋อเจิ้น สิ่งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกและมีความสำคัญต่อการเผยแพร่และการสืบทอดวัฒนธรรมและศิลปะดั้งเดิมของจีนเป็นอย่างมาก

ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ “คำสาบานในสวຍท้อ” ได้ถูกสร้างขึ้นจากเรื่องราวมิตรภาพของตัวละครในวรรณกรรมจินโบราณเรื่อง “ซ้องกั๋ง” ผลงานชิ้นนี้ไม่เพียงแสดงออกถึงมิตรภาพที่จริงใจที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมจินโบราณเท่านั้น แต่ยังแสดงออกถึงแนวคิดที่ว่า “ผู้ที่มีความรู้ (บุ๋น) จะมีลักษณะเรียวยาว ผู้ที่เป็นนักรบ (บู๊) จะมีลักษณะสั้นและหยาบ” ผ่านภาพลักษณ์ของบุคคลที่อยู่ในผลงานอีกด้วย

ภาพที่ 4-43 รูปทรงที่มีลักษณะสั้นและหยาบของนักรบ (บู๊) (Xu jianjian, 2003)

ภาพที่ 4-44 รูปทรงที่มีลักษณะเรียวยาวของผู้ที่มีความรู้ (บู๊น) (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-45 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “เหลียงซานป้อและจู้อิงไถกลายเป็นผีเสื้อ” (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-46 ประติมากรรมเครื่องเคลือบ “คำสาบานในสวนท้อ” (Xu Jiangjian, 2003)

คุณค่าของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์

ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์จึงต่อเนื่องกันเช่นเดียวกับงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมอื่น ๆ สามารถสะท้อนถึงสุนทรียภาพทางศิลปะที่แตกต่างกันและความสำคัญทางวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ โดยจุดร่วมที่มีเหมือนกันคือการแสวงหาความหมายอันเป็นมงคลในด้านของเนื้อหาและการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ แต่จุดที่แตกต่างก็คือ เนื่องจากความเข้าใจและการประยุกต์ใช้วัสดุที่แตกต่างกันจึงทำให้มีการค้นพบรูปแบบทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ในการแสดงออกและการตกแต่งที่แตกต่างกันในการนำเสนอและถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์

1. คุณค่าทางจิตวิญญาณ

จิตสำนึกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนและคุณลักษณะประจำชาติเป็นผลตอบรับโดยตรงที่สะท้อนมาจากวิถีชีวิตและชนชั้นทางสังคมแบบดั้งเดิมของผู้คน ก่อนการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน จีนอยู่ในสังคมศักดินาและกึ่งศักดินา โดยมีเกษตรกรรมเป็นผลผลิตหลัก ชนชั้นทางสังคมมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ผู้คนมีการเคารพเทพเจ้าและบูชาผี ส่วนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะและการชื่นชมศิลปะมักจะมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการอธิษฐานขอพร อธิษฐานขอให้มียายุยืนยาว และขับไล่สิ่งชั่วร้ายออกไป ตัวอย่างเช่น รูปปั้นตุ๊กตาร้องไห้ที่ถูกฝังไว้ในสุสานพร้อมผู้ตายด้วยการปลดเปลื้องของราชวงศ์ จนมาถึงสมัยราชวงศ์หมิงและชิง เนื่องจากความเชื่อทางศาสนาที่หลากหลายและการเกิดขึ้นของเมืองใหม่ การก่อสร้างวัดในเมืองจึงค่อย ๆ เข้ามาแทนที่ถ้าที่สร้างขึ้นบนภูเขาที่อยู่ห่างจากตัวเมือง ประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจีนได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากสาธารณชนในเรื่องขนาดที่เล็กและการตกแต่งที่งดงาม เนื้อหาของประติมากรรมเหล่านี้ประกอบด้วยเทพเจ้าหรือตัวแทนทางศาสนามักนิยมใช้เป็นวัตถุสำหรับเคารพบูชา ปิดเป่าสิ่งชั่วร้ายและให้โชคลาภ ด้วยการบูชาและสักการะประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เป็นบุคคลสำคัญทางศาสนา ผู้คนจึงแสวงหาความสงบภายในและความหวังที่จะได้รับความสุขความสงบ อายุยืนยาว สุขภาพแข็งแรง มีความมั่งคั่ง สิ่งเหล่านี้จึงกลายเป็นปัจจัยค้ำจุนทางความเชื่อและอารมณ์ทางจิตวิญญาณของผู้คน

ในยุคหลัง เนื่องจากปัจจัยทางสังคมและประวัติศาสตร์ เช่น สงครามกลางเมืองและการเมืองของจีน ทำให้เนื้อหาหลักของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจีนต่อเนื่องกันมีความทรงจำแห่งยุคสมัยที่มีชัดเจนและสะท้อนให้เห็นอย่างเต็มที่ถึงความเคารพและความรักของประชาชนต่อผู้นำของประเทศ และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้จากคนต้นแบบ อีกทั้งเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้คนในขณะนั้นสร้างสังคมนิยมใหม่ของจีน

เมื่อพิจารณาจากประวัติการพัฒนาและรูปแบบของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิมของจีนต่อเนื่องกัน ประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้ล้วนมีความรู้สึกถึงเทพเจ้าและ

ขนบธรรมเนียมพื้นบ้านที่เข้มแข็ง สิ่งนี้ไม่เพียงสะท้อนถึงการนับถือศาสนาของช่างฝีมือเครื่องเคลือบพื้นบ้านเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความมั่งคั่งในการถ่ายทอดทางอารมณ์อีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นความปรารถนาของผู้คนในการมีชีวิตที่ดีขึ้นและการเป็นที่พึงทางจิตใจในชีวิตประจำวันของพวกเขาอีกด้วย

2. คุณค่าของการเป็นสื่อกลาง

ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิมมีเอกลักษณ์ทางสุนทรียภาพและศิลปะเป็นของตัวเองในแต่ละยุคสมัยและราชวงศ์ เป็นภาพสะท้อนภูมิหลังทางสังคม มนุษยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์และวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย และอุดมไปด้วยคุณค่าทางวัฒนธรรมที่สำคัญ

ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีคุณค่าอย่างแท้จริงนั้นต้องพิจารณาจากความคิดริเริ่ม เทคนิคงานฝีมือ และคุณภาพของวัสดุที่อยู่ในระดับสูงหรือไม่ ประติมากรรมเครื่องเคลือบหนึ่งชิ้นเกิดขึ้นจากการที่ศิลปินนำเอาหลักคำสอนหรือแนวความคิดที่ผู้คนคิดว่ามีประโยชน์และมีคุณค่า นำความรู้ทางวัฒนธรรมของราชวงศ์ในอดีตและปัจจัยทางวัฒนธรรมเชิงบวกมาสร้างสรรค์ไว้บนผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นการเชื่อมโยงวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม เป็นการสืบทอดคุณค่าทางวัฒนธรรมผ่านรูปทรงสามมิติและรูปแบบของประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีลักษณะเฉพาะที่ไม่สามารถแทนที่ด้วยรูปแบบศิลปะอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น นักรบดินเผาและม้าที่มีชื่อเสียงระดับโลกจากสุสานของจินซีฮ่องเต้ได้รับการอนุรักษ์มาจนถึงทุกวันนี้ในรูปแบบศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งถึงแม้ว่าประติมากรรมเหล่านี้ถูกฝังลึกใต้ดินมาเป็นเวลานาน แต่ผู้คนก็ยังคงมองเห็นวัฒนธรรมทางสังคมและชีวิตทางสังคมในยุคนั้นได้

ด้วยการพัฒนาทางประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงทางสุนทรียภาพ ทำให้เนื้อหาวิธีการตกแต่ง รูปแบบการตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเนื่องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งร่องรอยทางวัฒนธรรมเหล่านี้ได้รับการอนุรักษ์และสืบทอดผ่านงานศิลปะเหล่านี้

3. คุณค่าทางเศรษฐกิจ

จากมุมมองของช่างฝีมือ คุณค่าทางเศรษฐกิจของประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานเครื่องเคลือบประติมากรรมได้ช่วยแก้ปัญหาการจ้างงานและชีวิตของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังจากการนำระบบการทำสัญญารายบุคคลในโรงงานมาใช้ ทำให้ช่างฝีมือจำนวนมากได้ดำเนินการอย่างเป็นอิสระ จึงส่งผลให้งานฝีมือของช่างเหล่านี้สามารถส่งไปจำหน่ายผ่านรูปแบบของผลิตภัณฑ์และผลงานได้ สิ่งนี้ได้ช่วยปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพและความสุขของช่างฝีมือเหล่านี้เป็นอย่างมาก

จากมุมมองของคุณค่าทางสังคมของจิ้งเต๋อเจิ้น คุณภาพการผลิตและและความสะดวกสบายของประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบนั้น ส่งผลให้โรงงาน

ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นมีส่วนช่วยสนับสนุนรายได้ทางภาษีของรัฐบาลจิ่งเต๋อเจิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประติมากรรมเครื่องเคลือบแบรนด์ “Sanhua” ของ “โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ” ได้รับรางวัลมากมายจากการแข่งขันผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบคุณภาพระดับประเทศและระดับมณฑล (Li Shengli.2010) ซึ่งได้สร้างชื่อเสียงให้กับประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น และยังช่วยส่งเสริมผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของจิ่งเต๋อเจิ้นด้วย

จากมุมมองของนักสะสมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นและโรงงาน

ประติมากรรมเครื่องเคลือบ งานประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้มีคุณค่าทางศิลปะและสุนทรียภาพสูง ด้วยการยกระดับคุณสมบัติ ทักษะ และตำแหน่งทางสังคมของช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบตลอดจนทักษะและการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาที่ขาดแคลน ส่งผลให้งานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ได้สะสมมาก่อนให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมากแก่นักสะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี ค.ศ. 2010 กระแสในการรวบรวมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นในหมู่นักสะสมทั่วประเทศจีนพุ่งถึงจุดสูงสุด ได้สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจมหาศาลให้กับการสะสมความมั่งคั่งทางสังคมในจิ่งเจซเต๋อเจิ้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ให้การสนับสนุนนโยบายจำนวนมากในการพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น

4. คุณค่าทางสุนทรียภาพ

ประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นเป็นการผสมผสานระหว่างงานฝีมือและการตกแต่ง เป็นรูปแบบทางศิลปะที่มีคุณสมบัติทางสุนทรียภาพในพื้นที่และคุณสมบัติทางวัสดุ ในด้านของรูปทรงและการลงสีตกแต่งถือเป็นการตกผลึกทางฝีมือและความเข้าใจทางวัฒนธรรมและประเพณีของผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะและช่างฝีมือ เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงจิตวิญญาณดั้งเดิมผ่านเทคนิคของประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ในด้านของสุนทรียภาพด้านรูปทรง ประติมากรรมเครื่องเคลือบได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาหรือแนวคิดที่ต้องการถ่ายทอด รูปทรงเน้นไปที่ความรู้สึกของพื้นที่ มีทั้งรูปทรงแบบ “พีรามิด” แบบตรง และ “พีรามิด” แบบกลับหัว อีกทั้งยังมีทั้งงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมที่มีรายละเอียดที่หลากหลาย ขณะเดียวกันก็มีงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวสมัยใหม่ที่มีรูปทรงเรียบง่าย ลายเส้นโดยรวมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เหล่านี้มีความพลิ้วไหว ท่าทางมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย และเต็มไปด้วยเรื่องราวและการแสดงออกทางอารมณ์

ในด้านของสุนทรียภาพในการตกแต่งจะให้ความสำคัญกับข้อดีและเอกลักษณ์ของเม็ตสีในการวาดภาพ มีการผสมผสานสีในวัฒนธรรมและประเพณีของจีน เข้ากับความหมายทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมแล้วนำเสนอผ่านลวดลายการตกแต่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความต้องการทางจิตวิทยาของผู้คน และสุนทรียศาสตร์พื้นบ้าน สะท้อนให้เห็นถึงการแสวงหาความปรารถนาดีและชีวิตอันเป็นมงคลของผู้คน เป็นการเพิ่มคุณค่าทางอารมณ์และสุนทรียศาสตร์ให้กับประชาชน

การวางแผนโครงการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดฉะเชิงเทราในรูปแบบ 3 มิติ โดยรูปแบบของศิลปะเหล่านี้ที่บางรูปแบบยังคงดำเนินตามแบบฉบับ บางรูปแบบเป็นรูปธรรมและสมจริง และบางรูปแบบแสวงหาความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและความเป็นนวัตกรรม ซึ่งไม่ว่าจะเป็นรูปทรงหรือการตกแต่งของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบนี้ต่างก็มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอย่างมาก และเพื่อเป็นการสืบทอดและพัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ จึงจะมีการนำทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม และทรัพยากรช่างฝีมือที่มีอยู่ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 จึงมาใช้อย่างสมเหตุสมผลในพิพิธภัณฑ์มีชีวิตของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งจากเทคนิคการสร้างรูปทรงและเทคนิคในการตกแต่ง ผู้วิจัยจึงได้เกิดแนวคิดของแผนการจัดการวัฒนธรรมขึ้น ซึ่งเป็นการวางพื้นฐานสำหรับการวางแผนโดยละเอียดของแผนโครงการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในบทที่ 5

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 ตั้งอยู่บริเวณตรงกลางทางทิศขวาของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ เป็นหนึ่งในแผนการผลิตและจัดทำประติมากรรมเครื่องเคลือบจำนวนมากของโรงงาน โรงงานสาขาที่ 6 ทั้งหมดเป็นตรอกแคบ ๆ ทั้งสองด้านของตรอกมีโรงงานประติมากรรมดั้งเดิม ซึ่งเป็นอาคารหลังคากระเบื้องสีดำแบบเก่าและผนังทำจากอิฐสีเทา และเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเครื่องเคลือบสมัยใหม่ อาคารที่หลังคาถูกปูด้วยกระเบื้องส่วนใหญ่จึงมีการปล่อยเช่าให้กับพ่อค้าเพื่อใช้เป็นห้องปฏิบัติการทางเครื่องเคลือบและร้านค้าเครื่องเคลือบ (ภาพที่ 4-12) ปัจจุบัน บริเวณทางด้านขวาของประตูทางเข้าโรงงานสาขาที่ 6 มีห้องปฏิบัติการประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุชย์อยู่ 2 หลัง คือหลังที่ 1 และหลังที่ 3 โดยผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทั้งสองแห่งนี้ก็คือผู้ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยคือ ได้แก่ ฟาง เส่า และ เนีย หรุเชิง ซึ่งทั้งสองคนเป็นพนักงานของโรงงานประติมากรรม และหลังจากที่มีการปรับโครงสร้างของโรงงาน พวกเขาได้มีการว่าจ้างช่างฝีมือประมาณ 6 คนเพื่อเข้ามารับผิดชอบหน้าที่ในการขึ้นรูปและเขียนสีบนเคลือบ

ภาพที่ 4-47 บริเวณทางเข้าโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-48 ประตูทางเข้าห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของฟางเส้า (Shujing Zhao, 2023)

ภาพที่ 4-49 ประตูทางเข้าห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของเนียหูเซิง (Shujing Zhao, 2023)

ห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของฟาง เสาประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการขึ้นรูปด้วยการพิมพ์ 2 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านการลงสี 4 ท่าน บริเวณทางด้านซ้ายของประตูห้องปฏิบัติการคือพื้นที่สำหรับจัดวางแม่พิมพ์ และด้านขวาคือพื้นที่ที่ใช้สำหรับการลงสี พื้นที่ทางเดินภายในอาคารเล็กและแคบ และสภาพแวดล้อมโดยรวมแออัดของเยอะ แต่มีความเป็นระเบียบ และมีการแบ่งงานอย่างชัดเจน ห้องปฏิบัติการประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้มีการผลิตประติมากรรมรูปทรงมนุษย์ออกมาในหลากหลายรูปแบบ ทั้งประติมากรรมรูปเทพเจ้าทางศาสนาแบบดั้งเดิม รูปบุคคลทั่วไป รูปบุคคลจากยุคการปฏิวัติวัฒนธรรม ซึ่งเหมาะสำหรับการจัดทำโครงการการจัดการวัฒนธรรม เช่น การศึกษาดูงาน หรือการสาธิตทักษะเกี่ยวกับการขึ้นรูปด้วยการพิมพ์หรือการลงสีประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ภาพที่ 4-50 สภาพแวดล้อมภายในของห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของฟางเส้า
(Shujing Zhao, 2023)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านคือ เนี่ย หงูเซิง โดยห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องของเขาเป็นห้องที่ 3 ที่ตั้งอยู่ทางด้านขวาของประตูทางเข้าของโรงงานสาขาที่ 6 งานหลักของห้องปฏิบัติการแห่งนี้คือการลงสีและตกแต่งประติมากรรมของบุคคลสำคัญทางศาสนาแบบดั้งเดิมและการนำเข้าเตาอบ ห้องปฏิบัติการของเนี่ย หงูเซิงสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย พื้นที่ค่อนข้างกว้างขวางและข้อกำหนดด้านคุณภาพสำหรับประติมากรรมรูปบุคคลสำคัญทางศาสนานั้นสูงมาก มีการใช้เทคนิคการตกแต่งแบบดั้งเดิมที่มีการลงสีแบบเต็มสี และการตกแต่งใบหน้าของประติมากรรมส่วนใหญ่จะตกแต่งแบบการเติมและเกลี่ยสีบนผลงานที่ไม่มีการลงเคลือบ ห้องปฏิบัติการแห่งนี้เป็นห้องปฏิบัติการที่มีการผลิตประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีคุณภาพสูงสุดของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ภาพวาดที่ลงวาดลงไปมีความซับซ้อนและละเอียดอ่อนมากที่สุด เป็นห้องปฏิบัติการที่น่าเสนอให้เห็นถึงทักษะทางผลิตประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิมที่มีระดับสูงสุดของโรงงาน

ประติมากรรมแห่งนี้ โดยห้องปฏิบัติการแห่งนี้เหมาะมากสำหรับดำเนินการโครงการศึกษาดูงานเกี่ยวกับเทคนิคการลงสีประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิม

ภาพที่ 4-51 สภาพแวดล้อมภายในของห้องปฏิบัติการทางประติมากรรมเครื่องเคลือบของเนี่ยหฺรเซ็ง (Shujing Zhao, 2023)

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่สำรวจภาคสนามและการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อัตลักษณ์ทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสะท้อนให้เห็นจาก 4 ด้าน ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านรูปทรง อัตลักษณ์ด้านการตกแต่ง อัตลักษณ์ด้านสีสันทัน และอัตลักษณ์ด้านเทคนิค สำหรับความหมายทางวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นผ่านการแสดงออกถึงความเป็นสิริมงคลผ่านสีสันทันและลวดลาย และความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรง สำหรับคุณค่าของประติมากรรมเครื่องเคลือบได้สะท้อนผ่านคุณค่าทางจิตวิญญาณ คุณค่าของการเป็นสื่อกลาง คุณค่าทางเศรษฐกิจ และคุณค่าทางสุนทรียภาพ อัตลักษณ์ทางศิลปะและความหมายทางวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นการตกผลึกของภูมิปัญญาและประสบการณ์ของช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบในจังหวัดเต๋อเจิ้น งานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้ได้สะท้อนถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่จังหวัดเต๋อเจิ้น ซึ่งมีทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางสุนทรียภาพ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การสืบทอดและส่งต่อ

เพื่อเป็นการสืบทอดและพัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องลายครามโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินผ่านอาศัยความรู้ที่เกี่ยวข้องของทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมและทฤษฎีพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ผู้วิจัยจึงมีการวางแผนการจัดการโครงการทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับเทคนิคการขึ้นรูปและเทคนิคการตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบ เพื่อเป็นแนวคิดสำหรับการวางแผนและการจัดการแผนกิจกรรมทางวัฒนธรรมในบทที่ 5

บทที่ 5

การจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

เนื้อหาหลักของบทนี้คือการวางแผนการจัดการที่เกี่ยวข้องกับศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบผ่านทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรม ทฤษฎีพิพิธภัณฑ์และวิธีการวิจัยแบบสหวิทยาการ โดยเป็นการอาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม และทรัพยากรช่างฝีมือของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น เนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการเรียบเรียงและวางแผนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ส่วนที่ 2 เป็นการวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวเยี่ยมชมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบและศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบโดยมีโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นเป็นพื้นที่หลัก ส่วนที่ 3 เป็นการวางแผนโครงการทัศนศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์แบบดั้งเดิมและการลงสีตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โดยเน้นไปที่การสาธิตทางเทคนิคของช่างฝีมือในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 ส่วนที่ 4 เป็นการวางแผนโครงการศึกษาดูงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบเชื่อมโยงหลายสถานที่ โดยจะเลือกพื้นที่แสดงศิลปะที่แตกต่างกัน 3 พื้นที่ประกอบด้วย พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ พื้นที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของผู้เชี่ยวชาญ และห้องนิทรรศการประติมากรรมเครื่องเคลือบของช่างฝีมือเพื่อดำเนินการจัดโครงการศึกษาดูงานแบบเชื่อมโยง หวังว่าแผนการจัดการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบและการวางแผนกิจกรรมเหล่านี้จะบรรลุประโยชน์ที่คาดหวังเพื่อส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนางานศิลปะและวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

1. ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ทรัพยากรทางธรรมชาติ : จิ่งเต๋อเจิ้นล้อมรอบด้วยภูเขาและมีคุณภาพอากาศดีเยี่ยม ฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงเป็นฤดูกาลที่สะดวกสบายที่สุดในจิ่งเต๋อเจิ้น พื้นที่โรงงานทั้งหมดของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบปกคลุมไปด้วยพืชพรรณสีเขียวโดยเช่น ต้นการบูร และต้นหอมหมื่นลี้ ระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของพืชสีเขียวของพื้นที่มีข้อได้เปรียบเป็นอย่างมาก

ทรัพยากรทางวัฒนธรรม : วิธีการผลิตประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของชาวจีน เช่น “การพิมพ์ลาย” “การเขียนสี” “การปั้น” และเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบ

ดั้งเดิมอื่น ๆ ถือเป็นเทคนิคพิเศษของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบอันเป็นเอกลักษณ์ของจิ้งเต๋อเจิ้น นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมเงินโบราณอื่นๆ เช่น ภาพวาดเงินโบราณ การเขียนพู่กัน และการทำเครื่องเคลือบผสมไม้ไฟ เพื่อเป็นการทำให้คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเข้าใจถึงศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบและวิธีการผลิตของจิ้งเต๋อเจิ้นมากยิ่งขึ้น โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงจัดกิจกรรมสัมผัสประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรทางวัฒนธรรมของจิ้งเต๋อเจิ้น

ทรัพยากรทางสังคม : ภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีสตูดิโอของศิลปินเครื่องเคลือบและพื้นที่แลกเปลี่ยนงานศิลปะเครื่องเคลือบอยู่จำนวนมาก รวมทั้งร้านค้าเครื่องเคลือบสมัยใหม่ ร้านกาแฟ ห้องแสดงผลงานศิลปะเครื่องเคลือบ ซึ่งคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะเครื่องเคลือบประเภทต่าง ๆ ของจิ้งเต๋อเจิ้นได้ที่นี่

ภาพที่ 5-1 ทรัพยากรทางธรรมชาติและภูมิสถาปัตยกรรมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-2 ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและทรัพยากรทางสังคมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ
(Shujing Zhao, 2024)

2. กิจกรรมสัมผัสประสบการณ์ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้

2.1 กิจกรรมสัมผัสประสบการณ์เครื่องเคลือบ: การขึ้นรูป การเก็บรายละเอียด การปั้น การลงสีบนเคลือบ การลงสีใต้เคลือบ

2.2 กิจกรรมร้านค้าแผงลอยริมถนน: เข้าร่วมกิจกรรมตลาดนัดสุดสัปดาห์ เช่น กิจกรรมสัมผัสเครื่องปั้นดินเผาสมัยใหม่ อุปกรณ์เครื่องเคลือบผสมไม้ไผ่ พู่กัน ตัวอักษร และกิจกรรมสัมผัสประสบการณ์อื่นๆ

2.3 กิจกรรมสัมผัสการผลิตเครื่องเคลือบของช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบ จัดให้มีการทำผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบขนาดเล็กออกมา

ภาพที่ 5-3 ร้านสัมผัสประสบการณ์เครื่องเคลือบภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-4 แผงลอยและตลาดนัดภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-5 กิจกรรมการวาดภาพบนหน้าพืดและทำพู่กันจีน (Shujing Zhao, 2024)

3. การค้นหากลยุทธ์การพัฒนาที่แตกต่าง

1) การสร้างความรู้สึกร่วมกันเองให้กับนักท่องเที่ยว : ในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้คนในชุมชนจัดให้มีการเล่าเรื่องราวของประติมากรรมเครื่องเคลือบและเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบ การได้สัมผัสประสบการณ์เทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบจะทำให้คนหนุ่มสาวถูกดึงดูดให้เรียนรู้เทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้และสร้างสรรค์ผลงาน สิ่งนี้เป็น การสร้างโอกาสในการจ้างงานให้กับกลุ่มบุคคลเหล่านี้

2) การสร้างความรู้สึกร่วมกัน : ส่งเสริมให้ผู้ชื่นชอบเครื่องเคลือบและช่างประติมากรรมเครื่องเคลือบในท้องถิ่นให้มีการสร้างช่องทางในการให้คำปรึกษาและการฝึกงานแก่ลูกศิษย์

3) การเผยแพร่ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่น เช่น เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านประติมากรรมเครื่องเคลือบมาพูดคุยเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบในโรงงานเครื่องเคลือบและประวัติการพัฒนาของโรงงานเครื่องเคลือบ และรณรงค์ให้ทุกคนร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

ภาพที่ 5-6 กิจกรรมการสัมผัสประสบการณ์และการเข้าร่วม (Shujing Zhao, 2024)

จากการพิจารณาถึงทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ทรัพยากรช่างฝีมือ และข้อดีอื่นๆ ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่มีอยู่ ผู้วิจัยได้นำเสนอแผนการจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเงินผ่านโครงการ 3 โครงการ ได้แก่ 1.โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ 2. โครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 3.โครงการศึกษาอุทยานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบ

โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

1. ชื่อโครงการ

ย้อนคืนสู่ประวัติศาสตร์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ สัมผัสศิลปะและวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบ

2. ความเป็นมาของโครงการ

นักวิชาการชาวเยอรมัน Mongen Rotter เสนอว่า “การท่องเที่ยว ถูกนำมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการทางวัฒนธรรมของชีวิต หรือความปรารถนาส่วนตัว” แม้ว่าผู้วิจัยจะมีความจำกัดความของการท่องเที่ยวที่หลากหลาย แต่ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ความต้องการทางวัฒนธรรมและความจำเป็นในการเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะที่สำคัญของกิจกรรมการท่องเที่ยว ความแตกต่างของชีวิตทางวัฒนธรรมคือชีวิตของการท่องเที่ยว ความปรารถนาในอิสรภาพทางจิตวิญญาณ และการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอาศัยองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและเป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้และสัมผัสกับศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี มรดก และวิถีชีวิตในพื้นที่ภูมิภาคในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมือง

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นมีทำเลที่ตั้งที่ติดเยี่ยม ทางทิศตะวันตกห่างจากอุทยานวัฒนธรรมสร้างสรรค์เถาซีชวน 1.5 กิโลเมตร ทางทิศใต้ห่างจากหุบเขาเครื่องเคลือบซานเผ่าจิ่งเต๋อเจิ้น 1.8 กิโลเมตร ทางตะวันตกเฉียงใต้ห่างจากหมู่บ้านโบราณจินเคิง 3 กิโลเมตร เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับเส้นทางของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่งของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นเป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในเมืองเพียงแห่งเดียวในจิ่งเต๋อเจิ้นที่เคยประสบกับความเสื่อมโทรมและการล่มสลายของโรงงานเครื่องเคลือบที่รัฐเป็นเจ้าของและยังคงผลิตและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

ปัจจุบัน ภายในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้มีการเปิดให้บริการที่พักสองแห่ง ได้แก่ โรงแรมจิ่งเต๋อเจิ้น อินเตอร์เนชั่นแนล ยูธโฮสเทล(Jingdezhen International Youth Hostel) และโรงแรมหมิงชิงหยวนกุยหรานอินน์ (Ming Qing Yuan Gui Ran Inn) โดยโรงแรมหมิงชิงหยวนกุยหรานอินน์เป็นโรงแรมแบบครบวงจรในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ให้บริการทั้งการจัดเลี้ยงที่พัก และตลาดนัดเครื่องเคลือบในช่วงสุดสัปดาห์ โดยรูปแบบสถาปัตยกรรมโดยรวมของโรงแรมแห่งนี้คือสถาปัตยกรรมรูปแบบฮุ่ยโจวหน้าจั่วทรงหัวม้าที่มีผนังสีขาวและมีกระเบื้องหลังคาสีดำ โดยสถาปัตยกรรมแต่ละหลังมีความสูงต่ำสลับกันและมีศาลาหรือเก๋งจีนเป็นองค์ประกอบ นอกจากนี้ในปัจจุบัน โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบยังคงมีสายผลิตห่วงโซ่อุตสาหกรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบอยู่ เช่น เวิร์คช็อปการแกะสลักและการพิมพ์เครื่องเคลือบ เวิร์คช็อปการลงสี โรงกลั่นดินเตาเผาสาธารณะ ร้านขายแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ ซึ่งสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในการเที่ยวชม

ได้ครบถ้วน และที่สำคัญโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้ยังอยู่ใกล้กับชุมชนฉางหง ซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรมแบบครบวงจร ชุมชนมีซูเปอร์มาร์เก็ตเชิงพาณิชย์ขนาดใหญ่ โรงภาพยนตร์ ร้านอาหาร โรงพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยและนักท่องเที่ยวมีวิถีชีวิตและการอยู่อาศัยที่สะดวกสบาย

ทว่า ด้วยบรรยากาศเชิงพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นและความแพร่หลายของร้านค้าเครื่องเคลือบหรือร้านกาแฟของคนดังทางออนไลน์ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมงานฝีมือดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมค่อย ๆ หายไปที่ละน้อย จำนวนของช่างฝีมือมืออาชีพที่ยังคงมีส่วนร่วมในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบก็ลดน้อยลงเรื่อย ๆ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น ค่าเช่าที่ที่เพิ่มสูงขึ้นในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบทำให้ร้านแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์อยู่รอดได้ยาก พวกเขาต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่จะย้ายที่ตั้งและยกเลิกการเช่า ผู้ให้สัมภาษณ์อาจารย์หู กวงหลินได้ปล่อยเช่าพื้นที่เวิร์คช็อป 2 ใน 3 ส่วนของตนเองให้กับนักธุรกิจที่เปิดร้านขายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสมัยใหม่ เหลือเพียง 1 ใน 3 ของพื้นที่ที่ใช้เพื่อสานต่องานปั้นประติมากรรม งานลงสี และงานตกแต่งแบบดั้งเดิมต่อไป รูปแบบสภาพแวดล้อมในการสร้างงานประติมากรรมแบบดั้งเดิมที่ว่า “ด้านหน้าเป็นร้านค้า ด้านหลังเป็นห้องทำงานประติมากรรม” ได้สูญหายไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการเผชิญกับสภาพที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นกำลังจะสูญหายไปนี้ เราจะต้องไม่รอให้วัฒนธรรมเหล่านี้หายไปก่อนที่จะให้ความสำคัญ เพราะฉะนั้น การวางแผนการจัดการวัฒนธรรมในประเด็นนี้จึงเป็นเรื่องเร่งด่วน และยังเป็นวิธีหนึ่งในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมและวัฒนธรรมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นอีกด้วย

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงประวัติศาสตร์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น และคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องและความสนใจต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3.2 เพื่อเพิ่มชื่อเสียงให้กับพิพิธภัณฑ์ประติมากรรมเครื่องเคลือบมีชีวิตและทำให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมเหล่านี้

3.3 เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้คนในท้องถิ่น ยกกระดับความสนใจ ความตระหนักรู้ในการสืบทอดและการเรียนรู้เทคนิคและทักษะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ: ผู้ชื่นชอบงานศิลปะเครื่องเคลือบ คุณครูและนักเรียนจากสถาบันอุดมศึกษาด้านศิลปะ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ

4. รูปแบบของโครงการ

4.1 รูปแบบความร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยว: ทำความร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยวรายใหญ่ทั่วประเทศ ร่วมกันนำเที่ยวและเยี่ยมชมเทคนิคและวิธีการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

4.2 รูปแบบความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา: ทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำหรือโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อนำนักเรียน นักศึกษามาเยี่ยมชมเทคนิคและวิธีการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบอย่างสม่ำเสมอ

4.3 รูปแบบความร่วมมือกับพิพิธภัณฑ์: ทำความร่วมมือกับพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น โดยร่วมกันประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมเทคนิคและวิธีการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

5. เส้นทางการท่องเที่ยว

เส้นทางกิจกรรมประกอบด้วย: สวนหมิงซิงในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ย่านศิลปะพื้นบ้านในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ พื้นที่ศิลปะหลิวหยวนฉาง โรงกลั่นดิน ถนนไม้จู้ ตึกเช่าฮวา และเตาเผาหงเซ่อหม่าเหยา

景德镇雕塑瓷厂瓷雕文化

景德镇市雕塑瓷厂，隶属江西省陶瓷工业公司。主要生产传统人物、动物、花卉、楼阁等陈设陶瓷雕塑和日用实用类工艺瓷雕塑。常用装饰技法有高温色釉、釉下五彩、青花斗彩、粉彩、古彩和镀金、镀银等工艺。景德镇雕塑瓷厂主要的代表产品为人物陶瓷雕塑类，主要代表人物类产品有：天女散花、水浒108将、站鳌渡水观音、关公、财神、八仙、福禄寿三星等。

雕塑瓷厂瓷雕艺术装饰注重彩绘与造型结合，整体色彩丰富、工艺技法精湛，富含景德镇地域文化特色。

三分塑

七分彩

瓷雕文化打卡点

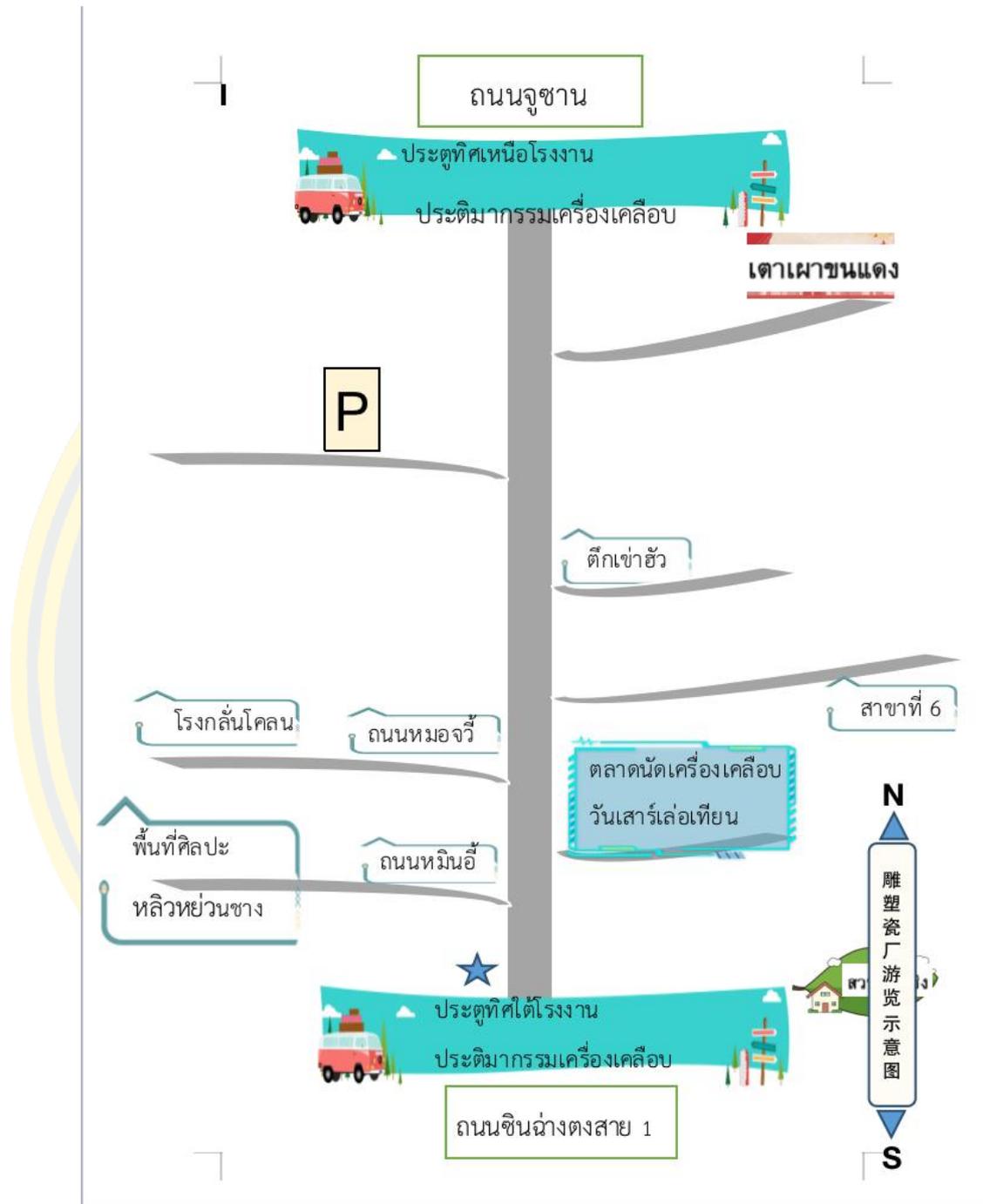

雕塑瓷厂明清园位于雕塑瓷厂东一路大门左手边，建成于1991年，是进入雕塑瓷厂内的第一个明清木雕建筑集合的园区，园区内小桥流水、古色古香，既有徽派木雕建筑群落，也有木雕长廊，可以了解中国明清古建筑木雕艺术文化特色。

雕塑瓷厂民艺街区紧邻明清园，集合了很多个雕塑瓷厂原职工经营的陶瓷雕塑品商店，这里的民间艺人商店仍保留着“前店后作坊”的习俗。在这里能看到不同种类的雕塑瓷商品和雕塑技法

刘远长艺术空间位于民艺街后面，在名叫“桂花苑”的园子内，整个艺术空间分为两层，一层做访客接待和交流使用，二层为刘远长先生的作品展示区域，陈列了包含《天女散花》、《哈哈罗汉》等传统人物瓷雕与现代瓷雕作品，题材有人物、动物、植物等陶瓷雕塑作品。

ภาพที่ 5-7 คู่มือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-8 เส้นทางรถท่องเที่ยวในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

6. บรรยายภาคกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ภาพที่ 5-9 บรรยายภาคการเข้าชมสถาปัตยกรรมภายในสวนหมิงซิง (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-10 บรรยายภาคการอธิบายความเป็นมาของถนนโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-11 กิจกรรมการวาดภาพบนพัด (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-12 กิจกรรมการเข้าชมการสร้างงานประติมากรรมของช่างฝีมือ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-13 กิจกรรมการเข้าชมพื้นที่ศิลปะประติมากรรมของศิลปินหลิว หยวนฉาง (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-14 กิจกรรมการเข้าชมวัสดุดินเหนียวใช้จากโรงงานกลั่นดิน (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-15 กิจกรรมการเข้าชมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลที่กำลังรอเข้าเตาเผา (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-16 กิจกรรมการเข้าชมเทคนิคการเขียนสีบนประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล (Shujing Zhao, 2024)

7. ประโยชน์ของโครงการ

7.1 ได้ส่งเสริมการเผยแพร่ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น ตลอดจนศิลปะและวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบ ยกกระตักการรับรู้ของสาธารณชนเกี่ยวกับประติมากรรมเครื่องเคลือบและความชื่นชมในศิลปะประติมากรรมเคลือบดินเผา

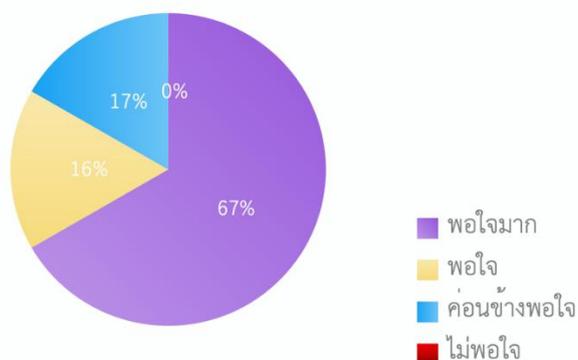
7.2 ได้เพิ่มชื่อเสียงให้กับประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบและเผยแพร่เทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้น

7.3 ได้เสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบยกกระตักการจัดการของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

8. การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ

การสำรวจเพื่อประเมินความพึงพอใจของกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการประเมินผ่านรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะสัมภาษณ์และพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของกิจกรรม เช่น การจัดการด้านเส้นทางการท่องเที่ยว การอธิบายให้ความรู้ และความสะดวกสบายในการมีส่วนร่วม จากจำนวนที่มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 6 พบว่า มีจำนวน 4 คนอยู่ในระดับพอใจมาก 1 คนอยู่ในระดับพอใจ และอีก 1 คนอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ โดยสรุป ผลลัพธ์ของโครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบครั้งนี้ค่อนข้างน่าพอใจ และหวังว่าจะมีโอกาสเข้าร่วมโครงการท่องเที่ยวย่านประวัติศาสตร์เครื่องเคลือบอื่น ๆ ในจิ่งเต๋อเจิ้น

การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

ภาพที่ 5-17 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

โครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6

1. ชื่อโครงการ

การทัศนศึกษาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6

2. ความเป็นมาของโครงการ

ในปี ค.ศ. 2023 มีการจัดการประชุมการพัฒนาเขตนำร่องนวัตกรรมและการสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบแห่งชาติจึงต้องเงินขึ้นที่มหาวิทยาลัยเครื่องเคลือบจึงต้องเงิน ในการประชุมครั้งนี้มีการเสนอว่า “เราต้อง “รักษา” โบราณวัตถุและสถานที่ทางประวัติศาสตร์ พร้อมกับ “ส่งต่อภูมิรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และอนุรักษ์รักษาทางวัฒนธรรมของเราอย่างมีประสิทธิภาพ” โรงงานเครื่องเคลือบประติมากรรมจึงต้องเงินไม่เพียงแต่เป็นฐานการผลิตที่สำคัญของประติมากรรมเครื่องเคลือบเงินเท่านั้น แต่เทคนิคการพิมพ์และเทคนิคการลงสีที่ใช้ในประติมากรรมเครื่องเคลือบนั้น มีลักษณะเฉพาะที่แข็งแกร่งของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบประจำภูมิภาคของจึงต้องเงิน

การอนุรักษ์วิธีการผลิตเป็นวิธีหนึ่งในการอนุรักษ์งานฝีมือแบบดั้งเดิม และการสืบทอดนั้น จะถูกดำเนินการในกระบวนการปฏิบัติงานจริง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การรักษาไว้ซึ่งการผลิตควรเป็นวิธีการหลักในการสืบทอด ในสังคมยุคใหม่ การอนุรักษ์และการสืบทอดวิธีการผลิตหรือสร้างสรรค์งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมนั้นมีหลากหลายวิธี เช่น การขยายการผลิตจนกลายเป็นศูนย์รวมของอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ตัวอย่างเช่น เมืองเถาซีชวนในจึงต้องเงินเดิมเป็นโรงงานเครื่องเคลือบของจึงต้องเงิน ในปัจจุบันได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบของจึงต้องเงิน แต่เนื่องจากการพัฒนาที่เน้นไปที่เชิงพาณิชย์มากเกินไป ส่งผลให้พื้นที่แห่งนี้ได้สูญเสียรูปแบบการผลิตดั้งเดิมและบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อผู้คน นำไปสู่การไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แรกเริ่มที่มุ่งไปที่การอนุรักษ์วัฒนธรรมและเทคนิคแบบดั้งเดิมอย่างมีประสิทธิภาพ พื้นที่ของโรงงานเดิมได้หยุดการผลิตหรือย้ายที่ตั้ง ร้านเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมได้ปิดตัวลงโดยมีสิ่งเข้ามาแทนที่คือย่านการค้าเชิงพาณิชย์ที่ดูสะอาดตา หอนิทรรศการมรดกทางอุตสาหกรรม และโรงงานที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ วัฒนธรรมดั้งเดิมค่อยๆ กลายเป็นความทรงจำของผู้คน และบางส่วนสามารถเห็นได้เฉพาะในภาพถ่ายหรือวิดีโอเท่านั้น ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะสูญสลายไปโดยสิ้นเชิงเพราะฉะนั้น ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเครื่องเคลือบของจึงต้องเงิน ทำให้โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีเงินทุนเชิงพาณิชย์ไหลเข้ามา ซึ่งการปรับปรุงโรงงาน การอนุรักษ์และการสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมถือว่าเป็นเรื่องที่ต้องการการจัดการอย่างเร่งด่วน

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นพื้นที่ที่มีระดับการผลิตสูงสุดในห้องปฏิบัติการประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของฟาง เส้าและเนี่ย หูเซิงที่อยู่ในโรงงานแห่งนี้เป็นพื้นที่

ศูนย์รวมที่มีทั้งการผลิตและการจำหน่ายประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม โดยภายในมีช่างฝีมือผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านการพิมพ์ขึ้นรูป การลงสีเคลือบและการตกแต่งทั้งหมดประมาณ 12 คน นอกจากนี้ โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 ยังคงรักษาพื้นที่การผลิตแบบดั้งเดิม ถนนที่ไม่เป็นระบบระเบียบหรือบรรยากาศในการผลิตแบบดั้งเดิมไว้อยู่ และช่างฝีมือก็ได้มีส่วนร่วมทั้งในส่วนของงานขึ้นรูปงานลงแบบดั้งเดิมอย่างเป็นระบบระเบียบ ประเด็นเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของโครงการทัศนศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการขึ้นรูปและวิธีการการเขียนสีตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกัน ยังเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้แก่ผู้ชื่นชอบศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลของจังหวัดจันทบุรีอีกด้วย

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อสัมผัสประสบการณ์เทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ เพิ่มการเรียนรู้ความรู้ที่เกี่ยวข้องและมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิม

3.2 เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นและยกระดับความตระหนักรู้และความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นในการสืบทอดเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบ

3.3 เพื่อสร้างความมั่นใจในการสืบทอดเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบและทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และการสืบทอดเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม

4. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

ผู้ชื่นชอบงานศิลปะเครื่องเคลือบ คุณครูและนักเรียนจากสถาบันอุดมศึกษาด้านศิลปะและนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ

5. รูปแบบของโครงการ

5.1 รูปแบบความร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยว: ทำความร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยวรายใหญ่ทั่วประเทศ เพื่อร่วมกันสร้างโครงการทัศนศึกษาเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

5.2 รูปแบบความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา: ทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำหรือโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อจัดทำโครงการทัศนศึกษาเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบอย่างสม่ำเสมอ

5.3 รูปแบบความร่วมมือกับภาครัฐ: ทำความร่วมมือกับภาครัฐเพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรมทัศนศึกษาเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

โครงการพัฒนาศึกษาเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบในครั้งนี้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ด้านหลัก ๆ คือ 1) กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์ขึ้นรูป 2) กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสีตกแต่ง โดยเนื้อหาของแต่ละกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

6. กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์ขึ้นรูป

6.1 ขั้นตอนการเตรียมการ: จัดกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องและกำหนด

รายละเอียดการเรียนรู้ตามคู่มือกระบวนการของกิจกรรม

6.2 เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของฟาง เส้าเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์ขึ้นประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิม โดยจะมีการจัดแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ที่มีความซับซ้อนต่างกันให้เหมาะสมตามกลุ่มของผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน จากนั้นช่างฝีมือจะสาธิตและให้ผู้เข้าร่วมโครงการปฏิบัติตาม

6.3 ทำการสรุปผลโครงการตามผลลัพธ์ของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ โดยจะมีช่างฝีมือชี้แนะปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งร่วมกันหารือถึงและกล่าวความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรม

7. กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสีตกแต่ง

7.1 ขั้นตอนการเตรียมการ: จัดกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องและกำหนด

รายละเอียดการเรียนรู้ตามคู่มือกระบวนการของกิจกรรม

7.2 เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเนี้ย หรือเซิง เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเขียนสีตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิม โดยจะมีการจัดชิ้นงานประติมากรรมที่ยังไม่มีการลงสีให้เหมาะสมตามกลุ่มของผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน จากนั้นช่างฝีมือจะสาธิตและให้ผู้เข้าร่วมโครงการปฏิบัติตาม

7.3 ทำการสรุปผลโครงการตามผลลัพธ์ของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ โดยจะมีช่างฝีมือชี้แนะปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งร่วมกันหารือถึงและกล่าวความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรม

8. บรรยากาศกิจกรรมการทัศนศึกษาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์
โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6

ภาพที่ 5-18 ภาพบรรยากาศกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพิมพ์ขึ้นรูป (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-19 ภาพบรรยากาศกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสีตกแต่ง (Shujing Zhao, 2024)

9. ประโยชน์ของโครงการ

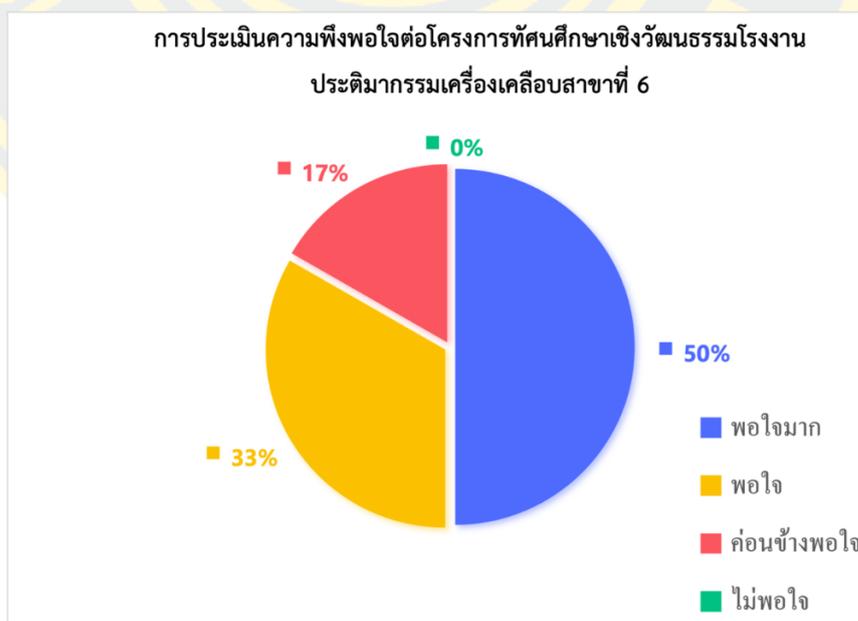
9.1 ได้ส่งเสริมการเผยแพร่เทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์แบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นและเพิ่มความตระหนักรู้และความสนใจของสาธารณชนที่มีต่อเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบ

9.2 ได้เพิ่มการมีส่วนร่วมของช่างฝีมือท้องถิ่นและเพิ่มความกระตือรือร้นในการสืบทอดเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้น

9.3 ได้ดึงดูดความสนใจของรัฐบาลท้องถิ่นและกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มสิทธิและหน้าที่ของผู้สืบทอดเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในท้องถิ่น

10. การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ

การสำรวจเพื่อประเมินความพึงพอใจของกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการประเมินผ่านรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะสัมภาษณ์และพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของกิจกรรม เช่น การอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค การมีปฏิสัมพันธ์ และความน่าสนใจ จากจำนวนที่มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 6 พบว่า มีจำนวน 3 คนอยู่ในระดับพอใจมาก 2 คนอยู่ในระดับพอใจ และอีก 1 คนอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ โดยสรุป ผลลัพธ์ของโครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 ครั้งนี้ค่อนข้างน่าพอใจ ในระหว่างการสาธิตทางเทคนิคผู้เข้าร่วมโครงการได้เกิดความสนใจอย่างมากและมีปฏิสัมพันธ์เป็นอย่างดี

ภาพที่ 5-20 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 (Shujing Zhao, 2024)

โครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบ

1. ชื่อโครงการ

การชมชื่นและสัมผัสคุณค่าทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบร่วมกับพื้นที่แสดงศิลปะ

2. ความเป็นมาของโครงการ

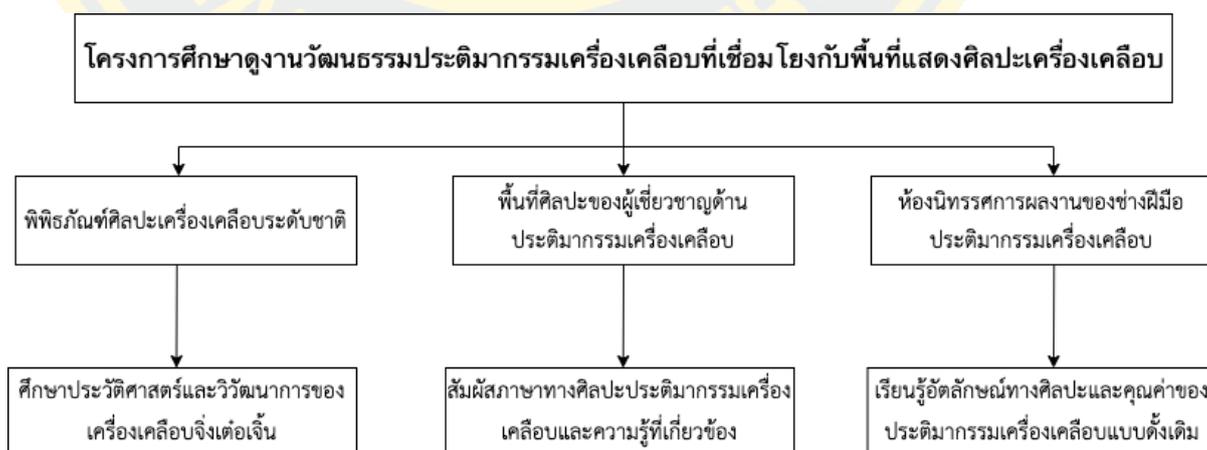
นับตั้งแต่มีการอนุมัติ “แผนการดำเนินงานพื้นที่นำร่องนวัตกรรมและการสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบแห่งชาติจิ่งเต๋อเจิ้น” จากสภาแห่งรัฐเมื่อเดือนกรกฎาคม ปีค.ศ. 2019 นโยบายและการสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรมของรัฐบาลได้ส่งเสริมการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมจีนอย่างเข้มแข็ง ส่งผลให้มีการจัดแสดงนิทรรศการศิลปะเดี่ยวและนิทรรศการพิเศษของศิลปินในปัจจุบันเป็นจำนวนมาก

หน้าที่ในการแสดงผลงานและหน้าที่ด้านการศึกษาแลให้ความรู้เป็นหน้าที่พื้นฐานที่สำคัญที่สุดของพิพิธภัณฑ์ทางศิลปะ การจัดวางผังพื้นที่ของนิทรรศการศิลปะสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจทางศิลปะ การศึกษาด้านศิลปะ และความเป็นมืออาชีพของทีมงานของพิพิธภัณฑ์เช่นกัน พิพิธภัณฑ์ศิลปะส่วนใหญ่มักจะจัดแสดงนิทรรศการตามยุคสมัย รูปแบบ และประเภทของผลงาน ตัวอย่างเช่น พิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบจีนในจิ่งเต๋อเจิ้น มีห้องนิทรรศการถาวร 1 ห้องและห้องนิทรรศการชั่วคราว 6 ห้อง โดยมีผลงานจัดแสดงมากกว่า 50,000 ชิ้น ลำดับในการจัดแสดงมีการใช้เส้นเวลา (TimeLine) เป็นแนวทางหลักในการจัดแสดงผลงานศิลปะเครื่องเคลือบของราชวงศ์ต่างๆ และนอกจากการแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะเฉพาะทางศิลปะของผลงานศิลปะเครื่องเคลือบในยุคหนึ่ง ๆ แล้ว ยังมีแผ่นการ์ดขนาดประมาณ 4 ซม.* 7 ซม. ข้าง ๆ ผลงานที่จัดแสดงเพื่อนำเสนอให้เห็นถึงชื่อผลงาน ปีที่สร้างสรรค์ และศิลปินผู้สร้างสรรค์อีกด้วย ประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่าการแสดงผลงานและคำอธิบายงาน ๆ เพียงอย่างเดียวมันไม่เพียงพอสำหรับผู้ชมที่จะเข้าใจถึงเรื่องราวและวัฒนธรรมเชิงลึกที่อยู่เบื้องหลังนิทรรศการได้

พิพิธภัณฑ์มีชีวิตประติมากรรมเครื่องเคลือบได้รวบรวมและเป็นศูนย์กลางของช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบและผู้เชี่ยวชาญด้านประติมากรรมเครื่องเคลือบจำนวนมาก พวกเขามีความถนัดทางศิลปะประติมากรรมที่แตกต่างกัน และเนื่องจากจิ่งเต๋อเจิ้นได้รับแรงหนุนจากการเติบโตอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวของจีน ผู้คนจึงมีความสนใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยวที่จิ่งเต๋อเจิ้นแบบไปเช้าเย็นกลับ มีการเข้ามาเพื่อเช็คอินร้านกาแฟและร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบที่มีชื่อเสียงจากอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก แต่นักท่องเที่ยวเหล่านี้ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับคุณค่า

ทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางศิลปะของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น อีกทั้งยังขาดแรงผลักดันในการสืบทอดและพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมดั้งเดิม

จากปรากฏการณ์นี้ ผู้วิจัยจึงได้คำนึงถึงการสืบทอดและการพัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ และทำการวางแผน “โครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบต่าง ๆ” โดยเชื่อมโยงเข้ากับพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น พื้นที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของหลิวหยวนฉาง และห้องนิทรรศการผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของเนียหฺรูเซิง โดยแผนของโครงการนี้ได้ผสมผสานพื้นที่จัดแสดงทางศิลปะ 3 ระดับที่แตกต่างกันเข้าไว้ด้วยกัน ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ระดับชาติ พื้นที่ศิลปะของผู้เชี่ยวชาญด้านประติมากรรมเครื่องเคลือบ และห้องนิทรรศการผลงานของช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบ โครงการนี้จะทำให้ผู้ที่เข้าร่วมมีโอกาสเข้ามาถึงพื้นที่ศิลปะของผู้เชี่ยวชาญประติมากรรมเครื่องเคลือบโดยตรง ซึ่งเป็น การเพิ่มประสบการณ์ด้านการรับรู้ทางด้านภาษาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ จะได้ฟังคำอธิบายของผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนเพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางด้านศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบอีกด้วย และสำหรับห้องนิทรรศการของช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถสัมผัสและชื่นชมผลงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมได้ในระยะใกล้ ซึ่งเป็นการทำให้ระยะห่างระหว่างผู้คนกับผลงานศิลปะลดน้อยมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้คนเข้าถึงงานศิลปะได้ง่ายยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ผู้คนมีพื้นที่ในการเรียนรู้มากขึ้น เป็นการช่วยเพิ่มความเข้าใจ ความสนใจ การอนุรักษ์ และการสืบทอดวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังประติมากรรมเครื่องเคลือบให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5-21 กรอบแนวคิดของโครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบ (Shujing Zhao, 2024)

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงประวัติศาสตร์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น และคุณค่าทางศิลปะของวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งสามารถเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องและความสนใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างลึกซึ้ง

3.2 เพื่อเพิ่มชื่อเสียงให้กับพิพิธภัณฑ์มีชีวิตประติมากรรมเครื่องเคลือบและทำให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม

3.3 เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของชาวบ้านท้องถิ่นและยกระดับความสนใจ ความตระหนักรู้ในการสืบทอดและการเรียนรู้เทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม

4. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

ผู้ซึ่งชอบงานศิลปะเครื่องเคลือบ คุณครูและนักเรียนจากสถาบันอุดมศึกษาด้านศิลปะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ

5. รูปแบบของโครงการ

5.1 รูปแบบความร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยว: ทำความร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยวรายใหญ่ทั่วประเทศ เพื่อเชิญชวนให้ผู้ซึ่งชอบงานศิลปะเครื่องเคลือบเข้ามาเยี่ยมชมนิทรรศการประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

5.2 รูปแบบความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา: ทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำหรือโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในการจัดและเข้าร่วมนิทรรศการประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

5.3 รูปแบบความร่วมมือกับพิพิธภัณฑ์: ทำความร่วมมือกับพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ในจิ่งเต๋อเจิ้น เพื่อร่วมกันส่งเสริมและชี้แนะให้ประชาชนเข้าใจศิลปะเครื่องเคลือบในจิ่งเต๋อเจิ้นอย่างแพร่หลาย

6. แผนของโครงการ

6.1 ขั้นตอนการเตรียมการ : จัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและกำหนดกระบวนการศึกษาดูงานและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง

6.2 ขั้นตอนดำเนินงาน: เยี่ยมชมพื้นที่จัดแสดงผลงานเครื่องเคลือบต่างๆ และดำเนินกิจกรรมอย่างเหมาะสม เช่น การแบ่งปันความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญด้านประติมากรรมเครื่องเคลือบ การสาธิตโดยฝีมือช่างประติมากรรมเครื่องเคลือบและสัมผัสประสบการณ์ด้านประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม

6.3 ขั้นตอนปิดโครงการ: ดำเนินการอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรม และสรุปปิดงาน

ภาพที่ 5-22 การบรรยายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-23 การบรรยายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสีบนประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-24 การเข้าชมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล “สิบแปดอรหันต์” (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-25 การบรรยายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นรูปประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-26 บรรยากาศการเข้าไปเยี่ยมชม ณ พื้นที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของศิลปินหลิว หยวนฉาง (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-27 การเข้าศึกษาเรียนรู้เทคนิคการเขียนสีบนเคลือบประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-28 การเข้าศึกษาดูงาน ณ พื้นที่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของศิลปินหลิวหยวนฉาง
(Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-29 การเข้าศึกษาดูเทคนิคการแสดงออกและภาษาทางศิลปะของศิลปินหลิวหยวนฉาง
(Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-30 การเข้าศึกษาดูงาน ณ ห้องนิทรรศการผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม
ของเนียหฺรุเซิง (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-31 การเข้าฟังการบรรยายด้านเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบจากช่างฝีมือเนียหฺรุเซิง
(Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-32 การเข้าชมการเขียนสีตกแต่งประติมากรรมของช่างฝีมือ (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-33 ผลงานประติมากรรมรูปบุคคลแบบดั้งเดิมของเนี่ยหฺรูเซิง (Shujing Zhao, 2024)

ภาพที่ 5-34 ภรรยาของเนียหฺรูเซ็งทำการสาธิตวิธีการเขียนสีบนประติมากรรม (Shujing Zhao, 2024)

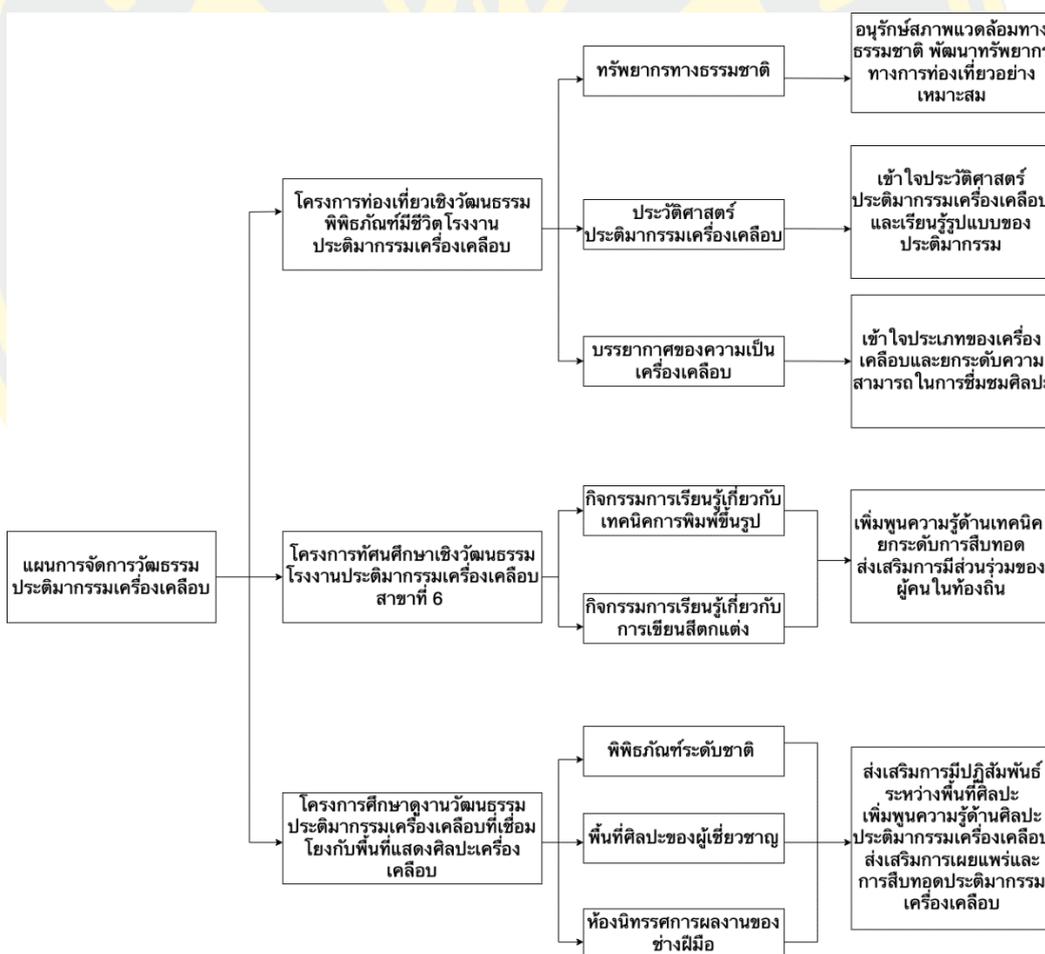
ภาพที่ 5-35 ผู้วิจัยถ่ายรูปร่วมกับช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบ เนียหฺรูเซ็ง (Shujing Zhao, 2024)

7.ประโยชน์ของโครงการ

7.1 ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการสัมผัสถึงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นและอัตลักษณ์ทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องและเพิ่มความสนใจต่อศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ

7.2 ได้ส่งเสริมการเผยแพร่คุณค่าทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงาน ประติมากรรมเครื่องเคลือบ และจัดให้มีช่องทางให้ประชาชนเกิดความเข้าใจต่อวัฒนธรรม ประติมากรรมเครื่องเคลือบ

7.3 ได้ส่งเสริมพื้นที่ศิลปะเครื่องเคลือบประเภทต่าง ๆ ในจิ่งเต๋อเจิ้น ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในแผนการจัดการวัฒนธรรมเครื่องเคลือบแบบมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการสืบทอดและการ พัฒนางานศิลปะเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้น

ภาพที่ 5-36 แผนภาพแนวคิดโดยรวมของแผนการจัดการวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบของงานวิจัยนี้ (Shujing Zhao, 2024)

8. การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ

การสำรวจเพื่อประเมินความพึงพอใจของกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นการประเมินผ่านรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะสัมภาษณ์และพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของกิจกรรม เช่น การเลือกสถานที่ เนื้อหาการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ จากจำนวนที่มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 8 พบว่า มีจำนวน 4 คนอยู่ในระดับพอใจมาก 2 คนอยู่ในระดับพอใจ และอีก 2 คนอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ โดยสรุปผลลัพธ์ของโครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบครั้งนี้ค่อนข้างน่าพอใจ ในระหว่างการสาธิตทางเทคนิคผู้เข้าร่วมโครงการได้เกิดความสนใจอย่างมากและมีปฏิสัมพันธ์เป็นอย่างดี

ภาพที่ 5-37 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่อง (Shujing Zhao, 2024)

สรุป

จากความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีพิพิธภัณฑ์มีชีวิตและทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรม ในบทนี้มีการศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม และทรัพยากรทางสังคมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ และมีการวางแผนแผนโครงการศิลปะ

และวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นทั้งหมด 3 โครงการ ประกอบด้วย 1) โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น โดยเป็นโครงการที่ดำเนินกิจกรรม “การท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ” โดยการนำผู้คนไปเรียนรู้ประวัติศาสตร์ มรดกทางอุตสาหกรรม และสถานะการผลิตในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้คนได้สัมผัสประสบการณ์บริบทการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ สถานะการผลิต และองค์ประกอบของอุตสาหกรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบต่าง ๆ ได้อย่างโดยตรง 2) โครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบสาขาที่ 6 โดยให้ชาวบ้านในชุมชนหรือช่างฝีมือประติมากรรมเครื่องเคลือบทำหน้าที่เป็นผู้สาธิตเทคนิคในการแสดงออกแบบดั้งเดิมให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วม ให้ผู้คนเหล่านี้ได้สัมผัสกับคุณค่าทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางศิลปะของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบในระยะใกล้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิม 3) โครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบ โดยมีนิตรรศการประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เป็นหลัก และเสริมด้วยงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบประเภทอื่นๆ ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายสำหรับสาธารณชนในการทำความเข้าใจกับประเภทศิลปะและอัตลักษณ์ของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น ซึ่งการวางแผนโครงการการจัดการทางวัฒนธรรมทั้ง 3 โครงการนี้ สามารถยกระดับความเข้าใจของผู้คนเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น และทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการงานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เกี่ยวข้อง เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้อยู่อาศัยในชุมชนและช่างฝีมือในการสืบทอดและมีส่วนร่วมในการสืบทอดและการพัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจิ่งเต๋อเจิ้น

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากเนื้อหาในงานวิจัยทั้ง 5 บท ในบทนี้ผู้วิจัยได้มีการแบ่งเนื้อหาทั้งหมดออกเป็น 3 ส่วนประกอบด้วย

1. บทสรุปการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการที่เสนอในบทที่ 1 โดยเป็นการสรุปวิวัฒนาการของรูปแบบและต้นกำเนิดของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของจังหวัดจันทบุรี และมีการสรุปอัตลักษณ์ คุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบและสุดท้ายสรุปสรุปแผนโครงการการจัดการวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบของพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจังหวัดจันทบุรี

2. การอภิปรายผลการวิจัย มีการใช้ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมที่ใช้ในการศึกษาคำนี้ ตลอดจนมุมมองและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำนี้ มาอภิปรายผลถึงอัตลักษณ์ทางศิลปะ คุณค่าทางศิลปะ และความสำคัญทางวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบจังหวัดจันทบุรี รวมถึงอภิปรายถึงผลกระทบต่อผลลัพธ์ของแผนโครงการการจัดการวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบจังหวัดจันทบุรี

3. ข้อเสนอแนะการวิจัย โดยหวังว่าจะส่งเสริมการเผยแพร่และการสืบทอดงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบได้ในระยะยาว เพิ่มพลังใหม่ให้กับ การสืบทอดประติมากรรมเครื่องเคลือบของจังหวัดจันทบุรีผ่านช่องทางต่างๆ และส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาที่มีชีวิตของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของจังหวัดจันทบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. วิวัฒนาการและต้นกำเนิดของรูปแบบทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจังหวัดจันทบุรี

วิวัฒนาการรูปแบบทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์จังหวัดจันทบุรีเกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบทั้งหมดของจังหวัดจันทบุรีที่ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งจนถึงปัจจุบันซึ่งได้ผ่านกาลเวลาอย่างยาวนาน ผ่านการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและทางเทคนิคที่หลากหลาย

การใช้วัตถุดิบดิน น้ำเคลือบ และเทคนิคการทำประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ยอดเยี่ยมและหลากหลายล้วนเกิดจากความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบของประเทศจีนในสมัย

ราชวงศ์ซ่งและหยวน ได้กลายเป็นศูนย์กลางของการผลิตเครื่องเคลือบของจีนที่ได้รวบรวมช่างผู้มีความรู้ความสามารถและเทคนิคการทำเครื่องเคลือบอันโดดเด่นของประเทศไว้ ประติมากรรมเครื่องเคลือบได้แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่ประณีตและละเอียดอ่อนเนื่องจากข้อดีของวัสดุดินขาวเกาลินของจิ่งเต๋อเจิ้น เทคนิคการเผาเคลือบสีน้ำเงินและสีขาวที่สมบูรณ์แบบ และการประยุกต์ใช้เทคนิคประติมากรรมเช่นการแกะสลัก การปั้น การทับซ้อน และการฉลุลาย นอกจากนี้ อิทธิพลของรสนิยมทางสุนทรียภาพของชนชั้นปัญญาชนและความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมสมัยราชวงศ์ซ่งก็ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันและส่งเสริมให้ประติมากรรมเครื่องเคลือบจากเดิมที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้ในสุสานหรือหลุมศพมาสู่ประติมากรรมที่ใช้งานในชีวิตประจำวันหรือการจัดแสดงหรือเครื่องประดับตกแต่ง

ในสมัยราชวงศ์หยวน จิ่งเต๋อเจิ้นใช้ “สูตรสององค์ประกอบ” ระหว่างหินพอร์ซเลนและดินขาวเกาลินในการผลิตเครื่องเคลือบ นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของเครื่องเคลือบเขียนสี ความเจริญรุ่งเรืองทางการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา การค้าได้เปิดพื้นที่กว้างมากขึ้นในการพัฒนาด้านรูปร่าง รูปทรง ขนาดและความหลากหลายของประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น ราชวงศ์หยวนเป็นยุคสมัยที่มีการปกครองด้วยชนกลุ่มน้อย ความนิยมของพุทธศาสนาแบบทิเบตในสมัยราชวงศ์หยวนถูกผสมผสานเข้ากับพุทธศาสนาในที่ราบภาคกลาง ส่งผลให้ศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญทางศาสนาของจิ่งเต๋อเจิ้นได้รับการพัฒนาอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน และประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หยวนก็ได้สืบทอดเทคนิคทางประติมากรรมและสุนทรียภาพทางศิลปะจากสมัยก่อนหน้า ส่งผลให้ประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นได้พัฒนาไปสู่รูปแบบการตกแต่งที่ซับซ้อนและมีสีสันที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

ต่อมา การพัฒนาเครื่องเคลือบเขียนสีประเภทต่าง ๆ ในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง และการเกิดขึ้นของศิลปะพื้นบ้านในสมัยสาธารณรัฐจีน ทำให้ประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้นได้รับอิทธิพลจากสิ่งนี้ โดยมีการผสมผสานเข้ากับกฎการขึ้นรูปประติมากรรมจากไม้และลายเส้นที่พลิ้วไหวของประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบเหอไฟเมืองเต๋อหัว มณฑลฝูเจี้ยน ภาพที่มีการวาดออกมาอย่างวิจิตรบรรจง ลวดลายที่ละเอียดอ่อน ตลอดจนการตกแต่งที่งดงามและสีสันที่สดใส ส่งผลให้ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นเกิดเป็นอัตลักษณ์ทางศิลปะที่โดดเด่น ซึ่งอุดมไปด้วยคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมเครื่องเคลือบที่โดดเด่น

กล่าวได้ว่า วิวัฒนาการและต้นกำเนิดของรูปแบบทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลจิ่งเต๋อเจิ้นเป็นผลมาจากการพัฒนาทางสังคม การผสมผสานทางวัฒนธรรม นวัตกรรมทางเทคนิค และกิจกรรมทางการเมือง

2. อัตลักษณ์ คุณค่าทางศิลปะ และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรม เครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบก่อตั้งขึ้นหลังจากการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเป็นการควมรวมกิจการของสหกรณ์การผลิตศิลปะเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น สหกรณ์ประติมากรรมเครื่องเคลือบและโรงงานเครื่องเคลือบทดลอง เป็นโรงงานของรัฐที่เชี่ยวชาญด้านการผลิตประติมากรรมเครื่องเคลือบ การก่อตั้งโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้ได้แบกรับความรับผิดชอบอย่างหนักในการผลิตและการวิจัยและพัฒนาประติมากรรมเครื่องเคลือบของจิ่งเต๋อเจิ้น ซึ่งสถานะการผลิตและทิศทางการสร้างสรรค์ผลงานของโรงงานแห่งนี้ได้แสดงถึงแนวทางการพัฒนาของประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น จากมุมมองของเทคนิคงานฝีมือทางประติมากรรมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีการแบ่งงานอย่างละเอียด ตั้งแต่การเลือกดินจะคัดเลือกดินชั้นใหญ่ที่มีแร่เหล็กมาก มีแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์จำนวนมาก จากนั้นไปสู่ขั้นตอนของการขึ้นรูป การเก็บรายละเอียดชิ้นงาน การลงเคลือบ การนำเข้าเตาเผา การเผา เป็นต้น และหลังจากที่มีการเผาเสร็จสิ้นก็จะมีคนนำไปทำการเขียนสีเพื่อตกแต่ง เช่น การเขียนสีเฟินไฉ่ สีกุไฉ่ สีลายคาม สีซินไฉ่ การเขียนลายน้ำทอง และการพิมพ์ลาย จากมุมมองของศิลปะประติมากรรม ประติมากรรมเครื่องเคลือบเขียนสีของจิ่งเต๋อเจิ้นมีการเปลี่ยนแปลงด้านรสนิยมทางสุนทรียภาพจากประติมากรรมเดี่ยว ๆ แบบอิสระ หรือมีความบริสุทธิ์มาสู่ประติมากรรมที่มีการเขียนลายลงสี

ประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ แบบดั้งเดิมและแบบสมจริง โดยประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เป็นรูปแบบดั้งเดิม ได้แก่ เทพเจ้าซานซิงกิง พระอรหันต์ พระโพธิสัตว์กวนอิม พระสังกัจจายน์ นางอัปสร และตัวละครในวรรณกรรมจีนโบราณ ได้แก่ เรื่องความฝันในหอแดง ไซอิ๋ว ซ้องกั๋ง เป็นต้น ซึ่งประติมากรรมประเภทนี้เป็นผลิตภัณฑ์ตัวแทนที่ผลิตโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้ ภายหลัง ถึงแม้ว่าประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบเหมือนจริงจำนวนมากถูกสร้างขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของปัจจัยทางการเมืองในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม แต่ประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปแบบดั้งเดิมก็ยังคงถือเป็นแก่นแท้ของงานฝีมือแบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมก็ถือเป็นแกนกลางทางจิตวิญญาณของประเทศจีน ภายหลัง โรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้นได้ประสบกับการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและระบบการทำสัญญาเช่าจนเป็นช่วงที่มีรัฐบาลเข้ามาเป็นเจ้าของ ทำให้มีพนักงานของโรงงานจำนวนมากได้เข้าอาคารโรงงานเก่าในโรงงาน และยังคงปฏิบัติตามแนวคิดของการผลิตเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมที่มีการแบ่งงานที่ชัดเจนและมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ เช่นเดียวกับวิธีการสืบทอดแบบดั้งเดิมจากอาจารย์สู่ลูกศิษย์ จากพ่อสู่ลูก และดำเนินการผลิตเครื่องเคลือบตามแบบแผนดั้งเดิม

วัฒนธรรมคือการสะท้อนและการตกผลึกของวิถีชีวิตและแนวคิดของผู้คนในประเทศในแต่ละช่วงประวัติศาสตร์ ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นรูปแบบทางศิลปะที่มีความเป็นสามมิติมีความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่มีมายาวนานซึ่งยังคงดำเนินต่อไปจนถึงทุกวันนี้ ถือเป็นปัจจัยทางวัฒนธรรมที่สกัดจากรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมของคนรุ่นก่อนแล้วมาถ่ายทอดเป็นผลงาน จากนั้นได้รับการถ่ายทอดต่อสู่ผู้คนในฐานะข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ และมีคุณค่า จีนเป็นประเทศที่มีหลายเชื้อชาติ ซึ่งมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และได้สร้างมรดกทางศิลปะ วัฒนธรรม และงานฝีมือทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้เป็นจำนวนมาก มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ศิลปะ ศาสนา มานุษยวิทยา สังคมวิทยา วรรณกรรม ซึ่งอุดมไปด้วยรูปแบบของวัฒนธรรมดั้งเดิมและความทรงจำทางประวัติศาสตร์ของจีน เครื่องเคลือบในฐานะผู้สื่อกลางของรูปแบบทางศิลปะประติมากรรมจึงถือเป็นรูปแบบศิลปะที่ดีที่สุดในการบันทึกและอนุรักษ์วัฒนธรรมที่สืบทอดมา นอกจากนี้ยังจัดอยู่ในหมวดหมู่ของหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่อยู่ในขอบเขตของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ตัวอย่างเช่น นักรบดินเผาและม้าจากสุสานของจินซีฮ่องเต้ ตุ๊กตาดินเผาที่ปรากฏในสมัยราชวงศ์ซางและโจว (ประมาณ 1,600 ปีก่อนคริสตกาล) ประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงสื่อกลางของงานศิลปะเท่านั้น แต่ยังเป็นร่องรอยของวัฒนธรรมของมนุษย์อีกด้วย และที่สำคัญยังแสดงให้เห็นถึงเนื้อหาที่จับต้องไม่ได้ที่ซ่อนแฝงอยู่ภายใน เช่น ทักษะอันประณีตรูปแบบการคิดอันเป็นเอกลักษณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ

3. แผนการจัดการโครงการศึกษาศิลปวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์พิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น

การศึกษาเป็นสื่อกลางของการสืบทอดวัฒนธรรมและเป็นหนทางหลักในการบรรลุการสืบทอดทางวัฒนธรรม การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑน์แบบดั้งเดิมและการจัดแสดงโบราณวัตถุไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของสาธารณชนในด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและทักษะแบบดั้งเดิมได้อีกต่อไป

เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไม่ให้ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปแบบดั้งเดิมหายไปภายใต้การพัฒนาสู่ความทันสมัยอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมหายไปเนื่องจากการขาดแคลนช่างฝีมือ ผู้วิจัยได้ใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ สภาพแวดล้อมทางนิเวศน์ และทรัพยากรของช่างฝีมือในพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น วิเคราะห์อัตลักษณ์ คุณค่าทางศิลปะ และความหมายทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคล และสุดท้ายได้เสนอออกมาเป็นแผนการจัดการโครงการทางวัฒนธรรมสำหรับประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ โดยแผนการจัดการโครงการประกอบด้วย 1) โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิ้น 2) โครงการทัศนศึกษาเชิงวัฒนธรรมโรงงานประติมากรรม

เครื่องเคลือบสาขาที่ 6 3) โครงการศึกษาดูงานวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบที่เชื่อมโยงกับพื้นที่แสดงศิลปะเครื่องเคลือบ

ผู้วิจัยมีการวางแผนและดำเนินการจัดโครงการจริงทั้ง 3 โครงการ และจากการสำรวจความพึงพอใจพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการค่อนข้างพึงพอใจต่อกิจกรรมของโครงการ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสามารถส่งเสริมไปยังกลุ่มอาชีพและกลุ่มอายุที่หลากหลายขึ้น การวางแผนและการบริหารจัดการโครงการนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการสำรวจรูปแบบการสื่อสารและการเผยแพร่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และคุณค่าทางศิลปะของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเจ็อย่างแข็งขันผ่านการวางแผนกิจกรรมในโครงการเท่านั้น ขณะเดียวกันยังเป็นการส่งเสริมบทบาทของช่างฝีมือด้านให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังเป็นการใช้ประโยชน์จากข้อได้เปรียบจากการสนับสนุนของรัฐบาลและทรัพยากรทางสังคมอย่างเต็มที่ในการเผยแพร่ศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเจ็ และส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบของจึงต่อเจ็

การอภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาข้อมูลทางเอกสารและการสำรวจภาคสนามพบว่า ประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นผลมาจากการก่อตัวและพัฒนาของประติมากรรมเครื่องเคลือบจึงต่อเจ็ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง เป็นผลตกผลึกจากภูมิปัญญาและทักษะอันประณีตของช่างฝีมือ ซึ่งอัตลักษณ์ทางด้านรูปทรง เนื้อหา รูปแบบ การตกแต่ง และงานฝีมือทางเทคนิคของประติมากรรมเครื่องเคลือบเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงความเป็นลักษณะเฉพาะของจึงต่อเจ็อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตลักษณ์ทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมที่ว่า “ขึ้นรูป 3 ลงสี 7” หมายถึง ในเครื่องเคลือบหนึ่งชิ้นมีองค์ประกอบของการขึ้นรูปคิดเป็น 3 ส่วนของชิ้นงาน ส่วนองค์ประกอบของการลงสีคิดเป็น 7 ส่วนของชิ้นงานทั้งหมด การตกแต่งลวดลายที่ซับซ้อนของประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแท้จริงแล้วอยู่ภายใต้อิทธิพลของศิลปะพื้นบ้านที่มีมาอย่างยาวนาน ส่วนในด้านของวัสดุ พื้นผิว และสีสันทันเป็นการแสวงหาทางอารมณ์ความรู้สึกที่ผสมผสานความปรารถนาของผู้คนใกรามีชีวิตที่ดีขึ้น บวกกับอิทธิพลของวัฒนธรรมความเป็นสิริมงคลของชาวจีน นอกจากนี้ สีที่มีความสดและเข้ม เช่น สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีเขียว สีม่วง และสีทอง ยังมักใช้ในการตกแต่งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายบนงานเพื่อแสดงออกถึงสิทธิชนชั้น หรือแสดงออกถึงอารมณ์ เช่น ความสุข ความเศร้า และความสงบ เป็นการหล่อเลี้ยงทางจิตวิญญาณของคนในสังคม ขณะเดียวกัน ลวดลายและสัญลักษณ์มงคลในการตกแต่งประติมากรรมเครื่องเคลือบ เช่น ลายสวรรค์ ลายยันต์แปดทิศ ลายหูอี้ ลายประแจเงิน ลายมังกรและหงส์ และลายปลา ลวดลายและสัญลักษณ์เหล่านี้เป็นการสะท้อนถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนที่สืบทอดกันมานับ

พื้นที่และความต่อเนื่องของวิถีการเคารพบูชาสัญลักษณ์รูปเคารพประจำชนชาติอีกด้วย การศึกษาครั้งนี้เชื่อว่า ศิลปะไม่มีการแบ่งระหว่าง “ความธรรมดา” หรือ “ความสง่างาม” ศิลปะจะถูกลูกศิษย์ไว้ได้ในประวัติศาสตร์ก็ต่อเมื่อศิลปะนั้นมีพลังชีวิตที่เข้มแข็ง และรับใช้วิถีการดำรงชีวิตของผู้คน

2. จากการศึกษาข้อมูลทางเอกสารและการลงพื้นที่สำรวจไปที่พิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบเงิน เมืองจิ้งเต๋อเงินและโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ตลอดจนการวิเคราะห์รูปทรง เนื้อหา การตกแต่ง และรูปแบบของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลที่จัดเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑ์และห้องปฏิบัติการของช่างฝีมือของโรงงานประติมากรรมพบว่า ความหลากหลายของรูปทรง แนวคิด สีสัน ลวดลาย และการตกแต่งของประติมากรรมเครื่องเคลือบที่สร้างขึ้นโดยโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมประจำชาติจีนและอารยธรรมที่สืบทอดมาเป็นเวลาห้าพันปี และยังพบว่าวิถีการดำรงชีวิตประจำวันและวัฒนธรรมพื้นบ้านยังเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องเคลือบ ซึ่งได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประติมากรรมเครื่องเคลือบเป็นอย่างมาก

3. ในการศึกษาอัตลักษณ์ทางศิลปะและคุณค่าทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเงิน เซี่ยเย เสวียปิงได้เสนอแนวคิด “อัตลักษณ์พื้นบ้านและจุดเด่นของความเป็นท้องถิ่น” ไว้ว่า ตั้งแต่ปลายราชวงศ์ชิงจนถึงช่วงต้นของการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ความเสื่อมถอยทางสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมทางการเมืองของจีนมีความซับซ้อน ศิลปินประติมากรรมเครื่องเคลือบพื้นบ้านอาศัยอยู่อย่างยากลำบาก ผู้คนชนชั้นล่างมีรสนิยมทางสุนทรียภาพต่ำ เพราะฉะนั้น เพื่อความต้องการในการอยู่รอดและการแสวงหาที่พึ่งทางจิตวิญญาณ ผู้คนเหล่านี้จึงริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบโดยเน้นเรื่องเทพเจ้าและพุทธศาสนาที่แสดงถึงความมงคล ความมั่งคั่ง อายุยืนยาว เพราะฉะนั้น สีสันและลวดลายในการตกแต่งจึงสอดคล้องกับการแสวงหาความหมายอันเป็นมงคลของผู้คนในขณะนั้น และความหมายทางวัฒนธรรมของประติมากรรมเหล่านี้ก็ยิ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง “ความเป็นพื้นบ้าน” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทักษะสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะ และความต้องการทางจิตวิญญาณของผู้คนได้เป็นอย่างดี

4. ไม่ว่าจะเป็นประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ปัจจุบันจัดเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบเงิน ในจิ้งเต๋อเงิน หรือประติมากรรมเครื่องเคลือบที่สร้างสรรค์โดยศิลปินผู้มีประสบการณ์ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ คุณสมบัติทางศิลปะของผลงานเหล่านี้ส่วนใหญ่จะโดดเด่นด้วยลวดลาย การตกแต่งที่ประณีต การเน้นสีทองและสีเงิน และสีสันสดใส ซึ่งเป็นการผสมผสานเทคนิคการวาดภาพแบบดั้งเดิมของจิ้งเต๋อเงิน เช่น สีฝุ่นไฉ่ สีกุ๋ไฉ่และสีซินไฉ่เข้าไว้ด้วยกันอย่างลงตัว ผลการอภิปรายนี้มีความสำคัญทางวัฒนธรรมที่สำคัญสำหรับบทที่ 4 ของงานวิจัยนี้ที่มีการวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบและการทำความเข้าใจกับงานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบ

5. ในระหว่างการศึกษาพบว่า ภายใต้อิทธิพลของศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่และผลกระทบของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาอย่างรวดเร็วของการค้า ศิลปะเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมกำลังเผชิญกับปัญหาของการไม่สามารถสืบทอด ภาวะตกต่ำของตลาด และการเลื่อยหายของวัฒนธรรม ซึ่งถึงแม้ว่าการผลิตเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมจะเผชิญกับความยากลำบากในการพัฒนาอุตสาหกรรม แต่การสืบทอดและการพัฒนาเทคนิคประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมถือเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการให้ความสำคัญอย่างแท้จริง ในระหว่างการประชุม ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านแสดงความกังวลเกี่ยวกับการพัฒนาและการวางแผนในอนาคตของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ ตลอดจนการสืบทอดและการอนุรักษ์งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม การวางแผนและการจัดการโครงการวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ การนำศิลปะและวัฒนธรรมไปสู่ชนและทำให้เกิดพลังทางสังคม การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางสังคมผ่านการจัดการและการใช้งานจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและสืบทอดงานศิลปะ

6. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ย่านประวัติศาสตร์ ผู้อยู่อาศัยในชุมชน และองค์ประกอบของทรัพยากรทางวัฒนธรรมอื่นๆ ของพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบนั้น สอดคล้องกับองค์ประกอบ 3 ประการของทฤษฎีพิพิธภัณฑน์มีชีวิตอย่างสมบูรณ์ ไม่เพียงแต่มีหน้าที่ด้านการศึกษาเหมือนพิพิธภัณฑน์แบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังสามารถจัดกิจกรรมสัมผัสประสบการณ์ทางวัฒนธรรม เช่น การเยี่ยมชมสถานที่แบบตีพิมพ์ การศึกษาวิจัย และนิทรรศการทางศิลปะ เป็นการทำให้พิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบได้แสดงออกถึงบทบาทในด้านการศึกษา การวิจัยและแผนการจัดการโครงการที่สามารถสะท้อนถึงจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องเคลือบได้อย่างเต็มที่ และถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการวางแผนนิทรรศการศิลปะเป็นส่วนเล็ก ๆ ของการจัดการศิลปะและวัฒนธรรม หรือในการส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ประเด็นเหล่านี้ก็สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกใหม่ๆ และแรงบันดาลใจต่อการศึกษาเกี่ยวกับทิศทางและการพัฒนาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือในอนาคต

การสืบทอดและการพัฒนาการของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลจึงแต่จั้นไม่เพียงแต่สามารถศึกษาได้จากศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในพิพิธภัณฑน์มีชีวิตโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบเท่านั้น แต่ในอนาคตยังสามารถพัฒนาผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบและผลิตภัณฑ์ที่มีองค์ประกอบของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมและสอดคล้องกับ

ชีวิตสมัยใหม่ต่อไปได้ เนื่องจากการเผชิญกับการพัฒนาอย่างรวดเร็วของยุคข้อมูลข่าวสาร ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ของเศรษฐกิจโลก และการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทั่วโลกในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ได้นำพาผู้คนให้คิดถึงชีวิต วัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น และแม้ว่าประติมากรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมสามารถนำพาความเชื่อทางจิตวิญญาณและความสบายใจมาให้ผู้คนได้ แต่คนหนุ่มสาวจำนวนมากในปัจจุบันยังรู้สึกว่าศิลปะเหล่านี้ยังมีความ “ล้าสมัย” และ “ไม่เป็นกระแสนิยม” และไม่สอดคล้องกับรูปแบบของการใช้ชีวิตสมัยใหม่

เพราะฉะนั้น เพื่อตอบสนองต่อปรากฏการณ์นี้ ผู้วิจัยเสนอว่า ในอนาคตยังสามารถขอคำแนะนำหรือร่วมมือกับช่างฝีมือของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบไม่ว่าจะเป็นคุณเนี่ย หรุเชิง หรือคุณฟางเส้าเพื่อผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมดั้งเดิมเข้ากับผลงานศิลปะหรือผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสมัยใหม่ จากนั้นยื่นขอสิทธิบัตรรูปแบบและสร้างแบรนด์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรมเฉพาะบุคคลและมีความทันสมัย พันธมิตรกับการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานหรือผลิตภัณฑ์ประติมากรรมเครื่องเคลือบผ่านแพลตฟอร์มการขายออนไลน์ แอปมือถือ เพื่อทำให้เกิดส่งเสริมการเผยแพร่ สืบทอด และการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมของประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปบุคคลของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

2. ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายภาครัฐไปประยุกต์ใช้กับงานศิลปะ

ยุคดิจิทัลกำลังเปลี่ยนแปลงวิธีที่ผู้คนยอมรับและเข้าถึงข้อมูล เปลี่ยนแปลงแนวทางการสืบทอดและนวัตกรรมทางวัฒนธรรม ในปี ค.ศ. 2005 “ความเห็นของสำนักงานทั่วไปของสภาแห่งรัฐเกี่ยวกับการเสริมสร้างการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีน” กล่าวว่า “จำเป็นต้องใช้วิธีการต่างๆ เช่น ข้อความ การบันทึกเสียง วิดีโอ และมัลติมีเดียดิจิทัลอย่างแท้จริงเพื่อบันทึกมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้อย่างเป็นระบบและครอบคลุม” ในอนาคต เราสามารถร่วมมือกับกรมวัฒนธรรมของรัฐบาลเพื่อใช้สื่อดิจิทัลในการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อบันทึกเทคนิคหรือทักษะที่สืบทอดมาจากปรมาจารย์และช่างฝีมือเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในจึงต่อเงิน โดยทำการบันทึกด้วยระบบดิจิทัลและสร้างฐานข้อมูลกระบวนการและเทคนิคทางเทคโนโลยี ซึ่งแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมที่บันทึกด้วยระบบดิจิทัลเหล่านี้สามารถอัปโหลดไปยังอินเทอร์เน็ตเพื่อให้สาธารณชนสามารถค้นหา เข้าดู และเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

จากสถานการณ์ทางธุรกิจในปัจจุบันของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ เสนอแนะว่าในการพัฒนาและวางแผนการท่องเที่ยวให้กับโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับช่วยปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเวิร์คช็อป ห้องแสดงนิทรรศการ และพื้นที่ทางวัฒนธรรมของช่างฝีมือในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ช่างฝีมือไม่สามารถจ่ายค่าเช่าที่สูงและยกเลิกการเช่าได้ โดยสามารถใช้นโยบายการสนับสนุนทางวัฒนธรรมของรัฐบาลเพื่อจัดหาเงินทุนบางส่วนสำหรับกิจกรรมการสืบทอดวัฒนธรรมให้กับศิลปินที่มีส่วนร่วม ซึ่งจะเป็น

การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและปลูกฝังผู้มีความรู้ความสามารถสำหรับการสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมของจังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ข้อเสนอแนะในการทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไปได้ ปัจจุบัน ในเมืองฉะเชิงเทรา มีวิทยาลัยศิลปะระดับอุดมศึกษา 5 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยเซรามิกจังหวัดฉะเชิงเทรา 2) วิทยาลัยจังหวัดฉะเชิงเทรา 3) มหาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา 4) วิทยาลัยอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีศิลปหัตถกรรมเซรามิกเจียงซี 5) วิทยาลัยอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีเซรามิกจังหวัดฉะเชิงเทรา สถาบันการศึกษาทั้ง 5 แห่งนี้ล้วนมีสาขาวิชาการออกแบบศิลปะเครื่องเคลือบ ซึ่งสามารถผสมผสานศิลปะประติมากรรม เครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมเข้ากับหลักสูตรศิลปะเครื่องเคลือบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้ ตัวอย่างเช่น หลักสูตรทฤษฎีศิลปะ หลักสูตรฝึกอบรบภาคปฏิบัติหรือการออกแบบ เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิม นอกจากนี้ยังสามารถดำเนินการเรียนการสอนผ่านกลไกสตูดิโอสร้างสรรค์ ในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาผู้มีความรู้ความสามารถด้านการออกแบบวัฒนธรรมสร้างสรรค์และครุภัณฑ์ ซึ่งเป็นการเติมพลังที่สดใสให้กับอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิม อีกทั้งยังสามารถจัดกิจกรรมการอบรมหรือบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมและช่างฝีมือ หรือทำความร่วมมือหลายฝ่ายในสังคมเพื่อส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมดั้งเดิมของจังหวัดฉะเชิงเทราอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- Allen, F. R. (2018). *Interdisciplinary research Process and Theory* (Bo Cunliang, Trans.). Peking University Press.
- Bai, J. (2021). *Semiotic Reinterpretation of Halbwach's Theory of Collective Memory*. Modern Foreign Philosophy.
- Cao, C. (2015). *Research on the Sculpture Techniques of Song Dynasty Shadow Blue Porcelain*. Hebei Fine Arts Publishing House.
- Cao, C., & Chen, L. (2016). *Jingdezhen Sculpture and Porcelain Art*. South China University of Technology Press.
- Cao, L. (2018). *Cultural Heritage and Innovation*. Qinghua University Press.
- Document Compilation Committee. (2012). *A compilation of the basic documents of the UNESCO Convention for 'the Protection of Intangible Cultural Heritage'*. Foreign Languages Publishing House.
- Duan, Y. (2005). *Southwest National Ecological Museum Research*. Central University for Nationalities Press.
- Fang, L. (2017). The revival of traditional handicrafts and the road to ecological China. *Folklore Research*(6), 7.
- Fang, Y., & Fang, W. (n.d.). *The key techniques of porcelain carving and painting of traditional figures in Jingdezhen*. South China University of Technology Press.
- Feng, X. (1982). *History of Chinese Ceramics*. Cultural Relics Publishing House.
- Gao, L. (2014). Discussing the role and influence of art management in the development and dissemination of art. *Journal of Liaoning Normal University: Social Science Edition*(6), 2.
- Li, L. (2020). *New color decoration of ceramics*. Jiangsu Phoenix Art Publishing House.
- Li, S. (2010). *Top ten porcelain factories in Jingdezhen*. *Jingdezhen Ceramics Magazine*.
- Liu, X. (2016). *The China's Way of Intangible Cultural Heritage Protection*. Culture and Art Publishing House.
- Liu, Z. (2018). *Research on Digital Application and Educational Inheritance of*

- Intangible Cultural Heritage*. China Light Industry Press.
- Long, Z., & Wang, Q. (2007). *Jingdezhen porcelain collection : hundreds of questions and answers*. China Light Industry Press.
- Ma, G., & Zhu, W. (2017). *Cultural Anthropology and Intangible Cultural Heritage*. Sanlian Bookstore.
- Peter, D. (2003). *Eco museum : A Sense of Place*. Leicester University Press.
- Su, D. (2005). *China Ecological Museum*. Forbidden City Press.
- Tian, Z. (2010). *History of Chinese Arts and Crafts*. Oriental Publishing Center.
- Wang, F., Liu, D., & Han, G. (2010a). *Discussion on the concept of 'living museum' for the preservation and renewal of urban historical areas*. Huazhong Architecture.
- Wang, F., Liu, D., & Han, G. (2010b). *Theoretical discussion on the 'living museum' in the protection and renewal of urban historical areas : Taking the ancient city of Zhongzhou Canal in Linqing, Shandong as an example*. Central China Architecture.
- Wu, B. (2010). *Intangible cultural heritage protection theory and methods*. Culture and Art Publishing House.
- Wu, N. (2020). *Research on the Active Inheritance Mechanism of Chinese Traditional Handicrafts*. China Textile Publishing House.
- Xia, X. (2019). *Research on Jingdezhen Ceramic Sculpture in the Republic of China*. Jiangxi Fine Arts Publishing House.
- Xiao, Z. (2017). *A brief history of Jingdezhen ceramics in modern times*. Jiangxi Fine Arts Publishing House.
- Xu, J. (2003). *Jingdezhen Porcelain Sculpture Works Exhibition*. China Hong Kong Oriental Art Center Publishing House.
- Xu, Y. The role of inheritors in the productive protection of intangible cultural heritage. *Guizhou Social Sciences*(12), 4.
- Yang, H. (2019). *Intangible cultural heritage from inheritance to dissemination*. Qinghua University Press.
- Ye, L. (2013). *Outline of the History of Chinese Aesthetics*. Shanghai People's Publishing House.
- Yin, K. (2019). *Ecological Museum : Thought, Theory and Practice*. Science Press.

Yu, Z., & Liang, A. (2004). *Jingdezhen Traditional Sculpture*. Jiangxi University Press.

Zhang, L. (2013). *Cultural Industry Project Planning and Management*. Peking University Press.

Zhao, J. (1987). *Ming and Qing Colored Porcelain*. Cultural Relics Publishing House.

Zhao, S. (2019). *The New Logic of Art Management-Discussion Based on Internet + Sharing Economy*. Social Science Literature Publishing House.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม งานมาตรฐานและจริยธรรมในการวิจัย โทร. ๒๖๒๐

ที่ อว ๘๑๐๐/-

วันที่ ๒๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

เรื่อง ขอส่งสำเนาเอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เรียน MRS.SHUJING ZHAO

ตามที่ท่าน ได้ยื่นเอกสารคำร้องเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสโครงการวิจัย G-HU211/2566 โครงการวิจัย เรื่อง
อัตลักษณ์และความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์สู่การจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตโรงงาน
ประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน นั้น

บัดนี้ โครงการวิจัยดังกล่าว ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา สำหรับโครงการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาและระดับปริญญาตรี ชุดที่ 4
(กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม ในฐานะผู้ประสานงาน จึงขอ
ส่งสำเนาเอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน ๑ ฉบับ เอกสารชี้แจง
ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย และเอกสารเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดย
ประทับตรารับรองเรียบร้อยแล้ว มาถึงท่าน เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจากผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

นางสาวพิมพ์พรณ เลิศล้ำ

(นางสาวพิมพ์พรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สำหรับโครงการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาและระดับปริญญาตรี
ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

แบบตอบรับการตีพิมพ์วารสาร

ที่ อว ๐๖๔๓.๐๔/สทว.๘๕

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๓ ถนนอิสรภาพ แขวงทวีบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความลงในวารสารที่ทัศนวัฒนธรรม

เรียน Shujing Zhao ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ และศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร

ตามที่ Shujing Zhao ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ และศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร ได้ส่งบทความ เรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์ทางศิลปะและความหมายทางวัฒนธรรมของงานประติมากรรม เครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารที่ทัศนวัฒนธรรมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสารที่ทัศนวัฒนธรรม ขอแจ้งให้ท่านทราบว่า กระบวนการพิจารณาบทความดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว บทความของท่านผ่านการพิจารณาให้ตีพิมพ์ในวารสารที่ทัศนวัฒนธรรม ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๗)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภา นาฎยานาวิน)
บรรณาธิการวารสารที่ทัศนวัฒนธรรม

กองบรรณาธิการวารสารที่ทัศนวัฒนธรรม
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
โทรศัพท์ ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๕๐๐
โทรสาร ๐-๒๔๖๖-๖๖๖๔

ภาคผนวก ข
เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านงานประติมากรรมเครื่องเคลือบมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ แนวคิด เทคนิค ลวดลาย วิธีการสืบทอด และแนวทางการพัฒนาของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อสนับสนุนในการจัดการข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อคำถาม
1	อุตสาหกรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินมีอัตลักษณ์และแนวคิดอย่างไร
2	งานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินมีเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน ลักษณะภาพลวดลายที่ใช้ประดับตกแต่งอย่างไร
3	วิธีการสืบสานเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน ลักษณะภาพลวดลายที่ใช้ประดับตกแต่งเป็นอย่างไร และมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการสืบสานอย่างไร
4	ในกระบวนการพัฒนาการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเครื่องเคลือบ คุณค้นพบอุปสรรคหรือปัญหาในด้านใด อย่างไร และปัจจัยใดคือสาเหตุของอุปสรรคเหล่านี้
5	คุณมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อการพัฒนางานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินอย่างอื่น?
6	ในกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมสำหรับงานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน คุณคิดว่าควรมีกิจกรรมใด และยกตัวอย่างแนวทางของกิจกรรมนั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

Mrs.shujing Zhao

63810017@go.buu.ac.th

BUU-IRB Approved

8 Sep 2023

**แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบสตูดิโองานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ในเขต
โรงงานสาขาย่อยที่ 6 ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน**

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบสตูดิโองานประติมากรรมเครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ในเขตโรงงานสาขาย่อยที่ 6 ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ วิธีการสืบสาน สถานการณ์ในปัจจุบัน อุปสรรคและความท้าทาย วิธีการเข้ามามีส่วนร่วม และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการจัดการ

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อคำถาม
1	งานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้มีอัตลักษณ์และวิธีการสืบสานอย่างไร
2	สถานการณ์ปัจจุบันของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินมีภาพรวมเป็นอย่างไร
3	คุณคิดว่าการพัฒนางานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินในปัจจุบันมีอุปสรรคและความท้าทายอย่างไร
4	คุณคิดว่าเราควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรจากทุกสาขาอาชีพให้มากยิ่งขึ้นด้วยวิธีการอย่างไรเพื่อให้บุคลากรเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสานและพัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้
5	มีมาตรการใดบ้างทั้งในอดีต ปัจจุบันและในอนาคตที่เลือกใช้เพื่อยกระดับคุณค่าทางวัฒนธรรมและมูลค่าทางเศรษฐกิจของศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้
6	ในด้านการทำงานเพื่อสืบสานและการอนุรักษ์ทางรัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีข้อเสนอแนะอย่างไรสำหรับเหล่านักงานที่ผลิตงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ในโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

BUU-IRB Approved

8 Sep 2023

Mrs.shujing Zhao

63810017@go.buu.ac.th

แบบสัมภาษณ์ช่างฝีมือผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบ รูปทรงมนุษย์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ช่างฝีมือผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกับปสรรคและความท้าทายในการสืบสานและพัฒนา เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน ลักษณะภาพลวดลายที่ใช้ประดับตกแต่ง การมีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ และการสืบสานงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อสนับสนุนในการจัดการ

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อคำถาม
1	คุณคิดว่าจุดใดคืออุปสรรคและความท้าทายในการสืบสานและพัฒนาศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้
2	งานประติมากรรมเครื่องเคลือบของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจินมีเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน ลักษณะภาพลวดลายที่ใช้ประดับตกแต่งในการสร้างสรรค์อย่างไร
3	คุณคิดว่าคนทั่วไปในสังคมควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้หรือไม่
4	คุณคิดว่าควรใช้มาตรการใดเพื่อยกระดับบทบาทและคุณค่าของงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้
5	คุณมีข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอย่างไรต่อการอนุรักษ์และการสืบสานงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้
6	คุณคิดว่าข้อเสนอแนะในรูปแบบแผนโครงการจัดการวัฒนธรรมจะส่งผลอย่างไรต่อการอนุรักษ์และการสืบสานงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

BUU-IRB Approved

8 Sep 2023

Mrs.shujing Zhao
63810017@gso.buu.ac.th

แบบสัมภาษณ์บุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลด้านการจัดการพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองจิ้งเต๋อเงิน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์บุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลด้านการจัดการพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองจิ้งเต๋อเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกับอุปสรรคในการอนุรักษ์และการสืบสาน บทบาทและความรับผิดชอบของภาคส่วนของสังคมที่มีต่องานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเงิน ตลอดจนวิธีการบูรณาการเข้ากับการพัฒนาในสังคม และข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการวัฒนธรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของผู้วิจัย เพื่อนำไปใช้เป็นข้อสนับสนุนในการจัดการ

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อคำถาม
1	สถานการณ์การอนุรักษ์และการสืบสานงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเงินในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2	คุณคิดว่าการอนุรักษ์และการสืบสานงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบจิ้งเต๋อเงินในปัจจุบันมีอุปสรรคอย่างไรบ้าง
3	ในแง่ของการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้ คุณคิดว่าทุกภาคส่วนของสังคมควรเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร
4	คุณคิดว่าการอนุรักษ์และการสืบสานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของโรงงานประติมากรรมเครื่องเคลือบแห่งนี้ควรบูรณาการร่วมกับการพัฒนาในสังคมสมัยใหม่อย่างไร
5	คุณค่าประสบการณ์ทำงานด้านการจัดการของคุณสามารถบูรณาการสู่การจัดการโครงการวัฒนธรรมงานประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ได้อย่างไร และมีข้อเสนอแนะในแนวทางการจัดการอย่างไร
6	คุณคิดว่าทุกภาคส่วนในสังคมควรร่วมแรงร่วมใจในการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะประติมากรรมเครื่องเคลือบรูปทรงมนุษย์ของเมืองจิ้งเต๋อเงินอย่างไร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

BUU-IRB Approved

8 Sep 2023

Mrs.shujing Zhao

63810017@go.buu.ac.th

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	SHUJING ZHAO
วัน เดือน ปี เกิด	1 February 1984
สถานที่เกิด	Luohe City, Henan Province, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Jingdezhen City, Jiangxi Province, China
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	Teaching Assistant at Jingdezhen Vocational University of Arts, Jiangxi Province Arts and Crafts Artist
ประวัติการศึกษา	From 2003 to 2007, Bachelor's degree from Jingdezhen Ceramic University From 2007 to 2010, Master's degree from Jingdezhen Ceramic University
รางวัลหรือทุนการศึกษา	In 2024, the work "Wuxiang Series NO.1-NO. 4" won the first prize at the 8th Sichuan Ceramic Biennale In 2023, the work "Over Years" was collected by the Zibo Ceramic and Glass Museum (National First Class Museum) in Shandong Province Obtained the National First Level (Senior Technician) Ceramic Product Designer Certificate in 2022